

รายงานการวิจัย

หลักอทิบาท ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

Iddhipada 4: Integrating AI Technology to Enhance English Learning
Efficiency for Students at Buriram Buddhist College

โดย

ดร.กิตติธัช นาชัย

ดร.อิสรพงษ์ ไกรสินธุ์

ดร.สุวิจักขณ์ กุลยศยังกูร

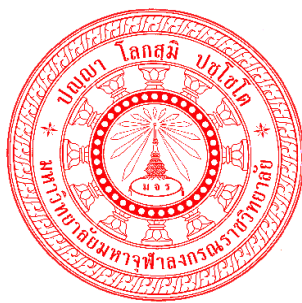
ดร.นิกร พลเยี่ยม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

พ.ศ. ๒๕๖๘

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

MCU RS 800768215

รายงานการวิจัย

หลักอภิปาธ ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

Iddhipāda 4: Integrating AI Technology to Enhance English Learning
Efficiency for Students at Buriram Buddhist College

โดย

ดร.กิตติธัช นาชัย

ดร.อิสรพงษ์ ไกรสินธุ์

ดร.สุวิจักขณ์ กุลยศขยงกูร

ดร.นิกร พลเยี่ยม

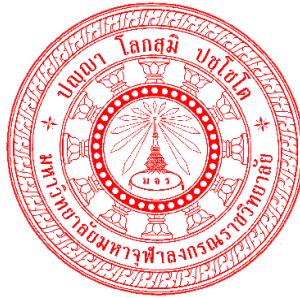
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

พ.ศ. ๒๕๖๘

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

MCU RS 800768215

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

Iddhipāda 4: Integrating AI Technology to Enhance English Learning Efficiency for Students at Buriram Buddhist College

BY

Dr. Kittithat Nachai.

Mr.Isarapong Kraisin,

Dr.Suwijuk Khunyouchayangkun

Mr.Nikhon Phonyeam

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Buriram Buddhist College

A.D. 2025

Research Project Funded by Mahachulalongkornrajavidyalaya
University, Buriram Buddhist College

MCU RS 800768215

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย:	: หลักอิทธิบาท ๔ : การเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์
ชื่อผู้วิจัย:	: ดร.กิตติธัช นาชัย, ดร.อิสพงษ์ ไกรสินธุ์, ดร.สุวิจักขณ์ กุลยศยังกูร, ดร.นิกร พลเยี่ยม
หน่วยงาน:	: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์
ปีงบประมาณ:	: ๒๕๖๘
ทุนอุดหนุนการวิจัย:	: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์
เลขที่สัญญา:	: ว.๒๑๕/๒๕๖๘

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง หลักอิทธิบาท ๔ : การเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์ ๑. เพื่อการศึกษาศาปัญหาการใช้ทักษะการฟัง, พูด, อ่าน, และเขียนภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ๒. เพื่อนำหลักอิทธิบาท ๔ ในการเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ๓. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้การนำหลักอิทธิบาท ๔ บูรณาการเทคโนโลยี AI ในการสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๓๐ รูป/คน ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษา ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๘ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ ได้แก่ คณาจารย์ จำนวน ๕ รูป/คน วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสาปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษ และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI ในการสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

๑. การศึกษาศาปัญหาการใช้ทักษะการฟัง, พูด, อ่าน, และเขียนภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ พบว่า นิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์มีสาปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะพบว่า ทักษะการอ่านมีสาปัญหาสูงที่สุด รองลงมาคือทักษะการพูด และทักษะการฟังมีสาปัญหาน้อยที่สุด

๒. การนำหลักอิทธิบาท ๔ ในการเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ พบว่า การนำหลักอิทธิบาท ๔ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา มาบูรณาการร่วมกับเทคโนโลยี AI เช่น YouTube, Cake และ ChatGPT ช่วยส่งเสริม

ประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม โดยด้านฉันทะช่วยเพิ่มความรัก ความพอใจ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ ผ่านการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเนื้อหาและกิจกรรมที่ สอดคล้องกับความสนใจของตนเอง ด้านวิริยะช่วยส่งเสริมความเพียรและความสม่ำเสมอในการฝึก ทักษะภาษาอังกฤษผ่านการใช้ AI อย่างต่อเนื่องโดยไม่กีดตันจากความผิดพลาด ด้านจิตตะช่วยเสริม สมาธิและความตั้งใจในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนจดจ่อกับกิจกรรมการฟัง อ่าน และใช้ภาษาได้อย่างมี คุณภาพ และด้านวิมังสาช่วยพัฒนาการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผล และการเลือกใช้ภาษาได้อย่าง เหมาะสมตามบริบท ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจภาษาอังกฤษอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

๓. แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้การนำหลักอิทธิบาท ๔ บูรณาการเทคโนโลยี AI ในการ สนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ พบว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษที่บูรณาการเทคโนโลยี AI อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยกำหนดขั้นตอนการสอนอย่างชัดเจน ตั้งแต่การเตรียมความพร้อม การฝึกปฏิบัติ การวิเคราะห์ และการสะท้อนผลการเรียนรู้ สามารถช่วยแก้ไขสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตได้อย่างมี ประสิทธิภาพ แนวทางดังกล่าวส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองรับความแตกต่างระหว่าง บุคคล สอดคล้องกับบริบทของสถาบันการศึกษาสงฆ์ และตอบสนองต่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นใน ศตวรรษที่ ๒๑

คำสำคัญ : หลักอิทธิบาท ๔, การเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI, ประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

Research Title: : Iddhipāda 4: Integrating AI Technology to Enhance English Learning Efficiency for Students at Buriram Buddhist College

Researchers: : Dr.Kittithat Nachai, Dr.Isarapong Kraisin, Dr.Suwijuk Khunyouchayangkun, Dr.Nikhon Phonyeam

Department: : Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Buriram Buddhist College

Fiscal/Year: : 2568

Research/Scholarship/ : Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Buriram

Sponsor: Buddhist College

Research budget: : ๓.215/2568

ABSTRACT

The research entitled “The Four Iddhipāda Principles: Integrated Learning with AI Technology for Enhancing English Learning Efficiency of Students at Buriram Buddhist College” aimed to: 1) study the problems in using English listening, speaking, reading, and writing skills of students at Buriram Buddhist College; 2) apply the Four Iddhipāda principles in integrated learning with AI technology to enhance the efficiency of English learning of students at Buriram Buddhist College; and 3) propose guidelines for developing learning management by integrating the Four Iddhipāda principles with AI technology to support English language learning of students at Buriram Buddhist College.

The sample group consisted of 30 first-year students enrolled in the English for Education course in the first semester of the academic year 2025 at Buriram Buddhist College. The target group for interviews included 5 lecturers of Buriram Buddhist College. The research instruments were a questionnaire on problems in using English language skills and an interview form on guidelines for developing integrated learning with AI technology to support English language learning. The

statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings revealed that:

1) The overall problems in using English listening, speaking, reading, and writing skills among students were at a moderate level. When considered by each skill, reading skill had the highest level of problems, followed by speaking skill, while listening skill had the lowest level of problems. 2) The integration of the Four Iddhipāda principles—Chanda, Viriya, Citta, and Vīmaṃsā—with AI technologies such as YouTube, Cake, and ChatGPT enhanced the efficiency of English learning. Chanda increased students' satisfaction and motivation in learning. Viriya promoted perseverance and consistency in practicing English skills through continuous use of AI. Citta enhanced concentration and attentiveness in learning activities. Vīmaṃsā developed analytical thinking, reasoning, and appropriate language use according to context, resulting in deeper understanding of English. 3) The guidelines for developing learning management through integrating the Four Iddhipāda principles with AI technology showed that systematic English instruction covering listening, speaking, reading, and writing skills, with clearly defined steps including preparation, practice, analysis, and reflection, could effectively solve students' English language problems. This approach promotes learner-centered learning, supports individual differences, aligns with the context of Buddhist higher education institutions, and responds to the development of essential skills in the 21st century.

Keywords: Four Iddhipāda Principles, AI-Integrated Learning, English Learning Efficiency

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “หลักอิทธิบาท ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์” สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ด้วยความกรุณาจาก พระศรีปริยัติธาดา (ทองสา ฐานิสฺสโร, ป.ธ.๙), ผศ.ดร. ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้ความรู้ คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา รวมทั้งตรวจสอบข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์ของการศึกษาในทุกขั้นตอน ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่มทุกท่านที่ได้สละเวลาให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ครูบาอาจารย์และหลายๆท่านที่ไม่ได้เอ่ยนามในที่นี้ ที่ให้ความ

ท้ายที่สุด ขอขอบพระคุณและขอมอบความสำเร็จทั้งหมดนี้ให้แก่บิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัวของผู้ศึกษาที่ได้สนับสนุนการศึกษา และเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดจนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ ประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่ตั้งใจไว้ด้วยดี

กิตติธัช นาชัย

๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภูมิ/แผนภาพ.....	ซ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ.....	ณ
บทที่ ๑ บทนำ.....	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๔
๑.๓ คำถามการวิจัย.....	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย.....	๕
๑.๕ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	๖
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ.....	๗
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๘
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา.....	๙
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ.....	๑๗
๒.๓ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ.....	๑๙
๒.๔ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท ๔.....	๒๑
๒.๕ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ทางการศึกษา.....	๒๕
๒.๖ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๒๘
๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย.....	๓๒
บทที่ ๓ ระเบียบวิธีวิจัย.....	๓๓
๓.๑ รูปแบบการวิจัย.....	๓๓
๓.๒ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	๓๓
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๓๔
๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๓๕

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล.....	๓๖
๓.๖ สรุปกระบวนการวิจัย.....	๓๗
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๓๘
๔.๑ ผลการศึกษาสภาพปัญหาการใช้ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์.....	๔๑
๔.๑.๑ การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	๔๑
๔.๑.๒ สภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ ทั้ง ๓ สาขาวิชาภาพรวม.....	๔๓
๔.๑.๓ สภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการฟัง.....	๔๕
๔.๑.๔ สภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการพูด.....	๔๖
๔.๑.๕ สภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการอ่าน.....	๔๘
๔.๑.๖ สภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการเขียน.....	๔๙
๔.๒ ผลการวิเคราะห์การนำหลักอิทธิบาท ๔ บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อ พัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์..	๕๓
๔.๒.๑ การนำหลัก ฉันทะ ความรัก ความพอใจ และแรงจูงใจในการ เรียนรู้มาบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์.....	๕๔
๔.๒.๒ การนำหลัก วิริยะ ความเพียร ความพยายาม และความสม่ำเสมอ มาบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์.....	๕๖
๔.๒.๓ การนำหลัก จิตตะ สมาธิ ความตั้งใจ และการจดจ่อกับการเรียนรู้ มาบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์.....	๕๘

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
๔.๒.๔ การนำหลัก วิมังสา การคิดวิเคราะห์ การตรวจสอบ และการใช้ เหตุผล มาบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์.....	๕๙
๔.๓ ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยการบูร ณาการหลักอิทธิบาท 4 ร่วมกับเทคโนโลยี AI.....	๖๑
๔.๓.๑ การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยบูรณาการเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์และสื่อดิจิทัล.....	๖๒
๔.๓.๒ การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยบูรณาการเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์และสื่อดิจิทัล.....	๖๓
๔.๓.๓ การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยบูรณาการเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์และสื่อดิจิทัล.....	๖๕
๔.๓.๔ การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยบูรณาการเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์และสื่อดิจิทัล.....	๖๗
๔.๔ องค์ความรู้ในการวิจัย.....	๗๐
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	๗๓
๕.๑ สรุปผลการวิจัย.....	๗๔
๕.๒ อภิปรายผล.....	๘๑
๕.๓ ข้อเสนอแนะ.....	๘๕
บรรณานุกรม.....	๘๗
ภาคผนวก.....	๙๐
ภาคผนวก ก. ใบรับรองการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	๙๓
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์.....	๙๕
ภาคผนวก ค. หนังสือนำผู้ทรงคุณวุฒิ.....	๑๐๕
ภาคผนวก ง. ภาพถ่ายการลงพื้นที่ ภาพกิจกรรม.....	๑๐๙
ภาคผนวก จ. การรับรองการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์.....	๑๑๘
ประวัติผู้วิจัย.....	๒๒๑

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๔.๑	แสดงความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ชั้นปี และสาขาวิชา.....	๔๒
๔.๒	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัญหาการใช้ทักษะ ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้าน.....	๔๓
๔.๓	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัญหาการใช้ ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการฟัง.....	๔๕
๔.๔	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัญหาการใช้ ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการพูด.....	๔๖
๔.๕	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัญหาการใช้ ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการอ่าน.....	๔๘
๔.๖	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัญหาการใช้ ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการเขียน.....	๕๐
๔.๗	แสดงความหมายของ IPAL-AI Model.....	๗๒

สารบัญ แผนภูมิแผนภาพ/

ตารางที่		หน้า
๒.๑	แผนภูมิที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	๓๒
๔.๑	แผนภาพที่ ๔.๑ IPAL-AI Model.....	๗๑

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. การใช้คำย่อ

พระไตรปิฎกบาลี ที่อ้างอิงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อ้างอิงจาก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ พระไตรปิฎกภาษาไทย อ้างอิงจาก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙ อรรถกถาบาลี อ้างอิงจาก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีคำย่อดังนี้

พระสูตรตันตปิฎก

ส.ม.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย มหาวรรคคปาลี	(ภาษาบาลี)
ส.ม.	(ไทย)	=	พระสูตรตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย มหาวรรค	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก.	(บาลี)	=	สูตรตันตปิฎก	องคฺตุตฺตนิคาย จตุกกนิปาตปาลี	(ภาษาบาลี)
อง.จตุกก.	(ไทย)	=	พระสูตรตันตปิฎก	อังคฺตุตฺตนิคาย จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)

๒. การระบุหมายเลขและคำย่อ

การระบุหมายเลขและคำย่อพระไตรปิฎก ปกรณวิเสส อรรถกถา และฎีกา ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ที.ส. (บาลี) ๙/๒๗๖/๙๗, ที.ส. (ไทย) ๙/๒๗๖/๙๘. หมายถึง ทีฆนิกาย สीलขันธวรรคคปาลี พระไตรปิฎกภาษาบาลี เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ และทีฆนิกาย สीलขันธวรรค พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม ๙ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๙๘ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นกลไกหลักในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมและประเทศชาติ เนื่องจากการศึกษามีบทบาทในการถ่ายทอดองค์ความรู้ เสริมสร้างสติปัญญา และพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ การจัดการศึกษาจึงมิได้จำกัดอยู่เพียงการให้ความรู้ตามเนื้อหาวิชาเท่านั้น หากยังครอบคลุมถึงการพัฒนาความสามารถในการคิด การใช้เหตุผล การตัดสินใจ และการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคล ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาสังคมในระยะยาว พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาให้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ อันสะท้อนให้เห็นว่าการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรและความมั่นคงของสังคม^๑

ภายใต้บริบทของศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงจำเป็นต้องมุ่งเน้นการสร้างสมรรถนะที่หลากหลาย โดยเฉพาะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา และการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้เสนอว่า การจัดการศึกษาในระยะยาวต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ^๒ แนวทางดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเตรียมความพร้อมของบุคคลให้สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมอย่าง

---

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕, (กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๔๕), หน้า ๕-๗.

^๒ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙, (กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๖๐), หน้า ๑-๓.

สร้างสรรค์ การพัฒนาผู้เรียนจึงต้องคำนึงถึงการเสริมสร้างความรู้ควบคู่กับการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม

ในบริบทของสังคมโลกที่มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญในฐานะเครื่องมือในการสื่อสารและการเข้าถึงองค์ความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ผู้เรียนต้องเตรียมความพร้อมสู่การประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการแข่งขันสูง สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะการสื่อสาร โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ว่าเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ^๓ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจึงมิใช่เพียงการเรียนรู้โครงสร้างภาษา แต่เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์เป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนานิสิตให้มีความรู้ควบคู่กับคุณธรรม โดยมีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตที่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและสังคม อย่างไรก็ตาม จากการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา พบว่านิสิตยังคงประสบปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการสื่อสารและการเข้าถึงองค์ความรู้ ปัญหาดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับปัจจัยหลายประการ เช่น ข้อจำกัดด้านคลังคำศัพท์ ความไม่มั่นใจในการใช้ภาษา และขาดโอกาสในการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง สุมณ อมรวิวัฒน์ ได้อธิบายว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติและมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง^๔ แนวคิดดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนอย่างแท้จริง

การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการจัดการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจอย่างแพร่หลาย เนื่องจากเทคโนโลยีดังกล่าวสามารถสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างหลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะการส่งเสริมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการ

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๘-๘๐.

^๔ สุมณ อมรวิวัฒน์, **การปฏิรูปการเรียนรู้**, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๓๒-๓๕.

ของแต่ละบุคคล เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สามารถช่วยให้ผู้เรียนฝึกทักษะภาษาได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ได้กล่าวถึงบทบาทของปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษาว่าสามารถช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมดิจิทัล

นอกจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แล้ว การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะหลักอริยบท ๔ ซึ่งประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา อันเป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลมีความพอใจในสิ่งที่ทำ มีความเพียรพยายาม มีความตั้งใจ และมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้อธิบายว่า อริยบท ๔ เป็นหลักธรรมที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นหลักที่ช่วยพัฒนาความตั้งใจและความเพียรพยายามในการเรียนรู้^๕ การนำหลักธรรมดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคโนโลยีจึงเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้และคุณธรรม^๖

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้แก่บัณฑิตวิทยาลัย สงฆ์บุรีรัมย์ พบว่าผู้เรียนจำนวนมากยังประสบปัญหาด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเฉพาะการขาดความมั่นใจในการฟังและการพูด ขาดโอกาสในการฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ส่งผลให้การเรียนรู้ไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร แม้ว่าการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมจะสามารถถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้ แต่ยังไม่สามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้เชิงรุกของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งผู้เรียนมีความแตกต่างกันทั้งด้านพื้นฐานความรู้และศักยภาพในการเรียนรู้ จึงจำเป็นต้องมีเครื่องมือและแนวทางที่สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยพบว่า การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสามารถช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษาอย่างสม่ำเสมอ และได้รับข้อมูลย้อนกลับที่ช่วยให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาทักษะของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การใช้เทคโนโลยีเพียง

^๕ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๙), หน้า ๘๔๓-๘๔๕.

^๖ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**, พิมพ์ครั้งที่ ๓๔, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๑๕๓-๑๕๔.

อย่างเดียวยังไม่เพียงพอหากผู้เรียนขาดแรงจูงใจและความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ ดังนั้น การบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมความพอใจ ความเพียร ความตั้งใจ และการใคร่ครวญพิจารณา จึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมการพัฒนาตนเองของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยมุ่งหวังให้ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน และส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และสามารถนำทักษะภาษาอังกฤษไปใช้ในการศึกษาและการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยเรื่อง “หลักอิทธิบาท ๔ : การเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์” ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ครอบคลุมทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อให้ทราบถึงระดับความสามารถ ข้อจำกัด และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตในบริบทของการเรียนรู้และการสื่อสาร

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

๑.๒.๓ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ให้เหมาะสมกับบริบทของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑.๓ คำถามการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยดังต่อไปนี้

๑.๓.๑ สภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน อยู่ในระดับใด และมีลักษณะอย่างไร

๑.๓.๒ การนำหลักกฏอภิปาธ ๔ มาบูรณาการร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สามารถส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ได้อย่างไร

๑.๓.๓ แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยบูรณาการหลักกฏอภิปาธ ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ที่เหมาะสมกับบริบทของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ควรมีลักษณะและรูปแบบอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การศึกษางานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษของนิสิต การประยุกต์ใช้หลักกฏอภิปาธ ๔ ในการจัดการเรียนรู้ และการบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระไตรปิฎกฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแนวคิดและทฤษฎีด้านการเรียนรู้ภาษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้แก่นิสิตระดับปริญญาตรี

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๑-๓ ทุกสาขาวิชา ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำนวน ๘๐ รูป/คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ ถึงชั้นปีที่ ๓ ทุกสาขาวิชา ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำนวน ๓๐ รูป/คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ คณาจารย์ผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๘ จำนวน ๕ รูป/คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนิสิต

๑.๕ นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

๑.๕.๑ หลักอริยบท ๔ หมายถึง หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ ฉันทะ หมายถึง ความพอใจและความสนใจในการเรียนรู้ วิริยะ หมายถึง ความเพียรพยายามและความมุ่งมั่นในการปฏิบัติ จิตตะ หมายถึง ความตั้งใจและความเอาใจใส่ต่อกิจกรรมการเรียนรู้ และวิมังสา หมายถึง การพิจารณา วิเคราะห์ และประเมินผลเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยหลักอริยบท ๔ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน

๑.๕.๒ สภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษ หมายถึง ระดับของข้อจำกัด อุปสรรค และความยากลำบากในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต ครอบคลุมทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการเข้าใจและการสื่อสารภาษาอังกฤษในบริบทของการเรียนและการใช้งานจริง โดยประเมินจากความคิดเห็นและประสบการณ์ของนิสิตตามเครื่องมือที่ผู้วิจัยกำหนด

๑.๕.๓ การบูรณาการหลักอริยบท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ หมายถึง การนำองค์ประกอบของหลักอริยบท ๔ มาประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เช่น ChatGPT YouTube และแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนภาษา ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจ ความเพียร ความตั้งใจ และการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน อันนำไปสู่การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๕.๔ แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักอิทธิบาท ๔ และเทคโนโลยี
ปัญญาประดิษฐ์ หมายถึง รูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้น โดยผสมหลักอิทธิบาท ๔ เข้ากับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นระบบ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สนับสนุนการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียน และพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับบริบทของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านวิชาการและด้านการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

๑.๖.๑ ทำให้ทราบถึงสภาพปัญหาและระดับความสามารถในการใช้ทักษะภาษาอังกฤษของนิสิต ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญในการวิเคราะห์และกำหนดแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

๑.๖.๒ ทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถส่งเสริมแรงจูงใจ ความเพียร ความตั้งใจ และการพัฒนาตนเองของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๖.๓ ได้แนวทางหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

๑.๖.๔ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรหรือกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการพัฒนาการศึกษาในบริบทอื่นต่อไป

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและระดับประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิต ศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ให้สอดคล้องกับบริบทของการศึกษาในยุคดิจิทัล โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสารวิชาการ หนังสือ ตำรา พระไตรปิฎก บทความวิจัย และแหล่งข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการจัดการศึกษา การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ทางการศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และการอภิปรายผลการวิจัยให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็นหัวข้อสำคัญ ดังนี้

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

๒.๓ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

๒.๔ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักอิทธิบาท ๔

๒.๕ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ทางการศึกษา

๒.๖ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๗ กรอบแนวคิดในการวิจัย

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

๒.๑.๑ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัล

การจัดการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะการดำรงชีวิต และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดหลักการสำคัญของการจัดการศึกษาไว้ว่า ผู้เรียนทุกคนมีศักยภาพในการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ การจัดการศึกษาจึงต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามธรรมชาติและความสามารถของแต่ละบุคคล พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ควบคู่กับคุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และการบูรณาการองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม^๑ หลักการดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน มิใช่เพียงการถ่ายทอดความรู้ แต่เป็นกระบวนการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์ และพัฒนาศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ในสังคมแห่งการเรียนรู้

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวทางการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากเทคโนโลยีได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตมนุษย์ และเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงองค์ความรู้ จิตินา วรณศรี อธิบายว่าการเปลี่ยนแปลงในยุคอุตสาหกรรม ๔.๐ ส่งผลให้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการศึกษา โดยเฉพาะการสื่อสารที่มีความรวดเร็วและสามารถเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารได้อย่างกว้างขวาง ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น^๒ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้การจัดการศึกษาไม่สามารถยึดรูปแบบเดิมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้จากครูไปสู่ผู้เรียนเพียงฝ่ายเดียว แต่จำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยียังส่งผลต่อโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะการนำระบบอัตโนมัติและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการผลิตและการบริการ ส่งผลให้ลักษณะของแรงงานเปลี่ยนแปลงไปจากการใช้แรงงานทางกายไปสู่การใช้ความรู้และทักษะขั้นสูงมากขึ้น

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕, (กรุงเทพมหานคร: พรินทวนกราฟฟิค, ๒๕๔๕), หน้า ๕-๗.

^๒ จิตินา วรณศรี, “การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๔): ๑๕-๑๘.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ จำเป็นต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจได้อย่างเหมาะสม^๓ แนวทางดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการศึกษาไม่ได้มีเป้าหมายเพียงการพัฒนาความรู้เชิงวิชาการเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะทักษะด้านการรู้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์

ในบริบทของสังคมไทย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ ปุณณิษฐา มาเชก อภิบายว่าการขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและการเข้าถึงอุปกรณ์ดิจิทัลของประชาชนช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ได้อย่างสะดวกและต่อเนื่อง ส่งผลให้รูปแบบการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงจากการเรียนรู้ภายในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวไปสู่การเรียนรู้ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา^๔ ลักษณะของการเรียนรู้ดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น และสามารถเรียนรู้ตามความสนใจและความสามารถของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัลจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาระบบการศึกษา เนื่องจากช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างกว้างขวาง ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความรู้ การจัดการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมและเทคโนโลยี โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและมีบทบาทในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน

๒.๑.๒ การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรม พร้อมทั้งมี

^๓ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙, (กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๖๐), หน้า ๗๙-๘๑.

^๔ ปุณณิษฐา มาเชก, การพัฒนาการศึกษาในยุคดิจิทัล, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๓), หน้า ๔๒-๔๕.

ความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจที่มีความซับซ้อนมากขึ้น การจัดการศึกษาจึงไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการถ่ายทอดความรู้เชิงเนื้อหาเท่านั้น แต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนในมิติที่หลากหลาย เช่น ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา การสร้างสรรค์นวัตกรรม และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีคุณภาพ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน^๕ แนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาเป็นกลไกหลักในการสร้างศักยภาพของประชากรให้สามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมของประเทศ โดยเฉพาะในบริบทที่ประเทศต้องเผชิญกับการแข่งขันและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญที่ครอบคลุมมิติของการพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและชาติ ซึ่งมีเป้าหมายในการเสริมสร้างความตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของพลเมือง การส่งเสริมความรักในสถาบันหลักของประเทศ และการพัฒนาความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น ภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ ภัยพิบัติ และการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม แนวทางดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความมั่นคงของประเทศในระดับโครงสร้าง เนื่องจากการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีจิตสำนึกต่อสังคม จะส่งผลให้เกิดสังคมที่มีความเข้มแข็งและสามารถเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ^๖

ในขณะเดียวกัน การจัดการศึกษายังมีบทบาทสำคัญในการผลิตและพัฒนาากำลังคนให้มีคุณภาพและมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โดยเฉพาะในด้านการวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาากำลังคนในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่สามารถประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตและการทำงาน เช่น ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง การคิดอย่างเป็นระบบ และการปรับตัวต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลง แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและความ

^๕ กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕, (กรุงเทพมหานคร: พรินทวนกราฟฟิค, ๒๕๔๕), หน้า ๕-๗.

^๖ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๐), หน้า ๑-๓, ๖๕-๗๘, ๘๐-๘๙.

แตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่เน้นเนื้อหาเป็นสำคัญไปสู่ระบบการศึกษาที่เน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง^๗

อีกประเด็นสำคัญของการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันคือการพัฒนาศักยภาพของคนทุกช่วงวัยให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งส่งเสริมให้บุคคลสามารถแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต โดยไม่จำกัดอยู่เพียงในระบบการศึกษาเท่านั้น แนวคิดนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มศักยภาพของประชากรและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ การจัดการศึกษาจึงต้องส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ และการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและสร้างความเป็นธรรมในสังคม^๘

การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึงจะช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาตนเองและยกระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างแท้จริง การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการศึกษาช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางและลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ ส่งผลให้การเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น แนวคิดนี้สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่มุ่งส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและครอบคลุมประชากรทุกกลุ่ม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาสังคมที่มีความเป็นธรรมและยั่งยืน

นอกจากการพัฒนาความรู้และทักษะแล้ว การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีและความยั่งยืนของสังคม การศึกษาในมิติดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม และสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสมดุลและมีความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของพลเมืองที่มีคุณภาพ

ในด้านการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษา เนื่องจากระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจะช่วย

^๗ กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๔๕), หน้า ๕-๗, ๑๐-๑๒.

^๘ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๐), หน้า ๑-๓, ๖๕-๗๘, ๘๐-๘๙.

ให้การดำเนินงานด้านการศึกษามีความเป็นระบบ มีความโปร่งใส และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลในการวางแผนและตัดสินใจ การพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและครู และการสร้างระบบการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยยกระดับคุณภาพของการศึกษาและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบันจึงเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยเน้นการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ มีความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศให้มีความมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

๒.๑.๓ ทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล

การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน ส่งผลให้การจัดการศึกษาต้องปรับบทบาทและกระบวนการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ได้กำหนดเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคนไทยให้มีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การเรียนรู้ด้วยตนเอง และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์และมีความรับผิดชอบ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพและสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน^๙ แนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะในยุคดิจิทัลได้มุ่งเน้นเฉพาะการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีเท่านั้น แต่เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคลในทุกมิติ ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการศึกษาและสังคมโดยรวม

ในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบริบทของสังคมดิจิทัล โดยผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการโดยใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพ

^๙ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙, (กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๖๐). หน้า ๑-๓.

การศึกษา รวมถึงการส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและการเปลี่ยนแปลงของสังคม แผนการศึกษาแห่งชาติได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ^{๑๐} บทบาทของผู้บริหารจึงมิได้จำกัดอยู่เพียงการบริหารงานทั่วไป แต่ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการที่สามารถส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้และนวัตกรรมทางการศึกษา

ในส่วนของผู้สอน บทบาทของครูในยุคดิจิทัลได้เปลี่ยนแปลงไปจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยครูต้องมีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการระหว่างบุคคล รวมถึงสามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ทิศนา ขัมมณี อธิบายว่าครูมีบทบาทสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการคิด วิเคราะห์ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง โดยครูต้องทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้^{๑๑} แนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าครูในยุคดิจิทัลต้องมีความสามารถในการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการจัดการเรียนการสอน และสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

สำหรับผู้เรียน ทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัลประกอบด้วยความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดหลักการสำคัญของการจัดการศึกษา โดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ^{๑๒} แนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในยุคดิจิทัลต้องมุ่งเน้นการเสริมสร้างความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง

^{๑๐} สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙, (กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๖๐), หน้า ๗๓-๗๕.

^{๑๑} ทิศนา ขัมมณี, ศาสตร์การสอน, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๐), หน้า ๙-๑๒.

^{๑๒} กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๕), หน้า ๕-๗.

จากการศึกษาดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัลเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยผู้บริหาร ครู และผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้และการดำรงชีวิต การพัฒนาทักษะดังกล่าวช่วยเสริมสร้างศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ และสนับสนุนให้ระบบการศึกษาสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและการพัฒนาประเทศตามเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่เหมาะสมสำหรับการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน^{๑๓}

๒.๑.๔ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา

การใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษาถือเป็นประเด็นสำคัญที่สะท้อนถึงการปรับโครงสร้างของระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับพลวัตของสังคมฐานความรู้และเศรษฐกิจดิจิทัล ซึ่งมีได้เป็นเพียงการนำเครื่องมือสมัยใหม่เข้ามาใช้ในห้องเรียน หากแต่เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบที่ครอบคลุมการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลอย่างเป็นองค์รวม แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๗๙ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๔} สาระดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าเทคโนโลยีมิได้มีสถานะเป็นเพียงอุปกรณ์ประกอบการสอน แต่เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้

ในส่วนของการบริหารจัดการสถานศึกษา การบูรณาการเทคโนโลยีช่วยให้กระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนพัฒนา และการติดตามประเมินผลมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้มากขึ้น ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารช่วยรวบรวมข้อมูลผู้เรียน บุคลากร และงบประมาณอย่างเป็นระบบ ทำให้ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ประกอบการตัดสินใจ ลดการพึ่งพาประสบการณ์ส่วนบุคคลเพียงอย่างเดียว หลักการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการบริหารโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน ซึ่งได้รับการกล่าวถึงในงานด้านการบริหารการศึกษาไทยอย่างต่อเนื่องว่าการตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนข้อมูลจริงย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กรทางการศึกษา^{๑๕} เมื่อเทคโนโลยีถูกนำมาใช้ในการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล การติดตามความก้าวหน้าของแผนงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและแม่นยำยิ่งขึ้น

^{๑๓} สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๐, หน้า ๗๗–๗๘.

^{๑๔} สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๐, หน้า ๖๕–๗๘.

^{๑๕} ชีระ รุญเจริญ, การบริหารสถานศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา, (กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, ๒๕๕๓), หน้า

ในด้านการจัดการเรียนการสอน เทคโนโลยีมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้จากการถ่ายทอดความรู้เชิงเส้นไปสู่การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่เปิดกว้างและยืดหยุ่น ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นฐานข้อมูลวิชาการ ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ หรือบทเรียนออนไลน์แบบเปิด การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสืบค้นและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามศักยภาพ เทคโนโลยีจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยขยายขอบเขตของห้องเรียนจากพื้นที่ทางกายภาพไปสู่พื้นที่การเรียนรู้แบบไร้พรมแดน การใช้สื่อภาพ เสียง และสื่อประสมช่วยกระตุ้นความสนใจและส่งเสริมความเข้าใจเชิงมนทัศน์ได้ลึกซึ้งกว่าการบรรยายเพียงอย่างเดียว งานศึกษาของ Raja และ Nagasubramani เรื่อง Impact of modern technology in education ซึ่งเผยแพร่ในวารสาร Journal of Applied and Advanced Research ปี ๒๐๑๘^{๑๖} ชี้ให้เห็นว่าเทคโนโลยีช่วยเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและเอื้อต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ส่งผลให้กระบวนการเรียนรู้มีความกระตือรือร้นและตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ดียิ่งขึ้น

การประเมินผลทางการศึกษาก็ได้รับอิทธิพลจากการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างชัดเจน ระบบประเมินผลออนไลน์ช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างรวดเร็ว ลดภาระงานเอกสาร และสามารถวิเคราะห์ผลได้ในทันที ผู้สอนสามารถนำข้อมูลผลการเรียนรู้มาปรับปรุงวิธีการสอนได้อย่างทันท่วงที ขณะที่ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวเป็นฐานในการกำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา การประเมินผลจึงมิใช่เพียงกระบวนการตัดสินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน แต่เป็นกลไกสะท้อนคุณภาพของทั้งระบบการจัดการศึกษา

ปรากฏการณ์การเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาเป็นภาพสะท้อนที่ชัดเจนของการปรับตัวของสถาบันการศึกษา หลักสูตรออนไลน์แบบเปิดขนาดใหญ่และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจและความจำเป็นของตนเองได้อย่างยืดหยุ่น โดยเฉพาะกลุ่มผู้เรียนวัยทำงานที่ต้องการพัฒนาทักษะเพิ่มเติมควบคู่กับการประกอบอาชีพ รูปแบบดังกล่าวสนับสนุนแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของแผนการศึกษา และสะท้อนบทบาทของการศึกษาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี

เมื่อพิจารณาในภาพรวม การใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษามีความหมายลึกซึ้งกว่าการปรับเปลี่ยนเครื่องมือ หากเป็นการปรับวิธีคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การบริหาร และการประเมินผลให้ตั้งอยู่บนฐานของข้อมูล ความยืดหยุ่น และการเปิดโอกาสอย่างเท่าเทียม เทคโนโลยีทำหน้าที่เป็น

---

^{๑๖} R. Raja and P. C. Nagasubramani, "Impact of modern technology in education", *Journal of Applied and Advanced Research*, Vol. 4, Suppl. 1, (2018): S33–S35.

กลไกสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ทั้งด้านการคิดวิเคราะห์ การสืบค้นข้อมูล และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งล้วนเป็นคุณลักษณะสำคัญของพลเมืองในศตวรรษที่สี่สิบเอ็ด อย่างไรก็ตาม การนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประสิทธิผลจำเป็นต้องควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและครู ตลอดจนการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้เทคโนโลยีกลายเป็นพลังขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง มิใช่เพียงสัญลักษณ์ของความทันสมัยเท่านั้น

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

๒.๒.๑ ความหมายและความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นกระบวนการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการรับรู้ เข้าใจ และใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีความหมาย ครอบคลุมทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะด้านการสื่อสาร อันเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีความเชื่อมโยงระหว่างประเทศอย่างกว้างขวาง การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมิได้เป็นเพียงการจดจำคำศัพท์หรือโครงสร้างทางไวยากรณ์เท่านั้น แต่เป็นกระบวนการสร้างความเข้าใจต่อความหมาย บริบท และการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์จริง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาศักยภาพทางปัญญา การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน^{๑๗} ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษยังมีบทบาทสำคัญต่อการเข้าถึงองค์ความรู้สากล การพัฒนาวิชาชีพ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสารทางวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และเศรษฐกิจในระดับนานาชาติ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะในการสื่อสารและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ และการประกอบอาชีพ^{๑๘}

๒.๒.๒ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในฐานะกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในมิติของการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจริงมากกว่าการเรียนรู้เนื้อหาทางภาษาเพียงอย่างเดียว การเรียนรู้จึงต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ทั้งในบริบททางวิชาการและชีวิตประจำวัน การพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการ

^{๑๗} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐). (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๖๐), หน้า ๑-๖, ๑๐-๑๕.

^{๑๘} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐), หน้า ๑-๖, ๑๐-๑๕.

สร้างความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และแก้ไขปัญหาโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้อย่างต่อเนื่องและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในลักษณะนี้จึงเป็นการพัฒนาผู้เรียนในมิติที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้

๒.๒.๓ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในฐานะเครื่องมือในการเข้าถึงองค์ความรู้

ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญในฐานะเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย โดยเฉพาะองค์ความรู้ทางวิชาการที่มีการเผยแพร่ในระดับสากล การที่ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านและทำความเข้าใจภาษาอังกฤษจะช่วยให้สามารถศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่ทันสมัย ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาในปัจจุบัน^{๑๙} ผู้เรียนที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษจะมีโอกาสในการพัฒนาตนเองและสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและอาชีพได้มากขึ้น

๒.๒.๔ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในบริบทของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและเพิ่มโอกาสในการทำงานในระดับที่กว้างขึ้น การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นการลงทุนทางการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคคลและการพัฒนาประเทศในระยะยาว การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้ภาษา สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในบริบทที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของกำลังคนในศตวรรษที่ ๒๑^{๒๐}

๒.๒.๕ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในฐานะกระบวนการสร้างความหมาย

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมิใช่เพียงการจดจำข้อมูล แต่เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนสร้างความเข้าใจจากประสบการณ์และการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้ที่มีความหมายจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในสถานการณ์จริง

^{๑๙} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐), หน้า ๑-๖, ๑๐-๑๕.

^{๒๐} กระทรวงศึกษาธิการ. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๐), หน้า ๗๓-๗๕, ๘๘-๙๐.

การจัดการเรียนรู้จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ได้ฝึกใช้ภาษาในบริบทที่หลากหลาย และได้พัฒนาความสามารถในการคิดและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง การเรียนรู้ในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒.๖ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับการพัฒนาความสามารถในการคิด

ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการคิด การเรียนรู้ภาษาอังกฤษช่วยส่งเสริมการพัฒนาความสามารถในการคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีเหตุผล และการคิดอย่างเป็นระบบ การที่ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในการแสดงความคิดเห็น การอภิปราย และการแก้ไขปัญหา จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถทางปัญญาและสามารถใช้ความคิดในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความสามารถทางปัญญาของผู้เรียนและช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ

๒.๒.๗ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี

การเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีส่งผลให้ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้นในชีวิตประจำวันของผู้เรียน ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ และการทำงาน การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงต้องคำนึงถึงการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการสื่อสารกับผู้อื่นในบริบทที่แตกต่างกัน การพัฒนาความสามารถดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของภาษาในฐานะเครื่องมือในการสื่อสาร การเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน การเรียนรู้ภาษาอังกฤษมิได้เป็นเพียงการเรียนรู้เนื้อหาทางภาษา แต่เป็นกระบวนการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนในมิติที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และความสามารถในการคิด การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร เข้าถึงองค์ความรู้ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาประเทศให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกในอนาคต

๒.๓ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

การทำความเข้าใจการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศจำเป็นต้องอาศัยกรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่อธิบายธรรมชาติของภาษา กระบวนการเรียนรู้ และปัจจัยที่ส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยมซึ่งได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของสกินเนอร์มองว่าการเรียนรู้ภาษาเป็นผลจากการวางเงื่อนไข การเลียนแบบ และการเสริมแรง ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาพฤติกรรมทางภาษาได้เมื่อได้รับการฝึกซ้ำและการตอบสนองที่เหมาะสม แนวคิดนี้มี

อิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาในระยาะหนึ่ง โดยเน้นความถูกต้องของรูปแบบภาษาและการฝึกทักษะอย่างเป็นขั้นตอน อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดของแนวคิดดังกล่าวคือไม่สามารถอธิบายความสามารถของผู้เรียนในการสร้างประโยคใหม่ที่ไม่เคยได้ยินมาก่อน จึงนำไปสู่การพัฒนาแนวคิดด้านภาษาศาสตร์จิตวิทยาที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการภายในของสมองมากขึ้น

แนวคิดของคอมสกีได้เสนอว่ามนุษย์มีความสามารถทางภาษาโดยกำเนิด และการเรียนรู้ภาษาเป็นกระบวนการกระตุ้นศักยภาพที่มีอยู่แล้วภายใน แนวคิดดังกล่าวแม้จะมุ่งอธิบายภาษาแม่เป็นหลัก แต่ได้ส่งอิทธิพลต่อการศึกษภาษาต่างประเทศในแง่ที่เห็นว่าผู้เรียนมิได้เป็นเพียงผู้รับข้อมูล หากเป็นผู้สร้างระบบความเข้าใจทางภาษาด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในบริบทที่หลากหลาย เพื่อให้เกิดการสร้างความรู้ภายในอย่างมีความหมาย ควบคู่กับแนวคิดของคราเซนที่อธิบายว่าการเรียนรู้ภาษาที่มีประสิทธิภาพเกิดจากการได้รับข้อมูลทางภาษาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน และอยู่ในสภาวะที่เอื้อต่อความมั่นใจทางอารมณ์^{๒๑} ประเด็นเรื่องบรรยากาศการเรียนรู้และแรงจูงใจภายในจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ไม่อาจมองข้าม

อีกแนวคิดหนึ่งที่มีบทบาทอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษคือทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาและแนวคิดสังคมวัฒนธรรมของวิกอตสกี ซึ่งมองว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นผ่านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความคิด การสนับสนุนจากครูหรือเพื่อนที่มีความสามารถสูงกว่าในช่วงที่ผู้เรียนยังไม่สามารถปฏิบัติภารกิจได้ด้วยตนเอง เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยยกระดับความสามารถของผู้เรียน^{๒๒} แนวคิดนี้ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้ความสำคัญกับกิจกรรมกลุ่ม การสนทนา และการสร้างสถานการณ์จำลองที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาอย่างมีความหมายและเกิดการพัฒนทั้งด้านภาษาและความคิดไปพร้อมกัน

ในการพิจารณากรอบการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทย การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจำเป็นต้องสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคนตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต^{๒๓} การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงไม่อาจจำกัดอยู่กับการถ่ายทอดโครงสร้างภาษา หากต้องบูรณาการทักษะทางปัญญา คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ และ

^{๒๑} Stephen D. Krashen, *Principles and Practice in Second Language Acquisition*, (Oxford: Pergamon Press, 1982), pp. 20-30, 100-106.

^{๒๒} Lev S. Vygotsky, *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*, (Cambridge, MA: Harvard University Press, 1978), pp. 86-98.

^{๒๓} สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙*, (กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, ๒๕๖๐), หน้า ๗๗-๗๙.

ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ ความเข้าใจทฤษฎีการเรียนรู้ จึงมีความสำคัญต่อการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้เรียน และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างรอบด้าน

โดยสรุป ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสะท้อนให้เห็นความหลากหลายของมุมมองต่อกระบวนการเรียนรู้ ตั้งแต่การเน้นพฤติกรรมภายนอก กระบวนการภายในทางปัญญา ไปจนถึงบทบาทของสังคมและวัฒนธรรม การนำทฤษฎีเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ จำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและเป้าหมายการพัฒนาประเทศ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความเข้าใจเชิงทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติอย่างมีหลักการ เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตและการทำงานในสังคมร่วมสมัยได้อย่างแท้จริง

๒.๔ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมอิทธิบาท ๔ เสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้

๒.๔.๑ ความหมายและความสำคัญของหลักธรรมอิทธิบาท ๔

หลักธรรมอิทธิบาท ๔ เป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้เพื่อเป็นแนวทางแห่งความสำเร็จของบุคคลในกิจการทั้งปวง โดยมีพื้นฐานจากการพัฒนาจิตใจให้เกิดความพร้อมและความสมบูรณ์ในการกระทำ พระพุทธศาสนาสอนอธิบายว่าความสำเร็จมิใช่เกิดจากปัจจัยภายนอกเพียงอย่างเดียว หากแต่มีรากฐานสำคัญจากการพัฒนาคุณภาพของจิต ซึ่งประกอบด้วยความพอใจ ความเพียร ความตั้งใจ และการพิจารณาอย่างมีเหตุผล หลักธรรมดังกล่าวปรากฏอย่างชัดเจนในพระไตรปิฎก โดยพระพุทธเจ้าตรัสว่า “อิทธิบาท ๔ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา อันเป็นธรรมที่เป็นไปเพื่อความสำเร็จแห่งกิจทั้งปวง”^{๒๔} ข้อความดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าหลักธรรมนี้เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของความสำเร็จ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ฉันทะ หมายถึง ความพอใจและความยินดีในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นแรงผลักดันภายในที่ทำให้บุคคลเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเอง พระพุทธเจ้าทรงแสดงว่าฉันทะเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติและความสำเร็จ เพราะเมื่อบุคคลมีความพอใจในการกระทำแล้ว ย่อมเกิดความตั้งใจที่จะดำเนินกิจนั้นอย่างต่อเนื่อง^{๒๕} ในบริบทของการศึกษา ฉันทะจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่

^{๒๔} อ.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๑๕๓/๑๘๗.

^{๒๕} อ.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๑๕๔/๑๘๐.

ช่วยส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์

วิริยะ หมายถึง ความเพียร ความพยายาม และความมุ่งมั่นในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างต่อเนื่อง พระพุทธเจ้าทรงเน้นย้ำว่าความเพียรเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถก้าวข้ามอุปสรรคและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้^{๒๖} ความเพียรจึงเป็นคุณธรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้และทักษะได้อย่างต่อเนื่อง แม้จะเผชิญกับความยากลำบากหรือความท้าทายในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน

จิตตะ^{๒๗} หมายถึง ความตั้งใจ ความเอาใจใส่ และความจดจ่อกับสิ่งที่กระทำ พระพุทธเจ้าทรงแสดงว่าการฝึกจิตให้มีความมั่นคงและแน่วแน่เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาปัญญา^{๒๘} ในกระบวนการเรียนรู้ ความตั้งใจและสมาธิเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้ง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกจิตให้มีความสมาธิจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

วิมังสา หมายถึง การพิจารณา การวิเคราะห์ และการไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล พระพุทธเจ้าทรงเน้นให้บุคคลใช้ปัญญาในการพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง^{๒๙} วิมังสาจึงเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในการพัฒนาความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหา

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวม หลักธรรมอริยบท ๔ ตามที่ปรากฏในพระไตรปิฎกเป็นหลักการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ โดยเป็นกระบวนการพัฒนาจิตใจที่ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจ ความเพียร ความตั้งใจ และการใช้ปัญญาในการพิจารณา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ หลักธรรมดังกล่าวจึงมีความสอดคล้องกับแนวคิดทางการศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีความมุ่งมั่น และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง อริยบท ๔ จึงเป็นหลักการที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการเรียนรู้ และช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา^{๓๐}

^{๒๖} ส.ม. (ไทย) ๑๙/๘๐๗/๓๐๗.

^{๒๗} อ.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๑๕๓/๑๘๗.

^{๒๘} อ.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๑๕๓/๑๘๗.

^{๒๙} อ.จตุกก. (ไทย) ๒๑/๑๔๔/๑๘๐.

^{๓๐} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๑๕๔-๑๕๖.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้อธิบายว่า อิทธิบาท ๔ หมายถึง ธรรมที่เป็นฐานแห่งความสำเร็จ เป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลสามารถดำเนินกิจการต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย โดยประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ซึ่งเป็นกระบวนการทางจิตที่ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล^{๓๑} เมื่อพิจารณาในบริบทของการศึกษา หลักธรรมดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ช่วยเสริมสร้างความพร้อมทางด้านจิตใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรักในการเรียน มีความพยายาม มีความตั้งใจ และมีความสามารถในการวิเคราะห์และพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๔.๒ องค์ประกอบของหลักธรรมอิทธิบาท ๔ และความสัมพันธ์กับการเรียนรู้^{๓๒}

องค์ประกอบประการแรกคือ ฉันทะ ซึ่งหมายถึง ความพอใจ ความรัก และความเต็มใจในการกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง พระพรหมคุณาภรณ์อธิบายว่า ฉันทะเป็นความพอใจที่เกิดจากการเห็นคุณค่าในสิ่งที่กระทำ มิใช่ความต้องการที่เกิดจากกิเลส แต่เป็นความพอใจที่เกิดจากปัญญาและความเข้าใจในบริบทของการศึกษา ฉันทะจึงเป็นแรงจูงใจภายในที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทางจิตวิทยาการศึกษาที่เห็นว่าแรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ สุรางค์ ไคว์ตระกูล อธิบายว่าแรงจูงใจเป็นพลังที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมาย และแรงจูงใจที่เกิดจากความสนใจภายในจะส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากกว่าแรงจูงใจภายนอก^{๓๓} องค์ประกอบประการที่สองคือ วิริยะ ซึ่งหมายถึง ความเพียรพยายามและความมุ่งมั่นในการกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างต่อเนื่อง วิริยะเป็นพลังที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญกับอุปสรรคและความยากลำบากในการเรียนรู้ได้ โดยไม่ย่อท้อหรือหยุดพยายามกลางคัน ในกระบวนการเรียนรู้ ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ซึ่งต้องใช้เวลาและความอดทน วิริยะจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและบรรลุผลสำเร็จในการเรียน

องค์ประกอบประการที่สามคือ จิตตะ ซึ่งหมายถึง ความเอาใจใส่ ความตั้งใจ และความจดจ่อกับสิ่งที่กระทำ จิตตะเป็นสภาวะของจิตที่มีความมั่นคง ไม่ฟุ้งซ่าน และสามารถจดจ่ออยู่กับกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง พระพรหมคุณาภรณ์อธิบายว่า จิตตะเป็นการเอาใจใส่ในกิจที่

^{๓๑} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๑๕๔-๑๕๖.

^{๓๒} *อง.จตุกก.* (ไทย) ๒๑/๑๕๓/๑๘๗.

^{๓๓} สุรางค์ ไคว์ตระกูล, *จิตวิทยาการศึกษา*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๓๑๒-๓๑๕.

กระทำอย่างจริงจัง ไม่ทอดทิ้งหรือปล่อยปละละเลย ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้การกระทำนั้น ประสบผลสำเร็จ^{๓๔} ในบริบทของการศึกษา จิตตะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจ่อกับเนื้อหาการเรียน เข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบประการสุดท้ายคือ วิมังสา ซึ่งหมายถึง การพิจารณาไตร่ตรอง การวิเคราะห์ และการตรวจสอบอย่างมีเหตุผล วิมังสาเป็นกระบวนการทางปัญญาที่ช่วยให้บุคคลสามารถ ประเมินผลการกระทำของตนเอง และปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ใน กระบวนการเรียนรู้ วิมังสาช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์เนื้อหา ตั้งคำถาม และแสวงหาความรู้ เพิ่มเติม ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ที่มีความหมาย และช่วยพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งเป็น ทักษะสำคัญที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน

๒.๔.๓ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมอริยบท ๔ กับการพัฒนาประสิทธิภาพในการเรียนรู้

หลักธรรมอริยบท ๔ เป็นแนวคิดที่มีความสอดคล้องกับแนวคิดทางการศึกษาที่มุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นการพัฒนาปัจจัยภายในของผู้เรียนให้เกิดความพร้อมในการเรียนรู้ ฉันทะ ช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ วิริยะช่วยเสริมสร้างความเพียรพยายาม จิตตะช่วยพัฒนาความตั้งใจ และสมาธิ และวิมังสาช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการประเมินตนเอง องค์ประกอบทั้งสี่ประการนี้ทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

การนำหลักธรรมอริยบท ๔^{๓๕} มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นแนวทาง สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน หลักธรรมดังกล่าวไม่เพียงช่วยพัฒนาความรู้ของผู้เรียน แต่ยังช่วยพัฒนาคุณลักษณะ ภายใน เช่น ความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่น และความสามารถในการพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ สำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

หลักธรรมอริยบท ๔ เป็นหลักธรรมสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการเรียนรู้ โดยประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ซึ่งเป็นปัจจัยภายในที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด ความรักในการเรียน มีความเพียร มีความตั้งใจ และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ องค์ประกอบ ทั้งสี่ประการนี้มีความสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้อย่างใกล้ชิด และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การนำหลักธรรมอริยบท ๔ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา จึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

^{๓๔} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), หน้า ๑๕๕.

^{๓๕} ส.ม. (ไทย) ๑๙/๘๐๗/๓๐๗.

และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาของประเทศไทยในปัจจุบัน

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษา

๒.๕.๑ ความเป็นมาและพัฒนาการของปัญญาประดิษฐ์กับบริบททางการศึกษา

การพัฒนาของปัญญาประดิษฐ์เป็นผลสืบเนื่องจากความพยายามของมนุษย์ในการสร้างระบบที่สามารถประมวลผล เรียนรู้ และตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพใกล้เคียงกับการคิดของมนุษย์ โดยมีรากฐานสำคัญจากการศึกษาทางด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์และทฤษฎีการเรียนรู้ของเครื่อง ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างแบบจำลองที่สามารถเรียนรู้จากข้อมูลและพัฒนาประสิทธิภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง Russell และ Norvig ได้อธิบายว่า ปัญญาประดิษฐ์เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบตัวแทนอัจฉริยะที่สามารถรับรู้สภาพแวดล้อม วิเคราะห์ข้อมูล และดำเนินการเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสม^{๓๖} แนวคิดดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าปัญญาประดิษฐ์มิได้เป็นเพียงเครื่องมือทางเทคโนโลยี แต่เป็นกลไกสำคัญที่สามารถนำมาใช้สนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทของการศึกษา ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

ในบริบทของการศึกษา ปัญญาประดิษฐ์เริ่มเข้ามามีบทบาทตั้งแต่การพัฒนาระบบช่วยสอนอัตโนมัติ ซึ่งสามารถปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล ต่อมาได้มีการพัฒนาเป็นระบบที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น การนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในลักษณะดังกล่าวสะท้อนแนวคิดสำคัญของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล และการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ที่เท่าเทียมและทั่วถึง^{๓๗} โดยการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์สามารถช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดความยืดหยุ่น และตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒.๕.๒ ความหมายของปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษา

ปัญญาประดิษฐ์ในบริบทของการศึกษาหมายถึง เทคโนโลยีที่ถูกออกแบบให้สามารถจำลองกระบวนการคิด วิเคราะห์ และการตัดสินใจของมนุษย์ เพื่อนำมาใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้

^{๓๖} Stuart J. Russell and Peter Norvig, *Artificial Intelligence: A Modern Approach*, 4th ed., (Hoboken, NJ: Pearson, 2020๒๐๒๐), p. 1-5.

^{๓๗} กระทรวงศึกษาธิการ, *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙*, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๐), หน้า ๗๓.

การสอน และการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ Nilsson ได้ให้ความหมายว่า ปัญญาประดิษฐ์เป็นศาสตร์ที่มุ่งสร้างระบบที่สามารถทำงานที่ต้องใช้ความฉลาดของมนุษย์ เช่น การเรียนรู้ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ^{๓๘} ความหมายดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของปัญญาประดิษฐ์ในการนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้งและเหมาะสมกับระดับความสามารถของตนเอง

ในทางการศึกษา ปัญญาประดิษฐ์มีได้ทำหน้าที่แทนครูผู้สอน แต่ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนและเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ โดยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของแต่ละบุคคล แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล^{๓๙} การใช้ปัญญาประดิษฐ์จึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การจัดการเรียนรู้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

๒.๕.๓ ประเภทของปัญญาประดิษฐ์ที่ใช้ในการศึกษา

ปัญญาประดิษฐ์ที่นำมาใช้ในการศึกษาสามารถจำแนกได้หลายประเภทตามลักษณะการทำงานและวัตถุประสงค์ในการใช้งาน ประเภทแรกคือระบบการเรียนรู้ของเครื่อง ซึ่งเป็นระบบที่สามารถเรียนรู้จากข้อมูลและปรับปรุงประสิทธิภาพของตนเองได้โดยอัตโนมัติ ระบบดังกล่าวสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และช่วยให้ครูสามารถออกแบบการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ประเภทที่สองคือระบบประมวลผลภาษาธรรมชาติ ซึ่งเป็นระบบที่สามารถเข้าใจและตอบสนองต่อภาษาของมนุษย์ได้ เทคโนโลยีดังกล่าวสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาระบบผู้ช่วยการเรียนรู้ และระบบตอบคำถามอัตโนมัติ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและความรู้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

อีกประเภทหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญคือระบบผู้ช่วยสอนอัจฉริยะ ซึ่งเป็นระบบที่สามารถทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครูในการจัดการเรียนรู้ โดยสามารถให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน วิเคราะห์ข้อผิดพลาด และเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการเรียนรู้ ระบบดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้และทักษะได้อย่างต่อเนื่อง และช่วยลดภาระของครูในการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของ

^{๓๘} Nils J. Nilsson, *The Quest for Artificial Intelligence*, (Cambridge: Cambridge University Press, 2010), p. 13.

^{๓๙} สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, รายงานการวิจัยแนวโน้มการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๒), หน้า ๔๕.

ผู้เรียน^{๔๐} การนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในลักษณะดังกล่าวช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

๒.๕.๔ บทบาทของปัญญาประดิษฐ์ในการพัฒนาการศึกษา

ปัญญาประดิษฐ์มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาในหลายมิติ โดยเฉพาะการส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพสูงสุด ระบบปัญญาประดิษฐ์สามารถวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ปัญญาประดิษฐ์ยังสามารถช่วยในการประเมินผลการเรียนรู้ โดยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ในระดับนโยบาย ปัญญาประดิษฐ์ยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางการศึกษา เพื่อใช้ในการวางแผนและพัฒนานโยบายการศึกษาให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม การนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยที่มุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

จากการศึกษาพบว่า ปัญญาประดิษฐ์เป็นเทคโนโลยีที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษา โดยสามารถนำมาใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้ การสอน และการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญญาประดิษฐ์ช่วยให้การจัดการเรียนรู้สามารถตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล และช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ การนำปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการศึกษาจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้สามารถดำรงชีวิตและทำงานในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าปัญญาประดิษฐ์มิได้เป็นเพียงเครื่องมือทางเทคโนโลยี แต่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนในระยะยาว

---

^{๔๐} Luckin, R., *Intelligence Unleashed: An Argument for AI in Education*, (London: Pearson, 2016), p. 14.

๒.๖ เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษ

๒.๖.๑ เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษ

การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษาภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยีในปัจจุบัน มุ่งเน้นไปที่การสร้างสมรรถนะการเรียนรู้ด้วยตนเองและการพัฒนาปัจจัยภายในของผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบรายละเอียดที่น่าสนใจดังนี้

สมบุรณ์ โพธิ์ประเสริฐ (Pojprasat, ๒๕๖๗) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง “Successful Thai EFL Students and their Language Learning Strategies for Acquiring English If Clause” โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจและเปรียบเทียบในกลุ่มนักศึกษาไทยระดับอุดมศึกษาเครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบทดสอบวัดสมรรถนะทางไวยากรณ์และแบบสอบถามกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษา (SILL) ผลการวิจัยเชิงลึกพบว่า ผู้เรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีการใช้กลยุทธ์เชิงอภิปัญญา (Metacognitive Strategies) อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้ การกำกับตนเอง และการวิเคราะห์โครงสร้างภาษาแบบเชื่อมโยง ซึ่งผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าหัวใจของความสำเร็จไม่ได้เกิดจากการท่องจำ แต่เกิดจากกระบวนการทางปัญญาที่สอดคล้องกับหลัก **วิมังสา** คือการหมั่นตรึกตรองและประเมินวิธีการเรียนรู้ของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถ่องแท้^{๔๑}

ขณะที่ **นิธิกร ธรรมขันธ์ (Hammakkhan, ๒๕๖๗)** ได้ศึกษาเรื่อง “An Analytical Examination of the Influence of the English Language as a Lingua Franca on Thailand's Educational, Economic, and Cultural Dynamics” ผ่านการวิจัยเชิงคุณภาพและการสังเคราะห์องค์ความรู้จากข้อมูลระดับประเทศ ผลการวิจัยพบว่าอุปสรรคสำคัญของการเรียนภาษาอังกฤษในไทยคือความวิตกกังวลในความถูกต้องทางไวยากรณ์ตามมาตรฐานเจ้าของภาษามากเกินไป จนทำให้ผู้เรียนขาดความกล้าในการสื่อสาร ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ปรับทัศนคติผู้เรียนให้มองภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลเพื่อการสื่อสาร (Lingua Franca) ที่เน้นความเข้าใจเป็นหลัก ซึ่งข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับการสร้างหลัก **ฉันทะ** ในงานวิจัยของผู้ศึกษา คือการส่งเสริมให้นิสิตวิทยาลัยสงฆ์มีความรักและความพอใจในการสื่อสารธรรมะด้วยภาษาอังกฤษโดยลดทอนความกังวลเชิงโครงสร้างที่เกินจำเป็น^{๔๒}

^{๔๑} Somboon Pojprasat, “Successful Thai EFL Students and their Language Learning Strategies for Acquiring English If Clause,” *Forum for Linguistic Studies*, ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (2567): 1-12.

^{๔๒} Nithikorn Hammakkhan, “An Analytical Examination of the Influence of the English Language as a Lingua Franca on Thailand's Educational, Economic, and Cultural Dynamics,” *Journal of Teaching English*, ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (2567): 1-10.

ด้านการพัฒนาทักษะเชิงปฏิบัติ พลิชฐ์ ทรัพย์โสภา และคณะ (๒๕๖๖) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)” ด้วยระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลอง โดยใช้เครื่องมือเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นสถานการณ์จำลอง (Simulation) ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนทักษะการพูดของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เนื่องจากการเรียนรู้เชิงรุกเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกปฏิบัติจริงและแก้ไขข้อผิดพลาดในทันที ข้อค้นพบนี้ย้ำเตือนถึงความสำคัญของหลัก **วิธีะ** คือความเพียรในการฝึกฝนผ่านการลงมือทำ (Learning by Doing) ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญเมื่อมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือสนับสนุนการฝึกฝน^{๔๓}

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ วงศ์ทอง และคณะ (๒๕๖๖) ที่ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทย” โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสำเร็จทางการเรียนสูงสุด ผู้เรียนที่มีความจดจ่อเห็นคุณค่าในสิ่งที่เรียนจะสามารถรักษาระดับความพยายามได้ยาวนานกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งสะท้อนถึงหลัก **จิตตะ** หรือความเอาใจใส่ตั้งมั่นในสิ่งที่กระทำ หากนิสิตวิทยาลัยสงฆ์มณีจิตจ่อต่อการพัฒนานตนเอง ย่อมส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นอย่างยั่งยืน^{๔๔}

นอกจากนี้ กมลรส เจริญพร (๒๕๖๗) ได้ศึกษาเรื่อง “การเปรียบเทียบประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือต่อทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์” ด้วยงานวิจัยเชิงกึ่งทดลอง ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดระดับสูงได้ดีกว่าการเรียนรู้โดยลำพัง เนื่องจากเกิดกระบวนการตรวจสอบความคิดเห็นร่วมกัน (Peer Support) ซึ่งข้อมูลนี้เป็นแนวทางสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นิสิตวิทยาลัยสงฆ์ได้ช่วยเหลือกันในลักษณะกัลยาณมิตร อันเป็นการบูรณาการหลักอริยบท ๔ ทั้งในระดับบุคคลและระดับกลุ่ม^{๔๕}

การสังเคราะห์งานวิจัยทั้ง ๕ เรื่องข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าความสำเร็จของการเรียนภาษาอังกฤษนั้นมีรากฐานมาจากแรงขับเคลื่อนภายในและกระบวนการจัดการตนเองอย่างเป็นระบบ

^{๔๓} พลิชฐ์ ทรัพย์โสภา และคณะ, “การพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning),” วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๖): ๔๕-๕๘.

^{๔๔} วราภรณ์ วงศ์ทอง และคณะ, “ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทย,” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่ ๔๐ ฉบับที่ ๑ (๒๕๖๖): ๑๒-๒๕.

^{๔๕} กมลรส เจริญพร, “การเปรียบเทียบประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือต่อทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๗): ๑๕-๓๐.

ซึ่งสอดคล้องอย่างยิ่งกับหลักอิทธิบาท ๔ ทั้งในด้านความพอใจ ความเพียร ความตั้งใจ และการใช้ปัญญาไตร่ตรอง องค์ความรู้เหล่านี้จึงเป็นฐานสำคัญในการที่ผู้ศึกษาจะนำไปบูรณาการร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ให้ก้าวหน้าไปสู่อีกระดับหนึ่ง

๒.๖.๒ เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับอิทธิบาท ๔

หลักอิทธิบาท ๔ อันประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนพฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ โดยเฉพาะในบริบทของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์ที่ต้องใช้ระเบียบวินัยและการฝึกฝนตนเองเป็นฐาน จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบประเด็นสำคัญดังนี้

พระมหานพรัตน์ นนทิโย (๒๕๖๗) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา” โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจและเชิงทดลอง ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเรียนรู้ที่สอดแทรกการสร้าง “ฉันทะ” หรือความพึงพอใจในวิชาเรียน ส่งผลโดยตรงต่อระดับความคงทนในการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังพบว่า “วิริยะ” หรือความเพียรพยายาม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาที่ต้องอาศัยทักษะการปฏิบัติ เช่น ภาษาและการคำนวณ ข้อค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่าการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ไม่สามารถอาศัยเพียงปัจจัยภายนอกได้ แต่ต้องสร้างฐานรากทางพุทธธรรมให้เกิดขึ้นในใจผู้เรียน^{๔๖}

ขณะเดียวกัน **พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์ (๒๕๖๗)** ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา” ผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนา (R&D) ผลการวิจัยระบุว่า รูปแบบการสอนที่เน้นการฝึกสมาธิก่อนเริ่มเรียนช่วยส่งเสริมด้าน “จิตตะ” หรือความเอาใจใส่ตั้งมั่น ทำให้ผู้เรียนมีสมาธิในการจดจ่ออยู่กับเนื้อหาที่ยากและซับซ้อนได้นานขึ้น ซึ่งส่งผลให้การแก้ปัญหาทางการเรียนทำได้ดีขึ้นตามหลัก “วิมังสา” หรือการใช้ปัญญาไตร่ตรอง งานวิจัยนี้ย้ำเตือนว่าหลักอิทธิบาท ๔ ไม่ใช่เพียงหลักธรรมเชิงทฤษฎี แต่เป็นเครื่องมือเชิงพฤติกรรมศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการกำกับตนเอง ของผู้เรียนในระบบการศึกษาไทย^{๔๗}

^{๔๖} พระมหานพรัตน์ นนทิโย, “การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๗), หน้า (จ).

^{๔๗} พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, “การใช้หลักอิทธิบาท ๔ ในการพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๗), หน้า (จ).

๒.๖.๓ เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยี AI ในการศึกษา

ในยุคดิจิทัลอุบัติใหม่ การนำปัญญาประดิษฐ์มาบูรณาการกับการศึกษาได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ โดยมีงานวิจัยที่สนับสนุนความก้าวหน้าดังนี้

พระมหาประกาศิต สุปญโญ (๒๕๖๗) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยกึ่งทดลองกับกลุ่มนิสิตในสังกัดมหาจุฬาฯ ผลการวิจัยพบว่า การใช้ AI ในฐานะผู้ช่วยสอนส่วนบุคคล ช่วยให้นิสิตสามารถเข้าถึงคำอธิบายในเนื้อหาที่ซับซ้อนได้ตามระดับความสามารถของตนเอง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนในรูปแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญ^{๔๘} สอดคล้องกับงานของ **ณัฐวุฒิ ใจดี (๒๕๖๗)** ที่ศึกษาเรื่อง “การใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา” ซึ่งพบว่าระบบ AI ที่ให้ข้อมูลย้อนกลับทันที ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่รวดเร็วและสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดได้ในทันที อันเป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง^{๔๙}

นอกจากนี้ **ศศิธร พรหมรักษา (๒๕๖๘)** ได้พัฒนาเรื่อง “รูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา” ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า AI ไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือในการหาคำตอบ แต่หากใช้อย่างมีกลยุทธ์จะช่วยส่งเสริม “วิม้งสา” หรือการคิดเชิงวิพากษ์ ได้ดีขึ้น เนื่องจากผู้เรียนต้องตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ที่ได้รับจาก AI อยู่เสมอ นัยสำคัญของงานวิจัยเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การบูรณาการ AI ไม่ได้ลดทอนบทบาทของมนุษย์ แต่เป็นการเสริมศักยภาพให้ผู้เรียนสามารถก้าวข้ามขีดจำกัดเดิมของการเรียนรู้ภาษาและเทคโนโลยีได้^{๕๐}

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง ๓ ส่วน ได้แก่ การเรียนภาษาอังกฤษ หลักกฏอริบท ๔ และเทคโนโลยี AI ผู้ศึกษาพบว่าความสำเร็จของการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์จำเป็นต้องมีการบูรณาการองค์ความรู้ในลักษณะองค์รวม

^{๔๘} พระมหาประกาศิต สุปญโญ, “การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๗), หน้า (ฉ).

^{๔๙} ณัฐวุฒิ ใจดี, “การใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๗), หน้า ๗๘-๘๐.

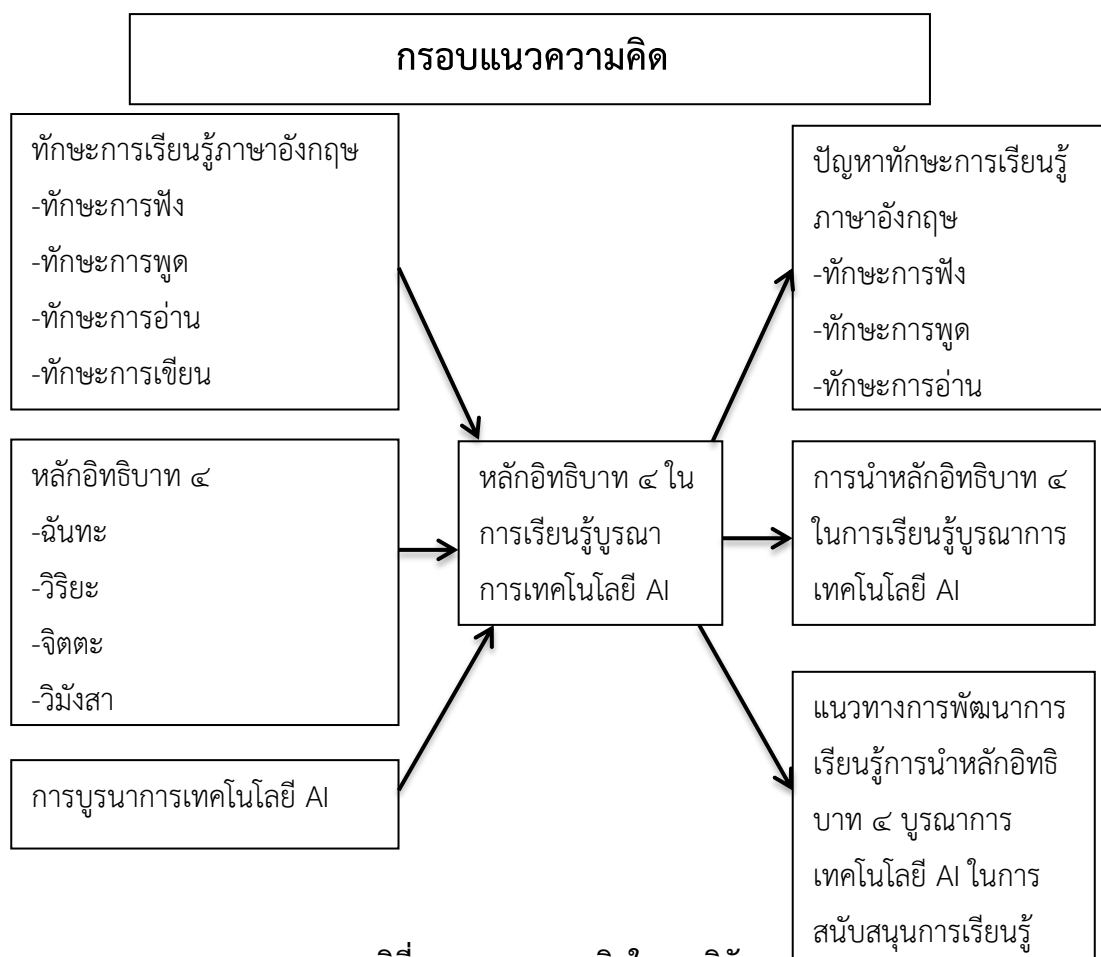
^{๕๐} ศศิธร พรหมรักษา, “การพัฒนาแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา”, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๖๘), หน้า ๑๐๒-๑๐๕.

กล่าวคือ **หลักอิทธิบาท ๔** จะทำหน้าที่เป็น “พลังขับเคลื่อนภายใน” ที่สร้างความพอใจและความเพียรในการเรียน ขณะที่ **เทคโนโลยี AI** จะทำหน้าที่เป็น “เครื่องมือทวิคุณประสิทธิภาพ” ที่ช่วยลดข้อจำกัดด้านทรัพยากรการเรียนรู้และเวลา ส่วน **ประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ** คือเป้าหมายสูงสุด ที่สะท้อนผ่านผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะการสื่อสารจริง

ช่องว่างของงานวิจัยในปัจจุบันพบว่า ยังมีการศึกษาน้อยมากที่มุ่งเน้นการใช้หลักพุทธธรรมเป็นฐานในการกำกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อให้เกิดความมั่นคงยั่งยืนในการเรียนรู้ ผู้ศึกษาจึงเล็งเห็นความสำคัญในการดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ทั้งด้านเทคโนโลยีและจิตใจ สอดคล้องกับคุณลักษณะของนิสิตในวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์สืบไป

๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยโครงการนี้สอดคล้องกับโครงการวิจัยอื่นๆ ในงานวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์โดยการใช้กระบวนการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี AI คณะผู้วิจัยจึงได้ใช้กรอบการวิจัยของแผนงานเป็นแนวทางการดำเนินการวิจัยในโครงการวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ ๒.๑ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อการศึกษาคือ อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษในวิทยาลัยสงฆ์ และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนรู้ภาษาที่ใช้ AI คือเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในประเด็นที่ศึกษา และเป็นผู้ที่ยินดีจะให้ข้อมูลเชิงลึกตามบริบทของพื้นที่ ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๖ การสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและระดับการใช้ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐานเพื่ออธิบายแนวโน้มและระดับของตัวแปรที่ศึกษาขณะเดียวกัน การวิจัยเชิงคุณภาพมุ่งศึกษาการนำหลักอิทธิบาท ๔ บูรณาการเทคโนโลยี AI และแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือการสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและสังเคราะห์เป็นแนวทางเชิงพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

๓.๒ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มเป้าหมาย

๓.๒.๑ ประชากร ได้แก่ นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๑ ทุกสาขาวิชาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ จำนวน ๘๐ รูป/คน ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๘ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๑ ทุกสาขาวิชาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ จำนวน ๓๐ รูป/คน ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๘ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยการสุ่มอย่างง่าย

๓.๒.๓ กลุ่มเป้าหมาย คณาจารย์ จำนวน ๕ รูป/คน วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ คน ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๘ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยการเลือกแบบเจาะจง

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๓.๑ แบบสอบถามสภาพปัญหาการใช้ทักษะการฟัง, พูด, อ่าน, และเขียนภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มีขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพ ดังนี้

๑) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะภาษาอังกฤษทั้ง ๔ ด้าน

๒) กำหนดโครงสร้างแบบสอบถาม แบ่งเป็นข้อมูลทั่วไป และสภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษ

๓) สร้างข้อคำถามสภาพปัญหาการใช้ทักษะการฟัง, พูด, อ่าน, และเขียน

ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ จำนวน ๕ ด้าน รวมทั้งหมด ๒๒ ข้อ โดยใช้มาตราประมาณค่า ๕ ระดับ

๔) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ คน เพื่อประเมินความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ได้ค่า IOC เท่ากับ ๑.๐๐ ทุกข้อ

๕) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ประมาณ ๓๐ คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น พบว่า ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ ๐.๘๗

๓.๓.๒ แบบวิเคราะห์เอกสารการนำหลักอิทธิบาท ๔ ในการเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มีขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพ ดังนี้

๑) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักอิทธิบาท ๔ การเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ และการบูรณาการเทคโนโลยี AI

๒) กำหนดกรอบการวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของหลักอิทธิบาท ๔ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา

๓) กำหนดประเด็นการวิเคราะห์ที่เชื่อมโยงกับการใช้เทคโนโลยี AI ในการพัฒนา ทักษะภาษาอังกฤษ

๔) สร้างแบบวิเคราะห์เอกสารในรูปแบบตารางหรือรายการตรวจสอบ (Checklist)

- ๕) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ คน
  - ๖) คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และคัดเลือกประเด็นที่มีค่า IOC ตั้งแต่ ๐.๕๐ ขึ้นไป พบว่าผ่านทุกประเด็นการวิเคราะห์เอกสาร
- ๓.๓.๓ แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้การนำหลักอิทธิบาท ๔ บูรณาการเทคโนโลยี AI ในการสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มีขั้นตอนการสร้าง และหาคุณภาพ ดังนี้
- ๑) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การบูรณาการเทคโนโลยี AI และหลักอิทธิบาท ๔
  - ๒) กำหนดกรอบแนวคิดในการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย
  - ๓) กำหนดประเด็นคำถามสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคโนโลยี AI
  - ๔) สร้างแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)
  - ๕) นำแบบสัมภาษณ์ไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ คน เพื่อประเมินความสอดคล้อง (IOC) พบว่า ได้ค่า IOC เท่ากับ ๑.๐๐ ทุกข้อ
  - ๖) ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจริง

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลจะถูกเก็บรวบรวมจากหลายแหล่งดังนี้

- ๓.๔.๑ การศึกษาสภาพปัญหาการใช้ทักษะการฟัง, พูด, อ่าน, และเขียนภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์
  - ๑) ประสานและนัดหมายวันเวลากับนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๑ ทุกสาขาวิชาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ จำนวน ๓๐ รูป/คน ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๘ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยการสุ่มอย่างง่าย เพื่อตอบแบบสอบถาม
  - ๒) แจกแบบสอบถามกับนิสิตที่นัดหมายไว้ เพื่อทำแบบสอบถาม ณ ห้องเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
  - ๓) ตรวจสอบการตอบแบบสอบถาม พบว่า ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมด จำนวน ๓๐ ฉบับ
  - ๔) วิเคราะห์ผลการตอบแบบสอบถามจากนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ ๑ ทุกสาขาวิชาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ จำนวน ๓๐ รูป/คน
  - ๕) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปแบบตาราง

๓.๔.๒ การนำหลักอิทธิบาท ๔ ในการเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

๑) ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักอิทธิบาท ๔ การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และการบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดประเด็นการเก็บข้อมูล

๒) วิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยี AI ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

๓) ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับจากทุกแหล่ง ก่อนนำไปวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๔) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๔.๓ การเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้การนำหลักอิทธิบาท ๔ บูรณาการเทคโนโลยี AI ในการสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

๑) ประสานและนัดหมายวันเวลากับคณาจารย์ จำนวน ๕ รูป/คน วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๘ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยการเลือกแบบเจาะจง เพื่อสัมภาษณ์

๒) ดำเนินการสัมภาษณ์คณาจารย์ โดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง ณ ห้องประชุมสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ๑/๒๕๖๘ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

๓) วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ประเด็นในแบบสัมภาษณ์

๔) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

๓.๕.๑ การศึกษาสภาพปัญหาการใช้ทักษะการฟัง, พูด, อ่าน, และเขียนภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยยึดเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๕๐-๕.๐๐ หมายความว่า สภาพปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๕๐-๔.๔๙ หมายความว่า สภาพปัญหา อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๐-๓.๔๙ หมายความว่า สภาพปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๕๐-๒.๔๙ หมายความว่า สภาพปัญหา อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐-๑.๔๙ หมายความว่า สภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

๓.๕.๒ การนำหลักอิทธิบาท ๔ ในการเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

๓.๕.๓ การเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI ในการสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

๓.๖ สรุปกระบวนการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องหลักอทิบาท ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ เป็นกระบวนการศึกษาที่มุ่งเน้นการทำความเข้าใจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในบริบทของผู้เรียน และแสวงหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทั้งหลักวิชาการและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการศึกษาสภาพปัญหาและความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษในปัจจุบัน ซึ่งภาษาอังกฤษถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสาร การศึกษาค้นคว้า และการเข้าถึงองค์ความรู้ในระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการศึกษาทางพระพุทธศาสนา ที่นิสิตจำเป็นต้องมีความสามารถในการศึกษาข้อมูลจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หลักอทิบาท ๔ ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมความสำเร็จ และการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย

ภายหลังจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับลักษณะของกลุ่มเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต ซึ่งครอบคลุมทักษะสำคัญทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตลอดจนแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้หลักอทิบาท ๔ และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เครื่องมือดังกล่าวได้รับการพิจารณาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้มีความชัดเจนและเหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความน่าเชื่อถือและสะท้อนสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง

ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการสำรวจความคิดเห็นและสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษ จากนั้นจึงดำเนินการสัมภาษณ์คณาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ และแนวทางในการนำหลักอทิบาท ๔ และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ ข้อมูลที่ได้จากทั้งสองส่วนนี้ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถมองเห็นภาพรวมของปัญหา รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนิสิตได้อย่างรอบด้าน

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและดำเนินการวิเคราะห์ตามวิธีการที่เหมาะสม โดยข้อมูลเชิงปริมาณได้ถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อแสดงให้เห็นระดับสภาพปัญหาและแนวโน้มของการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตในแต่ละด้าน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพได้นำมาวิเคราะห์โดยการจัดหมวดหมู่และพิจารณาเนื้อหา เพื่อค้นหาแนวทางและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ จากนั้นผู้วิจัยได้สังเคราะห์ผลการวิเคราะห์ทั้งสองส่วนเข้าด้วยกัน เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยใช้วิธีการพรรณนาความประกอบข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ โดยเรียบเรียงเนื้อหาอย่างเป็นลำดับ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจถึงสภาพปัญหา แนวทางการพัฒนา และผลที่เกิดจากการบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ได้อย่างชัดเจน กระบวนการวิจัยดังกล่าวทำให้ได้องค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของวิทยาลัยสงฆ์ อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพและความยั่งยืนต่อไปในอนาคต

บทที่ ๔

ผลการศึกษา

บทนี้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเรื่อง “หลักอิทธิบาท ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์” ซึ่งเป็นการศึกษาที่มุ่งทำความเข้าใจสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต ตลอดจนแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนา โดยอาศัยการบูรณาการหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของผู้เรียนให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีพื้นฐานอยู่บนแนวคิดที่ว่าการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ได้กำหนดเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาไว้ว่า ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะที่จำเป็น สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ และสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาผู้เรียน เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ การสื่อสาร และการเชื่อมโยงองค์ความรู้ในระดับสากล ซึ่งมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะในบริบทของการศึกษาพระพุทธศาสนา ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย^๑

ผลการศึกษาที่ปรากฏในบทนี้เป็นผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสามารถสะท้อนสภาพการเรียนรู้ของนิสิตได้อย่างแท้จริง ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ จำนวน ๓๐ รูป/คน เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษใน ๔ ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า โดยภาพรวม นิสิตมีสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านิสิตยังไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เมื่อพิจารณาเป็น

---

^๑ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙, (กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๐), หน้า ๑-๓.

รายด้าน พบว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีระดับปัญหาสูงที่สุด รองลงมาคือ ทักษะการพูด และ ทักษะการเขียน ขณะที่ทักษะการฟังมีระดับปัญหาค่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทักษะด้านอื่น ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดของนิสิตในการเข้าถึงและทำความเข้าใจเนื้อหาทางวิชาการที่เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และส่งผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพทางวิชาการในภาพรวม ทั้งนี้ การอ่านเป็นทักษะสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงองค์ความรู้ และเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญที่การศึกษาในระดับอุดมศึกษามุ่งพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกคณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน ๕ รูป/คน เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้อังกฤษโดยบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ ผลการศึกษาพบว่า หลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และ วิมังสา เป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นหลักที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพอใจในการเรียน มีความเพียรพยายาม มีความตั้งใจแน่วแน่ และมีการพิจารณาใคร่ครวญอย่างรอบคอบ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดย พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) ได้อธิบายว่า อิทธิบาท ๔ เป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมให้บุคคลประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน เนื่องจากช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจ ความเพียร และการใช้ปัญญาในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง^๒ เมื่อหลักธรรมดังกล่าวถูกนำมาบูรณาการร่วมกับเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย เช่น การฝึกฟังผ่านสื่อดิจิทัล การฝึกพูดโดยใช้ระบบตรวจสอบการออกเสียง การฝึกอ่านจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ และการฝึกเขียนโดยใช้ระบบช่วยตรวจสอบความถูกต้องของภาษา จึงช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและเกิดการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างเป็นรูปธรรม

ผลการสัมภาษณ์ยังสะท้อนให้เห็นว่า การบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเทคโนโลยีช่วยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ที่หลากหลาย และสามารถฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษได้ตามความสนใจและความสามารถของตนเอง ขณะที่หลักอิทธิบาท ๔ ทำหน้าที่เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาคุณลักษณะภายในของผู้เรียน ซึ่งช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจและความตั้งใจในการเรียนรู้ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษา การบูรณาการทั้งสองส่วนจึงเป็นแนวทางที่ช่วย

^๒ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*, (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๑๖๙.

พัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้และคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามแนวพระพุทธศาสนา ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีปัญญาและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความชัดเจนและเป็นระบบ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ซึ่งเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์การนำหลักอริยบท ๔ บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ซึ่งเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยการบูรณาการหลักอริยบท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยี AI จากการสัมภาษณ์คณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ

๔.๑ ผลการศึกษาสภาพปัญหาการใช้ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

๔.๑.๑ การศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพื่อให้ทราบถึงลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ จำนวน ๓๐ รูป/คน โดยจำแนกตามเพศ ชั้นปี และสาขาวิชา ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญต่อการอธิบายบริบทของกลุ่มตัวอย่าง และช่วยให้การวิเคราะห์ผลการศึกษามีความชัดเจนและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แสดงความถี่และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ชั้นปี และสาขาวิชา

ลำดับ		ปัจจัยส่วนบุคคล	ความถี่	ร้อยละ
๑.	เพศ	ชาย	๑๘	๕๘.๐๗
		หญิง	๑๒	๔๑.๙๓
		รวม	๓๐	๑๐๐
๒	ชั้นปี	๑	๑๒	๔๗.๐๙
		๒	๑๐	๓๖.๑๘
		๓	๘	๑๖.๗๓
		รวม	๓๐	๑๐๐
๓	สาขาวิชา	การสอนภาษาอังกฤษ	๙	๓๐
		สังคมศึกษา	๑๐	๓๓.๓๓
		การสอนภาษาไทย	๑๑	๓๖.๖๖
		รวม	๓๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น ๓๐ รูป/คน โดยเมื่อพิจารณาจำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายหรือพระภิกษุสามเณร จำนวน ๑๘ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๐๗ รองลงมาคือ เพศหญิง จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๙๓ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนิสิตในสถานภาพบรรพชิต ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนา

เมื่อพิจารณาจำแนกตามชั้นปี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๑๒ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๐๙ รองลงมาคือ นิสิตชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๑๘ และนิสิตชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๘ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗๓ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจสะท้อนให้เห็นว่านิสิตในระดับชั้นปีต้นมีจำนวนมากกว่านิสิตในระดับชั้นปีสูงกว่า ซึ่งอาจส่งผลต่อระดับประสบการณ์และความคุ้นเคยในการใช้ภาษาอังกฤษ เนื่องจากนิสิตชั้นปีที่สูงกว่ามีโอกาสได้รับการฝึกฝนและพัฒนาทักษะทางภาษามาเป็นระยะเวลานานกว่า

สำหรับการจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายของสาขาวิชา โดยนิสิตสาขาวิชาการสอนภาษาไทยมีจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๖ รองลงมาคือ สาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ และสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน ๙ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๐ ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีการกระจายตัวในหลายสาขาวิชา ซึ่งช่วยให้ข้อมูลที่ได้สะท้อนสภาพ

ปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตในบริบทที่หลากหลาย ไม่จำกัดเฉพาะผู้เรียนในสาขาวิชาภาษาอังกฤษเท่านั้น

โดยสรุป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายหรือพระภิกษุสามเณร อยู่ในระดับชั้นปีที่ ๑ และมีการกระจายตัวอยู่ในหลายสาขาวิชา ซึ่งลักษณะดังกล่าวสะท้อนถึงความหลากหลายของกลุ่มตัวอย่าง และมีความเหมาะสมในการใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการศึกษาสภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์และเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนต่อไป

๔.๑.๒ สภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ ๑ ทั้ง ๓ สาขาวิชาภาพรวม

ภายหลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นสถิติในการวิเคราะห์ เพื่อสะท้อนระดับสภาพปัญหาและความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงในตารางที่ ๔.๒

ตารางที่ ๔.๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้าน

ทักษะภาษาอังกฤษ	สภาพปัญหา			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
ทักษะด้านการฟัง	๒.๔๘	๐.๘๗	น้อย	๔
ทักษะด้านการพูด	๒.๖๘	๐.๘๗	กลาง	๒
ทักษะด้านการอ่าน	๒.๗๗	๐.๙๘	กลาง	๑
ทักษะด้านการเขียน	๒.๖๔	๐.๙๓	กลาง	๓
รวม	๒.๖๔	๐.๙๑	กลาง	

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า โดยภาพรวมสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๖๔ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๙๑ ($\bar{x} = ๒.๖๔$, S.D. = ๐.๙๑) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านิสิตยังมีข้อจำกัดในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับหนึ่ง ทั้งในด้านการรับ

สารและการสื่อสาร โดยข้อจำกัดดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการนำภาษาอังกฤษไปประยุกต์ใช้ในบริบททางการศึกษาและการดำเนินชีวิต

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการอ่านมีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาสูงที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๗๗$, S.D. = ๐.๙๘) แสดงให้เห็นว่านิสิตยังมีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจเนื้อหาภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะการตีความคำศัพท์ โครงสร้างประโยค และการจับใจความสำคัญของบทอ่าน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญในการเข้าถึงองค์ความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างประเทศ รองลงมาคือ ทักษะด้านการพูด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๖๘$, S.D. = ๐.๘๗) สะท้อนให้เห็นว่านิสิตยังขาดความมั่นใจและความคล่องแคล่วในการสื่อสารด้วยวาจา รวมถึงมีข้อจำกัดในการเลือกใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคให้เหมาะสมกับสถานการณ์

ส่วนทักษะด้านการเขียน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = ๒.๖๔$, S.D. = ๐.๙๓) ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตยังมีข้อจำกัดในการเรียบเรียงความคิดและถ่ายทอดเนื้อหาเป็นภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านการใช้คำศัพท์ โครงสร้างประโยค และความถูกต้องทางไวยากรณ์ อันเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความชำนาญ สำหรับทักษะด้านการฟัง พบว่ามีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาค่อนข้างต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับทักษะด้านอื่น โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = ๒.๔๘$, S.D. = ๐.๘๗) แสดงให้เห็นว่านิสิตมีข้อจำกัดในการฟังภาษาอังกฤษในระดับน้อยกว่าทักษะอื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนมีโอกาสรับฟังภาษาอังกฤษจากสื่อดิจิทัลหรือสื่อออนไลน์ในชีวิตประจำวันมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความคุ้นเคยกับเสียงและรูปแบบการใช้ภาษาในระดับหนึ่ง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า นิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์มีสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะทักษะด้านการอ่านและการพูด ซึ่งเป็นทักษะที่มีระดับปัญหาสูงกว่าทักษะด้านอื่น จึงควรได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมให้นิสิตสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการศึกษา การแสวงหาความรู้ และการสื่อสารในบริบทที่หลากหลาย อันจะนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการในยุคปัจจุบันต่อไป

๔.๑.๓ สภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการฟัง

เพื่อให้เห็นรายละเอียดเชิงลึกของสภาพปัญหาในแต่ละทักษะ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้านทักษะการฟังเป็นรายข้อ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อสะท้อนระดับปัญหาในบริบทการฟังที่แตกต่างกัน เช่น การสนทนา การบรรยาย และการฟังผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ ๔.๓

ตารางที่ ๔.๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการฟัง

ทักษะการฟัง	สภาพปัญหา			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
การฟังสนทนาภาษาอังกฤษแบบตัวต่อตัว	๒.๕๗	๐.๘๕	ปานกลาง	๑
การฟังผ่านเครื่องมือสื่อสาร	๒.๕๔	๐.๘๔	ปานกลาง	๓
การฟังแบบบรรยาย	๒.๕๖	๐.๘๙	ปานกลาง	๒
การฟังแบบนำเสนอ	๒.๓๕	๐.๘๙	น้อย	๕
การฟังข้อเสนอแนะ	๒.๓๙	๐.๙๐	น้อย	๔
รวม	๒.๔๘	๐.๘๗	น้อย	

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า นิสิตมีสภาพปัญหาด้านทักษะการฟังอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๔๘ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๗ ($\bar{x} = ๒.๔๘$, S.D. = ๐.๘๗) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นิสิตมีข้อจำกัดในการฟังภาษาอังกฤษในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่อยู่ในระดับที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากการที่ผู้เรียนมีโอกาสรับฟังภาษาอังกฤษจากสื่อดิจิทัลหรือสื่อออนไลน์ในชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดความคุ้นเคยกับรูปแบบเสียงและการใช้ภาษาในระดับพื้นฐาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายรายการ พบว่า การฟังสนทนาภาษาอังกฤษแบบตัวต่อตัวมีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาสูงที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๕๗$, S.D. = ๐.๘๕) แสดงให้เห็นว่า นิสิตยังมีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจการสนทนาในสถานการณ์ที่ต้องมีการโต้ตอบโดยตรง ซึ่งต้องอาศัยทั้งความสามารถในการรับรู้เสียง การตีความความหมาย และการประมวลผลข้อมูลอย่างรวดเร็ว รองลงมาคือ การฟังแบบบรรยาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๕๖$, S.D. = ๐.๘๙) และการฟังผ่านเครื่องมือสื่อสาร เช่น โทรศัพท์หรือสื่อดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = ๒.๕๔$, S.D. = ๐.๘๔) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นิสิตยังมีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจเนื้อหาที่มีความต่อเนื่อง หรือเนื้อหาที่ไม่มีบริบทสนับสนุน เช่น ภาษากายหรือภาพประกอบ

ในขณะเดียวกัน พบว่า การฟังข้อเสนอแนะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = ๒.๓๙$, S.D. = ๐.๙๐) และการฟังแบบการนำเสนอมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = ๒.๓๕$, S.D. = ๐.๘๙) ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นว่า นิสิตมีโอกาสเผชิญกับสถานการณ์ดังกล่าวบ่อย หรือยังขาดประสบการณ์ในการฟังภาษาอังกฤษในบริบททางวิชาการหรือบริบทที่เป็นทางการ ส่งผลให้การทำความเข้าใจเนื้อหาในลักษณะดังกล่าวยังไม่เต็มประสิทธิภาพ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า แม้นิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์จะมีสภาพปัญหาด้านทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า นิสิตยังมีข้อจำกัดในการฟังภาษาอังกฤษในบางลักษณะ โดยเฉพาะการฟังที่ต้องอาศัยการตีความอย่างต่อเนื่อง หรือการฟังในบริบทที่เป็นทางการ ทั้งนี้ ปัจจัยที่อาจส่งผลต่อข้อจำกัดดังกล่าว ได้แก่ ความรู้ด้านคำศัพท์ ความคุ้นเคยกับสำเนียงของเจ้าของภาษา และประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการฟังอย่างหลากหลาย และสอดคล้องกับบริบทการใช้งานจริง จึงมีความสำคัญในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนิสิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

๔.๑.๔ สภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการพูด

สำหรับทักษะการพูด ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระดับสภาพปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นใจ ความถูกต้องทางไวยากรณ์ การออกเสียง และความสามารถในการสื่อสารเชิงโต้ตอบ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นตัวชี้วัดระดับสภาพปัญหา เพื่อสะท้อนข้อจำกัดของนิสิตในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ดังแสดงในตารางที่ ๔.๔

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการพูด

ทักษะการพูด	สภาพปัญหา			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
ความมั่นใจเมื่อสนทนาภาษา	๒.๗๕	๐.๘๙	ปานกลาง	๑
พูดคุยโต้ตอบภาษาอังกฤษด้วยประโยคที่เหมาะสม	๒.๗๓	๐.๘๗	ปานกลาง	๒
การออกเสียงถูกต้อง ในการตอบโต้	๒.๖๗	๐.๘๖	ปานกลาง	๓
การพูดถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	๒.๖๑	๐.๘๗	ปานกลาง	๔
แสดงความคิดเห็นที่ซับซ้อนออกมาเป็นคำพูดภาษาอังกฤษ	๒.๖๔	๐.๘๖	ปานกลาง	๕
รวม	๒.๖๘	๐.๘๗	ปานกลาง	

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า นิสิตมีสภาพปัญหาด้านทักษะการพูดอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๖๘ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๗ ($\bar{x} = ๒.๖๘$, S.D. = ๐.๘๗) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า นิสิตยังมีข้อจำกัดในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยวาจาในระดับหนึ่ง โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ต้องใช้ทักษะการคิด การเลือกใช้คำศัพท์ และการเรียบเรียงประโยคอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ทักษะการพูดถือเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการบูรณาการองค์ความรู้ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ การออกเสียง และความมั่นใจในการสื่อสารร่วมกัน จึงอาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียน ประสบความยากลำบากในการพัฒนาทักษะดังกล่าว

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความมั่นใจเมื่อสนทนาภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาสูงที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๗๕$, S.D. = ๐.๘๙) แสดงให้เห็นว่า นิสิตยังขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ซึ่งอาจเกิดจากความกังวลเกี่ยวกับความถูกต้องของการใช้ภาษา หรือความไม่คุ้นเคยกับการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง รองลงมาคือ ความสามารถในการพูดคุยโต้ตอบภาษาอังกฤษด้วยประโยคที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๗๓$, S.D. = ๐.๘๗) สะท้อนให้เห็นว่า นิสิตยังมีข้อจำกัดในการเลือกใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคให้สอดคล้องกับบริบทของการสื่อสาร

นอกจากนี้ การออกเสียงภาษาอังกฤษให้ถูกต้องในการตอบโต้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๖๗$, S.D. = ๐.๘๖) ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นิสิตยังมีข้อจำกัดในด้านการออกเสียง โดยเฉพาะเสียงที่ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทย หรือการเน้นเสียงในคำและประโยคที่แตกต่างจากภาษาแม่ ขณะเดียวกัน การแสดงความคิดเห็นที่มีความซับซ้อนเป็นภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๖๔$, S.D. = ๐.๘๖) สะท้อนให้เห็นว่า นิสิตยังมีข้อจำกัดในการเรียบเรียงความคิดและถ่ายทอดความหมายที่มีความซับซ้อนเป็นภาษาอังกฤษได้อย่างชัดเจนและเหมาะสม

สำหรับรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การพูดภาษาอังกฤษให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๖๑$, S.D. = ๐.๘๗) แสดงให้เห็นว่า นิสิตยังมีข้อจำกัดในการใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งอาจเกิดจากความไม่เข้าใจในรูปแบบโครงสร้างประโยค หรือการขาดโอกาสในการฝึกใช้ภาษาอย่างต่อเนื่องในบริบทที่หลากหลาย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า นิสิตคณะครุศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มีสภาพปัญหาด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีข้อจำกัดทั้งในด้านความมั่นใจ การเลือกใช้คำศัพท์ การออกเสียง และความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษ ความถนัดในการฝึกฝน และสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการฝึกพูดอย่างสม่ำเสมอ การใช้เทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้ และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการใช้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ จึงมี

ความสำคัญในการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนิสิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างมั่นใจและเหมาะสมต่อไป

๔.๑.๕ สภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการอ่าน

ในส่วนของทักษะการอ่าน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจคำศัพท์ การจับใจความสำคัญ ความเร็วในการอ่าน และการเข้าใจคำศัพท์เฉพาะทาง โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาระดับสภาพปัญหา ดังรายละเอียดในตารางที่ ๔.๕

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการอ่าน

ทักษะการอ่าน	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
การคาดเดาความหมายของคำภาษาอังกฤษที่ไม่คุ้นเคย	๒.๘๕	๐.๙๔	ปานกลาง	๑
เข้าใจความหลักของข้อความภาษา	๒.๘๒	๐.๙๙	ปานกลาง	๒
ทราบความหมายของภาษาอังกฤษทุกคำ	๒.๖๔	๐.๙๘	ปานกลาง	๕
เข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษทางเทคนิคในวิชาชีพ	๒.๗๖	๐.๙๗	ปานกลาง	๔
ความเร็วในการอ่าน	๒.๗๗	๐.๙๔	ปานกลาง	๓
รวม	๒.๗๗	๐.๙๘	ปานกลาง	

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า โดยภาพรวมสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตคณะครู ศาสตราจารย์วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการอ่านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๗๗$, S.D. = ๐.๙๘) แสดงให้เห็นว่า นิสิตยังคงประสบข้อจำกัดในการใช้ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษในระดับหนึ่ง แม้ว่าจะสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาได้ในบางบริบทก็ตาม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสามารถในการคาดเดาความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ไม่คุ้นเคยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = ๒.๘๕$, S.D. = ๐.๙๔) อยู่ในระดับปานกลาง สะท้อน

ให้เห็นว่านิสิตสามารถใช้บริบทของข้อความเพื่อช่วยในการทำความเข้าใจคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคยได้ในระดับหนึ่ง รองลงมาคือ ความสามารถในการเข้าใจใจความสำคัญของข้อความภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 2.82$, S.D. = 0.99) และความเร็วในการอ่านภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = 2.77$, S.D. = 0.94) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่านิสิตสามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาโดยรวมได้ แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านความคล่องแคล่วและความแม่นยำในการประมวลผลข้อมูลจากการอ่าน

นอกจากนี้ ความสามารถในการเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษทางเทคนิคในวิชาชีพมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 2.76$, S.D. = 0.97) อยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่านิสิตยังคงต้องการการพัฒนาในด้านคำศัพท์เฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาชีพของตนเอง ขณะที่ความสามารถในการทราบความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษทุกคำในข้อความมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = 2.64$, S.D. = 0.98) แม้จะยังอยู่ในระดับปานกลาง แต่แสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดด้านคลังคำศัพท์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเข้าใจเนื้อหาในรายละเอียด

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า นิสิตคณะครุศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มีสภาพปัญหาด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง โดยเฉพาะในด้านความรู้คำศัพท์ และการทำความเข้าใจคำศัพท์เฉพาะทาง อย่างไรก็ตาม นิสิตยังมีความสามารถในการใช้กลยุทธ์การอ่าน เช่น การคาดเดาความหมายจากบริบทและการจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่สามารถนำไปพัฒนาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการอ่านภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

๔.๑.๖ สภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการเขียน

สำหรับทักษะการเขียน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ระดับสภาพปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสะกดคำ การใช้คำศัพท์ ความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และการเรียบเรียงเนื้อหา โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นสถิติในการวิเคราะห์ เพื่อสะท้อนระดับความสามารถและข้อจำกัดของนิสิตในการใช้ภาษาอังกฤษด้านการเขียน ดังแสดงในตารางที่ ๔.๖

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการเขียน

ทักษะการเขียน	สภาพปัจจุบัน			ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
การสะกดคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง	๒.๗๕	๐.๙๓	ปานกลาง	๑
การสะกดคำตามแบบที่ออกเสียง	๒.๖๙	๐.๙๓	ปานกลาง	๒
การใช้คำศัพท์ได้อย่างถูกต้อง	๒.๖๙	๐.๙๔	ปานกลาง	๓
การกรอกแบบฟอร์มต่างๆได้ถูกต้อง	๒.๖๗	๐.๙๖	ปานกลาง	๔
การเขียนไวยากรณ์ได้ถูกต้อง	๒.๕๕	๐.๙๒	ปานกลาง	๗
การเชื่อมคำถูกต้อง	๒.๖๖	๐.๘๙	ปานกลาง	๕
การเขียนจดหมาย เพื่อการตอบโต้ได้	๒.๕๖	๐.๙๓	ปานกลาง	๖
รวม	๒.๖๔	๐.๙๘	ปานกลาง	

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า โดยภาพรวมสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตคณะครุศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ด้านทักษะการเขียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = ๒.๖๔$, S.D. = ๐.๙๘) แสดงให้เห็นว่า นิสิตมีข้อจำกัดในการใช้ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในบางด้าน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างภาษาและการเรียบเรียงเนื้อหาเพื่อการสื่อสารอย่างถูกต้องและเหมาะสม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสามารถในการสะกดคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = ๒.๗๕$, S.D. = ๐.๙๓) อยู่ในระดับปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่านิสิตมีพื้นฐานด้านการสะกดคำศัพท์ในระดับที่สามารถนำไปใช้ในการเขียนได้ในระดับหนึ่ง รองลงมาคือ ความสามารถในการสะกดคำศัพท์ตามแบบการออกเสียง และความสามารถในการใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = ๒.๖๙$, S.D. = ๐.๙๓ และ ๐.๙๔ ตามลำดับ) อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่านิสิตสามารถใช้คำศัพท์พื้นฐานในการเขียนได้ แต่ยังคงต้องการการพัฒนาเพื่อเพิ่มความแม่นยำและความเหมาะสมในการเลือกใช้คำศัพท์

นอกจากนี้ ความสามารถในการกรอกแบบฟอร์มภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง ($\bar{x} = ๒.๖๗$, S.D. = ๐.๙๖) และความสามารถในการเชื่อมคำหรือเรียบเรียงคำให้ถูกต้อง ($\bar{x} = ๒.๖๖$, S.D. = ๐.๘๙) อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านิสิตสามารถเขียนเพื่อการสื่อสารในรูปแบบพื้นฐานได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ความสามารถในการเขียนจดหมายโต้ตอบเป็นภาษาอังกฤษ ($\bar{x} = ๒.๕๖$, S.D. = ๐.๙๓) และความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{x} = ๒.๕๕$, S.D. = ๐.๙๒) แม้จะยังอยู่ในระดับปานกลาง แต่แสดงให้เห็นว่านิสิตยังคงมีข้อจำกัดในด้านการใช้โครงสร้างไวยากรณ์และการเขียนเพื่อการสื่อสารในระดับที่ซับซ้อน

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า นิสิตคณะครุศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มีสภาพปัญหาด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง โดยเฉพาะในด้านการใช้โครงสร้างไวยากรณ์และการเขียนเพื่อการสื่อสารอย่างเป็นระบบ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากข้อจำกัดด้านความรู้ทางภาษา โอกาสในการฝึกฝนการเขียนอย่างต่อเนื่อง และประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษในบริบททางวิชาการ อย่างไรก็ตาม นิสิตยังมีพื้นฐานด้านการสะกดคำและการใช้คำศัพท์ในระดับที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอด เพื่อเสริมสร้างทักษะการเขียนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการใช้งานในบริบททางวิชาการและวิชาชีพต่อไป

ผลการศึกษาสภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตคณะครุศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน พบว่า โดยภาพรวม นิสิตมีสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.64$, S.D. = 0.91) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านิสิตยังมีข้อจำกัดในการใช้ภาษาอังกฤษในฐานะเครื่องมือสำคัญสำหรับการเรียนรู้และการพัฒนาทางวิชาการในระดับอุดมศึกษา ภาษาอังกฤษมิได้เป็นเพียงวิชาหนึ่งในหลักสูตรเท่านั้น หากยังเป็นกลไกสำคัญในการเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ การศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลทางวิชาการ และการสร้างโอกาสในการพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมความรู้ ซึ่งแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ได้กำหนดเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาไว้ว่า ผู้เรียนต้องมีสมรรถนะในการสื่อสารและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และการดำรงชีวิต^๓ ผลการศึกษาที่พบว่านิสิตยังมีปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษจึงสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางภาษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะการอ่านมีระดับปัญหาสูงที่สุด ($\bar{x} = 2.77$, S.D. = 0.98) รองลงมาคือทักษะการพูด ($\bar{x} = 2.68$, S.D. = 0.87) และทักษะการเขียน ($\bar{x} = 2.64$, S.D. = 0.98) ส่วนทักษะการฟังมีระดับปัญหาลดต่ำที่สุด ($\bar{x} = 2.48$, S.D. = 0.87) แม้ว่าจะอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าทักษะอื่น แต่ยังคงสะท้อนถึงข้อจำกัดที่มีผลต่อการเรียนรู้โดยรวม โดยเฉพาะทักษะการอ่านซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษาค้นคว้าในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากการเรียนในระดับนี้จำเป็นต้องอาศัยการอ่านตำรา เอกสารวิชาการ และบทความวิจัยจำนวนมาก ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นภาษาอังกฤษความสามารถในการอ่านจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความสามารถในการเข้าถึงองค์ความรู้ การวิเคราะห์เนื้อหา และการพัฒนาความคิดเชิงวิชาการ สอดคล้องกับแนวคิดของวิจารณ์ พานิช ที่อธิบายว่า การอ่านเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะเป็นเครื่องมือใน

^๓ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐, อ้างแล้ว.

การสร้างความเข้าใจและขยายขอบเขตทางปัญญา^๔ การที่นิสิตมีข้อจำกัดในการอ่านจึงส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้โดยรวมและความก้าวหน้าทางวิชาการ

ในส่วนของทักษะการพูด ผลการศึกษาพบว่านิสิตมีข้อจำกัดในด้านความมั่นใจในการสื่อสาร การเลือกใช้ถ้อยคำ และความถูกต้องของการออกเสียง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาอาจมีสาเหตุมาจากการขาดโอกาสในการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยังไม่เอื้อต่อการใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริง ส่งผลให้นิสิตไม่สามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารได้อย่างเต็มที่ ความสามารถในการพูดจึงมีใช้เพียงการออกเสียงหรือการเรียบเรียงประโยคเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับความสามารถในการแสดงออก ความเชื่อมั่นในตนเอง และการมีประสบการณ์ในการใช้ภาษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

สำหรับทักษะการเขียน พบว่านิสิตมีข้อจำกัดในการสะกดคำ การเลือกใช้คำศัพท์ และการเรียบเรียงประโยคให้ถูกต้องตามหลักภาษา ซึ่งสะท้อนถึงข้อจำกัดด้านความเข้าใจในโครงสร้างของภาษาและการใช้ภาษาอย่างเป็นระบบ การเขียนเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความรู้ด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ และการจัดลำดับความคิดอย่างมีเหตุผล ความสามารถในการเขียนจึงมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการสื่อสารทางวิชาการ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับการศึกษาระดับสูง โดยเฉพาะในบริบทของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการพัฒนาสังคม

ด้านทักษะการฟัง แม้จะมีระดับปัญหาต่ำกว่าทักษะอื่น แต่ยังพบว่านิสิตมีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจการสนทนาและการบรรยาย ซึ่งเป็นรูปแบบการสื่อสารที่สำคัญในการเรียนรู้ การฟังเป็นกระบวนการพื้นฐานที่มีความสัมพันธ์กับทักษะอื่น โดยเฉพาะการพูดและการอ่าน การที่นิสิตมีข้อจำกัดในการฟังอาจส่งผลต่อความสามารถในการรับรู้ข้อมูล การทำความเข้าใจเนื้อหา และการพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยรวม สภาพปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาอย่างครอบคลุมและต่อเนื่อง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์ที่หลากหลายและสอดคล้องกับบริบทของการเรียนรู้จริง

ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตมิใช่เพียงการเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาเท่านั้น แต่ยังเป็นการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามแผนการศึกษาแห่งชาติที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้มีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตและสามารถใช้ความรู้ในการพัฒนาตนเองและสังคม

^๔ วิจารณ์ พานิช, *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑*, (กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล, ๒๕๕๕), หน้า ๓๗.

การส่งเสริมและพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษจึงเป็นภารกิจสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาได้อย่างต่อเนื่องและสามารถนำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้า การสื่อสาร และการพัฒนาตนเองในระยะยาว

กล่าวโดยสรุปผลการศึกษาสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตคณะครุศาสตร์วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ แสดงให้เห็นว่านิสิตยังมีข้อจำกัดในทุกทักษะ โดยเฉพาะทักษะการอ่าน การพูด และการเขียน ซึ่งมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา สภาพปัญหาดังกล่าวสะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับลักษณะและความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสดฝึกใช้ภาษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง และการสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการได้อย่างมั่นคงต่อไป

๔.๒ ผลการวิเคราะห์การนำหลักอิทธิบาท ๔ บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ซึ่งเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์เอกสาร การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักอิทธิบาท ๔ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI ในการเรียนภาษาอังกฤษ พบว่า การบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยี AI สามารถส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าการถ่ายทอดเนื้อหาเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติจริง โดยมีอาจารย์เป็นผู้อำนวยการความสะดวกให้คำแนะนำ และกระตุ้นการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวมุ่งพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยใช้เทคโนโลยี AI เช่น ChatGPT, YouTube และแอปพลิเคชัน Cake เป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ และบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจ ความเพียร สมาธิ และการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๔.๒.๑ การนำหลัก ฉันทะ ความรัก ความพอใจ และแรงจูงใจในการเรียนรู้มาบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

การส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดฉันทะในการเรียนรู้ถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาการศึกษา เนื่องจากฉันทะเป็นแรงผลักดันภายในที่ก่อให้เกิดความสมัครใจ ความพอใจ และความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) ได้อธิบายว่า ฉันทะเป็นความพอใจในสิ่งที่กระทำ เป็นความเต็มใจและรักในงานที่ทำ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานที่นำไปสู่ความเพียร ความตั้งใจ และความสำเร็จในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงาน^๕ แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๗๙ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถในการพัฒนาตนเอง และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจในระยะยาว

การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาบูรณาการภายใต้หลักฉันทะจึงเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรักและความพอใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางการเรียนรู้ของตนเอง การที่ผู้เรียนสามารถเลือกเนื้อหา รูปแบบ และวิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของตนเอง ส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของการเรียนรู้ และทำให้การเรียนรู้มีความหมายในระดับประสบการณ์ส่วนบุคคลมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจภายใน อันเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนมีความตั้งใจและพยายามพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง วิจารย์ พานิช ได้กล่าวว่า การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่มจากความสนใจและความต้องการของผู้เรียน โดยผู้เรียนควรมีบทบาทเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความสนใจของผู้เรียนจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน^๖

ในด้านทักษะการฟัง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกฟังเนื้อหาภาษาอังกฤษจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น สื่อวิดีโอจากแพลตฟอร์ม YouTube หรือแอปพลิเคชันที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนใจและมีความกระตือรือร้นในการฝึกทักษะการฟังมากยิ่งขึ้น เนื่องจากเนื้อหาที่ผู้เรียนเลือกมีความเกี่ยวข้องกับความสนใจและประสบการณ์ของตนเอง การเรียนรู้ในลักษณะนี้ช่วยลดความรู้สึกกดดันและความวิตกกังวลที่มักเกิดขึ้นในกระบวนการเรียนรู้ภาษา และช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ การที่ผู้เรียน

^๕ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*, (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๘๒.

^๖ วิจารย์ พานิช, *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑*, (กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล, ๒๕๕๕), หน้า ๒๔.

สามารถฝึกฟังเข้าใจได้ตามความต้องการยังช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการทำความเข้าใจภาษาได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งเป็นกระบวนการที่สอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ในด้านทักษะการพูด การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือในการฝึกสนทนาเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถฝึกการใช้ภาษาอังกฤษในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและไม่ก่อให้เกิดความรู้สึกกดดัน การมีคู่สนทนาเสมือนช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนการสื่อสารได้อย่างอิสระ และสามารถทดลองใช้ภาษาได้โดยไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับความผิดพลาด ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้ภาษาอังกฤษ การฝึกฝนในลักษณะนี้ช่วยพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของผู้เรียนอย่างเป็นธรรมชาติ และช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเองอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้

ในด้านทักษะการอ่าน การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกอ่านเนื้อหาที่สอดคล้องกับความสนใจของตนเองช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกร่วมกับเนื้อหาที่เรียนรู้ และช่วยให้การอ่านเป็นกิจกรรมที่มีความหมาย การอ่านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันหรือความสนใจส่วนบุคคลช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิม ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยส่งเสริมความเข้าใจและช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง การที่ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเนื้อหาการอ่านด้วยตนเองยังช่วยเสริมสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของการเรียนรู้ และช่วยให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองมากยิ่งขึ้น

ในด้านทักษะการเขียน การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือในการช่วยพัฒนาทักษะการเขียนช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกเขียนในหัวข้อที่มีความหมายต่อตนเอง ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง การได้รับข้อเสนอแนะที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงและพัฒนางานเขียนของตนเองอย่างต่อเนื่องช่วยให้ผู้เรียนเห็นพัฒนาการของตนเองอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ การมุ่งเน้นการสื่อสารความหมายมากกว่าความถูกต้องทางไวยากรณ์ในระยะเริ่มต้นช่วยลดความวิตกกังวลของผู้เรียน และช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและกล้าใช้ภาษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการสื่อสาร

จากผลการบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ภายใต้หลักฉันทะดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความพอใจ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง และการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความพร้อมในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพ สามารถเรียนรู้ได้

ตลอดชีวิต และสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนามนุษย์อย่างสมบูรณ์ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะภายในที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีความหมาย

๔.๒.๒ การนำวิริยะ ความเพียร ความพยายาม และความสม่ำเสมอ มาบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้เกิดผลอย่างแท้จริงมีอาจอาศัยเพียงความสนใจหรือแรงจูงใจในระยะต้นเท่านั้น หากต้องตั้งอยู่บนฐานของวิริยะ คือความเพียรพยายามและความสม่ำเสมอในการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง วิริยะในทางพระพุทธศาสนาหมายถึงความบากบั่นไม่ทอดทิ้งกิจที่พึงกระทำ เป็นพลังทางจิตที่ทำให้บุคคลสามารถก้าวผ่านอุปสรรคและพัฒนาตนเองได้อย่างมั่นคง พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) อธิบายว่าวิริยะเป็นความเพียรที่ประกอบด้วยความเข้มแข็งและความอดทน เป็นองค์ธรรมที่เกื้อหนุนให้การกระทำบรรลุผลสำเร็จ^๗ เมื่อพิจารณาในบริบทของการศึกษา วิริยะจึงเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญต่อการสร้างสมรรถนะของผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะทางภาษา ซึ่งต้องอาศัยการสะสมประสบการณ์และการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจึงจะเกิดความชำนาญ การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเสริมสร้างวิริยะจึงสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และสามารถพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต

การบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ภายใต้หลักวิริยะมิได้มุ่งเน้นเพียงการใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวก หากแต่ใช้เป็นเครื่องมือสร้างระบบการฝึกฝนที่ต่อเนื่องและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน เทคโนโลยีช่วยให้ผู้เรียนสามารถกำหนดจังหวะการเรียนรู้ของตนเอง ฝึกซ้ำในประเด็นที่ยังไม่เข้าใจ และติดตามพัฒนาการของตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรม อันเป็นการปลูกฝังวินัยในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ การฝึกฝนภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอแม้วันละระยะเวลาสั้น ๆ แต่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลต่อความคล่องแคล่วและความมั่นใจของผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้แบบเร่งรัดเป็นครั้งคราว

ในด้านทักษะการฟัง การกำหนดแนวทางฝึกจากเนื้อหาที่มีระดับความยากเหมาะสม แล้วค่อย ๆ เพิ่มความซับซ้อนของภาษา ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความก้าวหน้าอย่างเป็นลำดับ การฟังซ้ำทำให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับสำเนียง น้ำเสียง และจังหวะของภาษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของความเข้าใจ การสร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียนว่าการฟังไม่เข้าใจทั้งหมดในระยะแรกเป็นเรื่องปกติ ช่วยลดความท้อแท้และเสริมสร้างทัศนคติที่ถูกต้องต่อกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการดังกล่าวสะท้อนแนวทางการ

^๗ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*, (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๓๗๗.

เรียนรู้ที่เห็นคุณค่าของความพยายามและการพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป มากกว่าการมุ่งหวังผลสำเร็จในทันที

สำหรับทักษะการพูด การฝึกอย่างสม่ำเสมอผ่านแอปพลิเคชันที่ช่วยประเมินการออกเสียง และให้ข้อมูลย้อนกลับทันที ทำให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงการใช้ภาษาได้ด้วยตนเอง การฝึกตอบคำถามหรือเล่าเรื่องสั้น ๆ อย่างต่อเนื่องช่วยพัฒนาความสามารถในการเรียบเรียงความคิดและถ่ายทอดความหมายอย่างเป็นระบบ การยอมรับความผิดพลาดว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะช่วยให้ผู้เรียนไม่หวาดกลัวต่อการใช้ภาษา และมองความผิดพลาดเป็นโอกาสในการพัฒนา ซึ่งเป็นทัศนคติที่เอื้อต่อการสร้างความเพียรในระยะยาว

ด้านทักษะการอ่าน การกำหนดเป้าหมายการอ่านอย่างสม่ำเสมอแม้ในปริมาณที่ไม่มาก แต่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้ผู้เรียนสะสมคำศัพท์และรูปแบบประโยคโดยไม่รู้สีกดดัน การค่อย ๆ เพิ่มระดับความยากของเนื้อหาเป็นการสร้างความท้าทายที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน ทำให้เกิดความก้าวหน้าอย่างมั่นคง การอ่านอย่างต่อเนื่องยังช่วยขยายขอบเขตความรู้และส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

ในด้านทักษะการเขียน การฝึกเขียนอย่างเป็นลำดับจากประโยคสั้นไปสู่ย่อหน้าและบทความขนาดสั้น เป็นการพัฒนาทักษะอย่างมีระบบ การได้รับข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์และการปรับปรุงงานเขียนอย่างต่อเนื่องช่วยให้ผู้เรียนเห็นพัฒนาการของตนเองอย่างชัดเจน การเน้นกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์เพียงครั้งเดียวช่วยปลูกฝังความมุ่งมั่นและความอดทน ซึ่งเป็นหัวใจของวิริยะ การเขียนที่ได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอไม่เพียงเพิ่มความสามารถทางภาษา แต่ยังช่วยเสริมสร้างความคิดอย่างเป็นระบบและความรับผิดชอบต่อผลงานของตนเอง

การบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ภายใต้หลักวิริยะจึงเป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ให้คุณค่ากับความพยายาม ความต่อเนื่อง และการพัฒนาตนเองอย่างค่อยเป็นค่อยไป การปลูกฝังคุณลักษณะดังกล่าวมีความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิชาการได้อย่างมั่นคง ผู้เรียนที่มีวิริยะย่อมมีศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และพร้อมก้าวสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาไทย สรุปได้ว่าการส่งเสริมความเพียรและความสม่ำเสมอผ่านการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ช่วยให้การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษดำเนินไปอย่างมีทิศทางและเกิดผลอย่างมั่นคง อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนในระยะยาว

๔.๒.๓ การนำหลัก จิตตะ สมาธิ ความตั้งใจ และการจดจ่อกับการเรียนรู้ มาบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

ผลการวิจัยในประเด็นจิตตะสะท้อนให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เข้ากับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มิได้มุ่งเพียงการเพิ่มประสิทธิภาพของเครื่องมือ หากแต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะภายในของผู้เรียนเป็นสำคัญ หลักจิตตะในอิทธิบาท ๔ เป็นหลักธรรมที่เน้นความตั้งมั่นของจิต ความเอาใจใส่ และความจดจ่ออย่างต่อเนื่องต่อกิจที่กระทำ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) อธิบายว่า จิตตะคือความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในงาน ทำงานด้วยใจที่จดจ่อ ไม่ปล่อยปละละเลย ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของความสำเร็จ^๕ เมื่อนำหลักดังกล่าวมาเชื่อมโยงกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ พบว่าความสามารถทางภาษาไม่ได้เกิดจากการรับข้อมูลเพียงผิวเผิน แต่เกิดจากกระบวนการรับรู้ที่มีสมาธิ มีการใคร่ครวญ และมีความต่อเนื่องในการฝึกฝน ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาไทยที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะ มีวินัยในตนเอง และมีความสามารถในการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙

ในด้านทักษะการฟัง การจัดกิจกรรมเริ่มจากการเตรียมสภาพจิตใจของผู้เรียนให้สงบและพร้อมรับรู้ แม้ใช้เวลาเพียงสั้น ๆ แต่เป็นการสร้างจังหวะให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงการควบคุมความสนใจของตนเอง ก่อนเข้าสู่การฝึกฟังผ่านสื่ออย่าง YouTube หรือแอปพลิเคชัน Cake การฝึกฟังด้วยจิตที่ตั้งมั่นช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับรู้รายละเอียดของเสียง สำเนียง และโครงสร้างภาษาได้ลึกซึ้งกว่าการฟังแบบผ่านไปอย่างเร่งรีบ ผลที่ปรากฏในชั้นเรียนชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนที่มีสมาธิระหว่างฟังสามารถจับใจความสำคัญและตีความเนื้อหาได้แม่นยำขึ้น ความเข้าใจจึงมิใช่เพียงการแปลความหมายของคำศัพท์ แต่เป็นการประมวลสารทั้งระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการเรียนรู้อย่างมีความหมายที่เน้นการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับโครงสร้างความรู้เดิมของผู้เรียน

ในด้านทักษะการพูด การฝึกด้วยความจดจ่อช่วยให้ผู้เรียนตระหนักรู้กระบวนการสื่อสารของตนเองมากขึ้น การใช้ Cake และ Chat GPT เป็นคู่สนทนาเสมือนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกออกเสียงและเรียบเรียงถ้อยคำโดยไม่ถูกจำกัดด้วยเวลาในชั้นเรียน ผู้เรียนบางรายสะท้อนว่าเมื่อฝึกพูดทีละประโยคอย่างตั้งใจและฟังเสียงของตนเองซ้ำ ๆ จะสามารถปรับปรุงการออกเสียงและจังหวะการพูดได้ชัดเจนขึ้น กระบวนการดังกล่าวมิได้เป็นเพียงการเลียนแบบเสียงต้นแบบ หากแต่เป็นการฝึกจิตให้จดจ่อกับรายละเอียดเล็กน้อยที่มีผลต่อความหมาย ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสื่อสารอย่างมีคุณภาพ การเรียนรู้ลักษณะนี้ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและลดความวิตกกังวล อันเป็นอุปสรรคสำคัญของผู้เรียนภาษา

^๕ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*, (กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๑๘๕.

ในด้านการอ่าน การใช้ Chat GPT เพื่อจัดเตรียมบทอ่านที่สอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านได้ชัดเจนมากขึ้น การอ่านอย่างมีสมาธิและมีเป้าหมาย เช่น การสรุปใจความสำคัญหรือการตั้งคำถามต่อเนื้อหา ทำให้ผู้เรียนไม่เพียงรับข้อมูล แต่ได้ฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์และการเชื่อมโยงเหตุผล ความจดจ่อระหว่างการอ่านยังช่วยเพิ่มความสามารถในการทำความเข้าใจข้อความที่มีความซับซ้อน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญต่อการศึกษาระดับสูงและการพัฒนาตนเองในระยะยาว

ในด้านการเขียน การให้ผู้เรียนเขียนบันทึกสะท้อนการเรียนรู้ผ่าน Chat GPT เป็นการฝึกให้ผู้เรียนทบทวนประสบการณ์ของตนเองอย่างมีสติ การเขียนด้วยจิตที่ตั้งมั่นทำให้ผู้เรียนใส่ใจต่อโครงสร้างประโยค การเลือกใช้คำ และความถูกต้องของเนื้อหา การตรวจทานงานเขียนก่อนส่งเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมความรับผิดชอบและความละเอียดรอบคอบ ผลที่พบคือ ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านความชัดเจนของความคิดและความเป็นระบบในการนำเสนอมากขึ้น การเขียนจึงกลายเป็นทั้งเครื่องมือสื่อสารและเครื่องมือพัฒนาความคิดในเวลาเดียวกัน

โดยภาพรวม การบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ภายใต้หลักจิตตะทำให้การใช้เทคโนโลยีมิได้เป็นเพียงความทันสมัยทางเครื่องมือ หากเป็นกระบวนการฝึกจิตให้มีสมาธิและความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการควบคุมความสนใจ ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่มีสิ่งเร้าจำนวนมากในสังคมดิจิทัล อันเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการทำงานในศตวรรษที่ ๒๑ การพัฒนาสมาธิและความตั้งใจจึงเป็นรากฐานของการพัฒนาสมรรถนะทางภาษาและสมรรถนะชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาที่มุ่งสร้างคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านความรู้ คุณธรรม และความสามารถในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตผลการวิจัยครั้งนี้จึงชี้ให้เห็นว่า เมื่อจิตของผู้เรียนตั้งมั่น เทคโนโลยีจะทำหน้าที่เป็นเพียงเครื่องมือสนับสนุน ขณะที่พลังที่แท้จริงของการเรียนรู้อยู่ที่ความจดจ่อและความตั้งใจของผู้เรียนเอง ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนในระยะยาว

๔.๒.๔ การนำหลัก วิมังสา การคิดวิเคราะห์ การตรวจสอบ และการใช้เหตุผล มาบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

ผลการวิจัยในประเด็นวิมังสาชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มุ่งพัฒนาเพียงความสามารถด้านการจดจำหรือการทำแบบฝึกหัดตามรูปแบบเดิม ไม่เพียงพอต่อการเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการทำงานในสังคมฐานความรู้ หากแต่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตรวจสอบ และใช้เหตุผลอย่างรอบคอบ ซึ่งเป็นหัวใจของหลักวิมังสา ในอิทธิบาท ๔ อันหมายถึงการใคร่ครวญพิจารณาเหตุปัจจัยของสิ่งที่กระทำ มิใช่เชื่อหรือปฏิบัติตาม

โดยปราศจากการไตร่ตรอง พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) อธิบายว่าวิมังสาเป็นการใช้ปัญญาพิจารณาตรวจสอบให้เห็นเหตุผลและความถูกต้องของงานที่ทำ^๙ เมื่อเชื่อมโยงกับการเรียนภาษาอังกฤษในระดับอุดมศึกษา จะเห็นได้ว่าความสามารถในการใช้ภาษาอย่างมีวิจารณญาณเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๗๙ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดขั้นสูง มีเหตุผล และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ในด้านทักษะการฟัง การใช้ YouTube เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ได้จำกัดอยู่ที่การฟังเพื่อเข้าใจเนื้อหา หากแต่เปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนวิเคราะห์องค์ประกอบของการสื่อสารอย่างละเอียด ผู้เรียนได้รับมอบหมายให้สังเกตโทนเสียง การเน้นคำ จังหวะการพูด ตลอดจนบริบททางสังคมที่แฝงอยู่ในบทสนทนา แล้วตั้งคำถามต่อสิ่งที่ได้ยิน เช่น เหตุใดผู้พูดจึงเลือกใช้ระดับภาษานั้น หรือการเปลี่ยนโทนเสียงส่งผลต่อความหมายอย่างไร กระบวนการเช่นนี้ทำให้การฟังกลายเป็นกิจกรรมทางปัญญาที่ต้องใช้การตีความและการเชื่อมโยงเหตุผล มิใช่เพียงการรับสารแบบผิวเผิน ผู้เรียนจึงพัฒนาความสามารถในการทำความเข้าใจความหมายโดยนัยและมิติทางวัฒนธรรมของภาษา ซึ่งเป็นพื้นฐานของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในระดับที่ลึกซึ้ง

ในด้านทักษะการพูด การใช้แอปพลิเคชัน Cake และ ChatGPT เป็นเครื่องมือสนับสนุนการฝึกสนทนา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทดลองใช้ถ้อยคำและโครงสร้างประโยคที่หลากหลาย พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลในการเลือกใช้รูปแบบภาษาของตนเอง อาจารย์มีบทบาทในการตั้งคำถามชวนคิด เช่น เพราะเหตุใดจึงเลือกใช้ประโยคดังกล่าวในบริบททางวิชาการ หรือคำใดเหมาะสมกว่าสำหรับการสื่อสารเชิงทางการ การให้ผู้เรียนอธิบายเหตุผลเช่นนี้ช่วยให้เกิดความตระหนักรู้ในกระบวนการใช้ภาษา ทำให้การพูดมิใช่เพียงการเปล่งเสียงตามแบบอย่าง แต่เป็นการตัดสินใจเชิงเหตุผลที่สอดคล้องกับสถานการณ์ การฝึกในลักษณะนี้ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารควบคู่กับสมรรถนะการคิด ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สังคมคาดหวังจากบัณฑิตในศตวรรษที่ ๒๑

ในการอ่าน การใช้ ChatGPT เพื่อช่วยตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์จากบทอ่าน ทำให้ผู้เรียนต้องพิจารณาเจตนาของผู้เขียน แนวคิดหลัก และข้อสันนิษฐานที่แฝงอยู่ในข้อความ ผู้เรียนได้ฝึกแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากความคิดเห็น และประเมินความน่าเชื่อถือของเนื้อหา การอ่านจึงกลายเป็นกระบวนการโต้ตอบทางปัญญาระหว่างผู้อ่านกับข้อความ มากกว่าการรับข้อมูลฝ่ายเดียว ผลที่ปรากฏสะท้อนว่าผู้เรียนมีความสามารถในการสรุปสาระสำคัญและตั้งข้อสังเกตต่อเนื้อหาได้ลึกซึ้งขึ้น การพัฒนาลักษณะเช่นนี้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

---

^๙ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*, (กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๑๘๖.

ในด้านการเขียน การใช้ ChatGPT เป็นเครื่องมือช่วยตรวจสอบงานเขียนมิได้มุ่งให้ผู้เรียนพึ่งพาเทคโนโลยีอย่างขาดการไตร่ตรอง หากแต่ใช้เป็นกระจกสะท้อนให้ผู้เรียนพิจารณาข้อผิดพลาดของตนเอง ผู้เรียนต้องอธิบายว่าการแก้ไขใดเหมาะสมและเพราะเหตุใด การให้เหตุผลต่อการปรับปรุงงานเขียนช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ และทำให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบภาษาและความหมาย กระบวนการสะท้อนคิดภายหลังการเขียนยังช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นพัฒนาการของตนเองและกำหนดแนวทางปรับปรุงได้อย่างมีเป้าหมาย ส่งผลให้การเขียนเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง มิใช่เพียงภาระงานที่ต้องส่งให้ครบถ้วน

เมื่อพิจารณาในภาพรวม การบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องระหว่างหลักธรรมกับแนวคิดการจัดการศึกษาสมัยใหม่ หลักฉันทะเสริมสร้างแรงจูงใจภายใน หลักวิริยะหล่อหลอมความเพียรและความสม่ำเสมอ หลักจิตตะพัฒนาสมาธิและความตั้งใจ ส่วนหลักวิมังสาส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผล เทคโนโลยีอย่าง ChatGPT, YouTube และ Cake ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสนับสนุนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้หลากหลายและได้รับข้อมูลป้อนกลับอย่างทันทั่วถึง ขณะที่บทบาทของอาจารย์เปลี่ยนจากผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกและผู้ชี้แนะเชิงวิชาการ กระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาคนไทยให้มีสมรรถนะรอบด้าน มีคุณธรรม และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิตตามที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ

กล่าวโดยสรุป การประยุกต์ใช้หลักวิมังสาควบคู่กับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษมิได้หยุดอยู่ที่ระดับทักษะเชิงกลไก แต่ยกระดับสู่การใช้ภาษาอย่างมีเหตุผลและมีวิจารณญาณ อันเป็นรากฐานของการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ในสังคมร่วมสมัย เมื่อผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตรวจสอบ และปรับปรุงการใช้ภาษาของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ย่อมก่อให้เกิดความมั่นคงทางความรู้และความสามารถในการประยุกต์ใช้ภาษาในบริบทที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

๔.๓ ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยการบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยี AI จากการสัมภาษณ์คณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกคณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ รูป/คน เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้โดยบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI ในการสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ พบว่า การจัดการเรียนรู้ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของหลักอิทธิบาท ๔ ได้แก่ ฉันทะ ความพอใจ และแรงจูงใจ วิริยะ ความเพียรพยายาม จิตตะ ความเอาใจใส่และสมาธิ และวิมังสา การคิดพิจารณา

และการไตร่ตรอง ควบคู่กับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และสื่อดิจิทัล เช่น ChatGPT, YouTube, Quizlet และแอปพลิเคชัน Cake เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้สามารถดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้และหลักอิทธิบาท ๔ ดังนี้

๔.๓.๑ การพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษโดยบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และสื่อดิจิทัล

๑) ขั้นเตรียมการสอน ได้แก่ ฉันทะ ความพอใจและแรงจูงใจ

ในขั้นเตรียมการสอน ผู้สอนได้คัดเลือกสื่อการเรียนรู้ เช่น คลิปวิดีโอจาก YouTube หรือภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับระดับความสามารถทางภาษา ความสนใจ และบริบทชีวิตของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพอใจและแรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักฉันทะในอิทธิบาท ๔ ที่เน้นการสร้างความเต็มใจในการปฏิบัติ การใช้สื่อที่มีคำบรรยาย ที่ชัดเจนช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงระหว่างเสียงและข้อความได้ง่ายขึ้น ลดความวิตกกังวลในการฟัง และส่งเสริมความมั่นใจในการเรียนภาษาอังกฤษ ส่งผลให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

๒) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ได้แก่ ฉันทะ และ จิตตะ ความสนใจและสมาธิ

ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนได้อธิบายบริบทของเนื้อหา แนะนำคำศัพท์สำคัญ และตั้งคำถามนำเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน กระบวนการดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความอยากรู้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมฉันทะในการเรียนรู้ ขณะเดียวกัน การเตรียมความพร้อมก่อนการฟังยังช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิและสามารถจดจ่อกับเนื้อหาได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักจิตตะที่เน้นการมีสมาธิและความตั้งใจในการปฏิบัติ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถรับรู้และทำความเข้าใจเนื้อหาที่ฟังได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ขั้นการฟังพร้อมคำบรรยายในชั้นเรียน ได้แก่ จิตตะ การมีสมาธิจดจ่อ

ในขั้นการฟัง ผู้เรียนได้ฝึกฟังสื่อเสียงหรือวิดีโอภาษาอังกฤษพร้อมคำบรรยาย โดยผู้สอนอาจสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้อุปกรณ์ เช่น หูฟัง เพื่อเพิ่มความชัดเจนของเสียง การฟังพร้อมคำบรรยายช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงระหว่างเสียง การออกเสียง และรูปแบบของคำได้อย่างถูกต้อง ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถจดจ่อกับเนื้อหาได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการพัฒนาหลักจิตตะในด้านการมีสมาธิและความตั้งใจในการเรียนรู้ และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการรับรู้ภาษาในบริบทจริง

๔) ขั้นการฟังซ้ำและการวิเคราะห์ภาษา ได้แก่ วิริยะ และ วิมังสา ความเพียรและการคิดวิเคราะห์

ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฟังเนื้อหาซ้ำหลายครั้ง และในบางช่วงอาจให้ผู้เรียนฟังโดยไม่ใช้คำบรรยาย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพยายามทำความเข้าใจเนื้อหาด้วยตนเอง กระบวนการดังกล่าวช่วยพัฒนาความเพียรพยายามในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักวิริยะ นอกจากนี้ ผู้เรียนยังได้ฝึกสังเกตลักษณะการออกเสียง จังหวะการพูด น้ำเสียง และโครงสร้างของภาษา ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และทำความเข้าใจภาษาอย่างมีเหตุผล อันเป็นการพัฒนาหลักวิมังสา

๕) ขั้นการฝึกฟังด้วยตนเองนอกห้องเรียน ได้แก่ วิริยะ ความเพียรพยายาม

ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนฝึกฟังภาษาอังกฤษเพิ่มเติมนอกห้องเรียน โดยใช้สื่อเทคโนโลยี เช่น YouTube หรือแอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การฝึกฝนด้วยตนเองช่วยพัฒนาความรับผิดชอบ ความมีวินัย และความเพียรพยายาม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักวิริยะ และช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังได้อย่างยั่งยืน

๖) ขั้นสรุปและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้แก่ วิมังสา การคิดวิเคราะห์และการสะท้อนความคิด

ภายหลังจากการฟัง ผู้สอนได้จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสรุปเนื้อหา อภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความเข้าใจและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการฟัง กระบวนการดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ และสะท้อนความเข้าใจของตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมหลักวิมังสาในด้านการคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผล

๗) ขั้นการประเมินผลและติดตามความก้าวหน้า ได้แก่ วิมังสา และ วิริยะ การประเมินและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ในขั้นการประเมินผล ผู้สอนได้ติดตามและประเมินความสามารถด้านการฟังของผู้เรียน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อช่วยให้ผู้เรียนทราบถึงจุดแข็งและจุดที่ควรปรับปรุง การประเมินดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบและพัฒนาตนเองอย่างมีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับหลักวิมังสา และยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นและเพียรพยายามในการพัฒนาทักษะการฟังอย่างต่อเนื่อง อันเป็นการพัฒนาหลักวิริยะ และนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพทางภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๔.๓.๒ การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และสื่อดิจิทัล

การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เป็นแนวทางที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ ความเพียร สมาธิ และการ

คิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

๑) ขั้นเตรียมการสอน ได้แก่ ฉันทะ ความพอใจและแรงจูงใจ

ในขั้นเตรียมการสอน ผู้สอนได้คัดเลือกสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับระดับความสามารถและบริบทของผู้เรียน เช่น คลิปวิดีโอสั้นจากแอปพลิเคชัน Cake ซึ่งมีลักษณะเป็นบทสนทนาในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ผู้สอนได้ออกแบบสื่อประกอบการสอนโดยใช้โปรแกรมนำเสนอ เช่น PowerPoint หรือ Canva โดยเน้นการใช้ภาพประกอบ ไอคอน และโครงสร้างประโยคที่ชัดเจน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น การใช้สื่อที่มีความน่าสนใจและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกพอใจและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักฉันทะในอิทธิบาท ๔ และส่งผลให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกพูดภาษาอังกฤษ

๒) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ได้แก่ ฉันทะ และ จิตตะ แรงจูงใจและสมาธิ

ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนได้ใช้สื่อภาพหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหากับประสบการณ์ของผู้เรียน พร้อมทั้งตั้งคำถามนำเพื่อกระตุ้นการคิดและเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรมการฝึกพูด กระบวนการดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและความเต็มใจในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการพัฒนาด้าน ฉันทะ ขณะเดียวกันยังช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิและความตั้งใจในการเรียนรู้ อันเป็นการพัฒนาหลักจิตตะ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความพร้อมทั้งด้านอารมณ์และสติปัญญาในการฝึกทักษะการพูด

๓) ขั้นฝึกฟังและออกเสียงโดยใช้แอปพลิเคชัน Cake ได้แก่ วิริยะ และ จิตตะ ความเพียรและสมาธิ

ผู้เรียนได้ฝึกฟังและออกเสียงบทสนทนาภาษาอังกฤษผ่านแอปพลิเคชัน Cake ซึ่งมีระบบช่วยตรวจสอบการออกเสียงและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความถูกต้องของการออกเสียง การฝึกฝนในลักษณะนี้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถฝึกซ้ำได้ตามความต้องการของตนเอง ซึ่งช่วยส่งเสริมให้เกิดความเพียรพยายามในการพัฒนาทักษะการพูด อันเป็นการพัฒนาด้านหลักวิริยะ นอกจากนี้ การฝึกออกเสียงทีละประโยคอย่างตั้งใจยังช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิและสามารถจดจ่อกับรายละเอียดของการออกเสียง น้ำเสียง และจังหวะการพูด ซึ่งเป็นการพัฒนาด้านหลักจิตตะ และส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ขั้นนำเสนอคำศัพท์และโครงสร้างประโยค ได้แก่ จิตตะ การจดจ่อและความเข้าใจ

ผู้สอนได้นำเสนอคำศัพท์ วลี และโครงสร้างประโยคที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้สื่อที่มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำกับสาระสำคัญของภาษา และเข้าใจรูปแบบการใช้ภาษาในบริบทต่าง ๆ กระบวนการดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างเป็นระบบ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นการพัฒนาหลักจิตตะในด้านการมีสมาธิและความตั้งใจในการเรียนรู้

๕) ขั้นตอนกิจกรรมการสวมบทบาทสมมติ ได้แก่ ฉันทะ และ วิมังสา แรงจูงใจและการคิดวิเคราะห์

ผู้สอนได้จัดกิจกรรมการสวมบทบาทสมมติในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริง เช่น การแนะนำตนเอง การสนทนาในสถานการณ์ทั่วไป หรือการสื่อสารในบริบททางสังคม กิจกรรมดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนทนและความพอใจในการใช้ภาษา ซึ่งเป็นการพัฒนาหลักฉันทะ ขณะเดียวกัน ผู้เรียนต้องพิจารณาและเลือกใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์และใช้เหตุผลในการสื่อสาร อันเป็นการพัฒนาหลักวิมังสา

๖) ขั้นตอนย้อนผลการเรียนรู้และการให้ข้อเสนอแนะ ได้แก่ วิมังสา การวิเคราะห์และปรับปรุงตนเอง

ภายหลังจากการฝึกพูด ผู้สอนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ภาษา การออกเสียง และความเหมาะสมของการสื่อสาร เพื่อช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุงของตนเอง การสะท้อนผลการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ข้อผิดพลาดและทำความเข้าใจสาเหตุของข้อผิดพลาดนั้น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ตามหลักวิมังสา และสามารถนำข้อเสนอแนะไปใช้ในการปรับปรุงการพูดของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๗) ขั้นตอนติดตามผลและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ วิริยะ ความเพียรและความต่อเนื่อง

ผู้สอนได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงและฝึกพูดภาษาอังกฤษเพิ่มเติมนอกห้องเรียน โดยใช้แอปพลิเคชัน Cake หรือสื่ออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเพียร ความรับผิดชอบ และความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะการพูด ซึ่งสอดคล้องกับหลักวิริยะ และช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๔.๓.๓ การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และสื่อดิจิทัล

การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และสื่อดิจิทัล เป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจเนื้อหา วิเคราะห์ความหมาย และพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างเป็นระบบ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่สอดคล้องกับหลักอิทธิบาท ๔ ดังนี้

๑) ขั้นเตรียมการสอน ได้แก่ ฉันทะ ความพอใจและแรงจูงใจในการเรียนรู้

ในขั้นเตรียมการสอน ผู้สอนได้คัดเลือกคำศัพท์และข้อความที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน และสอดคล้องกับบริบทชีวิตประจำวัน โดยนำเสนอผ่านแอปพลิเคชัน Quizlet ซึ่งมีรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลาย ได้แก่ คำศัพท์ ความหมาย ตัวอย่างประโยค ภาพประกอบ และเสียงอ่าน การใช้สื่อดังกล่าวช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรักอยากเรียนรู้ และเห็นคุณค่าของการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการส่งเสริมฉันทะให้เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการเรียนรู้

๒) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ได้แก่ ฉันทะ กับ จิตตะ ความพอใจและสมาธิในการเรียนรู้

ในขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ผู้สอนได้แนะนำคำศัพท์หรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน พร้อมทั้งตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจและเชื่อมโยงความรู้เดิมของผู้เรียนกับเนื้อหาใหม่ กระบวนการดังกล่าวช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านจิตใจ มีสมาธิ และสามารถจดจ่อกับเนื้อหาที่กำลังจะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ขั้นฝึกอ่านคำศัพท์และข้อความผ่าน Quizlet ได้แก่ วิริยะ กับ จิตตะ ความเพียรและสมาธิในการเรียนรู้

ผู้เรียนได้ฝึกอ่านคำศัพท์และข้อความผ่านแอปพลิเคชัน Quizlet ในโหมด Flashcards และ Learn ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านคำศัพท์พร้อมความหมาย ตัวอย่างประโยค และเสียงอ่านประกอบ การฝึกอ่านซ้ำอย่างต่อเนื่องช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเพียรในการเรียนรู้ วิริยะ ขณะเดียวกัน การอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างตั้งใจ ช่วยพัฒนาสมาธิและความสามารถในการจดจ่อกับเนื้อหา จิตตะ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์และข้อความได้ดียิ่งขึ้น

๔) ขั้นการอ่านร่วมกันและการอภิปราย ได้แก่ วิมังสา การคิดวิเคราะห์และการใช้เหตุผล

ผู้เรียนได้อ่านคำศัพท์หรือข้อความร่วมกันในรูปแบบกลุ่ม และร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ สรุปใจความสำคัญ และตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน กิจกรรมดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ การเปรียบเทียบ และการใช้เหตุผลในการทำความเข้าใจเนื้อหา ซึ่งเป็นการพัฒนาวิมังสาให้เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนรู้

๕) ขั้นสรุปความเข้าใจ ได้แก่ จิตตะ กับ วิมังสา สมาธิและการคิดวิเคราะห์

ในขั้นตอนนี้ ผู้เรียนได้สรุปเนื้อหาที่อ่านด้วยตนเองในรูปแบบการเขียนหรือการอธิบายหน้าชั้นเรียน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนความเข้าใจของตนเองอย่างมีสมาธิ และใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ในการเรียบเรียงเนื้อหาอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้อย่างชัดเจนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

๖) ขั้นฝึกอ่านเพิ่มเติมด้วยตนเอง ได้แก่ วิริยะ ความเพียรและความสม่ำเสมอ

ผู้สอนได้มอบหมายให้ผู้เรียนฝึกอ่านคำศัพท์หรือข้อความเพิ่มเติมผ่านสื่อดิจิทัล เช่น Quizlet หรือแหล่งเรียนรู้ออนไลน์อื่น ๆ นอกเวลาเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเพียร ความรับผิดชอบ และความสม่ำเสมอในการพัฒนาทักษะการอ่าน การฝึกอ่านอย่างต่อเนื่องช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗) ขั้นประเมินผลและสะท้อนผลการเรียนรู้ ได้แก่ วิมังสา กับ วิริยะ การตรวจสอบและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ในขั้นตอนสุดท้าย ผู้สอนได้ประเมินผลการอ่านของผู้เรียน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาข้อบกพร่องของตนเอง กระบวนการดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้การคิดวิเคราะห์ในการประเมินตนเอง วิมังสา และเกิดความมุ่งมั่นในการปรับปรุงและพัฒนาทักษะการอ่านอย่างต่อเนื่อง วิริยะ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างยั่งยืน

๔.๓.๔ การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และสื่อดิจิทัล

การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษโดยบูรณาการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และสื่อดิจิทัล เป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และข้อมูลผ่านการเขียนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับบริบท โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ออกแบบให้สอดคล้องกับหลักอิทธิบาท ๔ ซึ่งประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจ ความเพียร สมาธิ และการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน โดยมีรายละเอียดตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๑) ขั้นเตรียมการสอน ได้แก่ ฉันทะ ความพอใจและแรงจูงใจในการเรียนรู้

ในขั้นเตรียมการสอน ผู้สอนได้คัดเลือกหัวข้อการเขียนที่สอดคล้องกับความสนใจและบริบทชีวิตของผู้เรียน เช่น การเขียนแนะนำตนเอง การเขียนเกี่ยวกับประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือการเขียนเกี่ยวกับเป้าหมายในอนาคต พร้อมทั้งนำเสนอรูปแบบการเขียนผ่านสื่อดิจิทัล เช่น PowerPoint, Canva หรือ ChatGPT เพื่อเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้ การนำเสนอเนื้อหา

ในลักษณะที่เข้าใจง่ายและใกล้ตัว ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ เห็นคุณค่าของการเขียน และมีแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

๒) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ได้แก่ ฉันทะ กับ จิตตะ ความพอใจและสมาธิในการเรียนรู้

ผู้สอนได้อธิบายโครงสร้างของประโยค รูปแบบการเขียน และคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่กำหนด พร้อมทั้งยกตัวอย่างข้อความสั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเห็นแนวทางในการเขียน กระบวนการดังกล่าวช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านจิตใจ มีสมาธิ และสามารถจดจ่อกับเนื้อหาที่กำลังจะเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ขั้นฝึกเขียนเบื้องต้น ได้แก่ วิริยะ กับ จิตตะ ความเพียรและสมาธิในการเรียนรู้

ผู้เรียนได้ฝึกเขียนประโยคหรือข้อความสั้น ๆ ตามหัวข้อที่กำหนด โดยใช้คำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่ได้เรียนรู้ พร้อมทั้งสามารถใช้ ChatGPT เป็นเครื่องมือช่วยตรวจสอบความถูกต้องของคำศัพท์และโครงสร้างประโยค การฝึกเขียนอย่างต่อเนื่องช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเพียรในการพัฒนาทักษะการเขียน วิริยะ ขณะเดียวกัน การเขียนอย่างตั้งใจและรอบคอบช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิและสามารถถ่ายทอดความคิดได้อย่างเป็นระบบ จิตตะ

๔) ขั้นการตรวจสอบและปรับปรุงงานเขียน ได้แก่ วิมังสา การคิดวิเคราะห์และการตรวจสอบ

ผู้เรียนได้นำงานเขียนของตนเองมาตรวจสอบและปรับปรุง โดยใช้ข้อเสนอแนะจากผู้สอนและ ChatGPT เป็นแนวทางในการแก้ไขข้อผิดพลาดด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ และโครงสร้างประโยค กระบวนการนี้ช่วยให้ผู้เรียนได้พิจารณาเหตุผลของการแก้ไข และพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของงานเขียนของตนเอง ซึ่งเป็นการส่งเสริมวิมังสาให้เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนรู้

๕) ขั้นนำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้แก่ ฉันทะ กับ วิมังสา ความพอใจและการคิดวิเคราะห์

ผู้เรียนได้นำเสนอผลงานเขียนของตนเอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน กระบวนการดังกล่าวช่วยสร้างความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเขียนภาษาอังกฤษ ฉันทะ ขณะเดียวกัน การรับฟังข้อเสนอแนะและการพิจารณาความคิดเห็นจากผู้อื่น ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และปรับปรุงงานเขียนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิมังสา

๖) ขั้นฝึกเขียนเพิ่มเติมด้วยตนเอง ได้แก่ วิริยะ ความเพียรและความสม่ำเสมอ

ผู้สอนได้มอบหมายให้ผู้เรียนฝึกเขียนเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน เช่น การเขียนบันทึกประจำวัน Journal Writing หรือการเขียน Reflection เกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยสามารถใช้ ChatGPT เป็นเครื่องมือช่วยตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ การฝึกเขียนอย่างสม่ำเสมอช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเพียร ความรับผิดชอบ และความต่อเนื่องในการพัฒนาทักษะการเขียน

๓) **ขั้นประเมินผลและสะท้อนผลการเรียนรู้ ได้แก่ วิมังสา กับ วิริยะ การตรวจสอบและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง**

ในขั้นตอนสุดท้าย ผู้สอนได้ประเมินผลงานเขียนของผู้เรียน และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบข้อผิดพลาดและพัฒนางานเขียนของตนเอง กระบวนการสะท้อนผลการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในจุดเด่นและจุดที่ควรปรับปรุงของตนเอง วิมังสา และเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาทักษะการเขียนอย่างต่อเนื่อง วิริยะ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์โดยการบูรณาการหลักกัทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เป็นกระบวนการที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยอาศัยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และสื่อดิจิทัล เช่น ChatGPT, YouTube, Quizlet และแอปพลิเคชัน Cake เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพและบริบทของผู้เรียน

การบูรณาการหลักกัทธิบาท ๔ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างรอบด้าน กล่าวคือ ฉันทะ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ความพอใจ และแรงจูงใจในการเรียนรู้ผ่านการใช้สื่อและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและชีวิตประจำวันของผู้เรียน วิริยะ ช่วยเสริมสร้างความเพียรพยายามและความสม่ำเสมอในการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ โดยผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการฝึกทบทวนและพัฒนาทักษะด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง จิตตะ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมาธิ ความตั้งใจ และความเอาใจใส่ในการเรียนรู้ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถจดจ่อกับเนื้อหาและพัฒนาทักษะภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และวิมังสา ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ การตรวจสอบ และการสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงและพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ยังมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการเรียนรู้ โดยช่วยอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ให้ข้อเสนอแนะในการใช้ภาษา และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษได้ตามจังหวะและความสามารถของตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษมากยิ่งขึ้น และเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

โดยสรุป การบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ เป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านแรงจูงใจ ความเพียร สมาธิ และการคิดวิเคราะห์ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างยั่งยืน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมต่อไป

๔.๔ องค์ความรู้ในการวิจัย

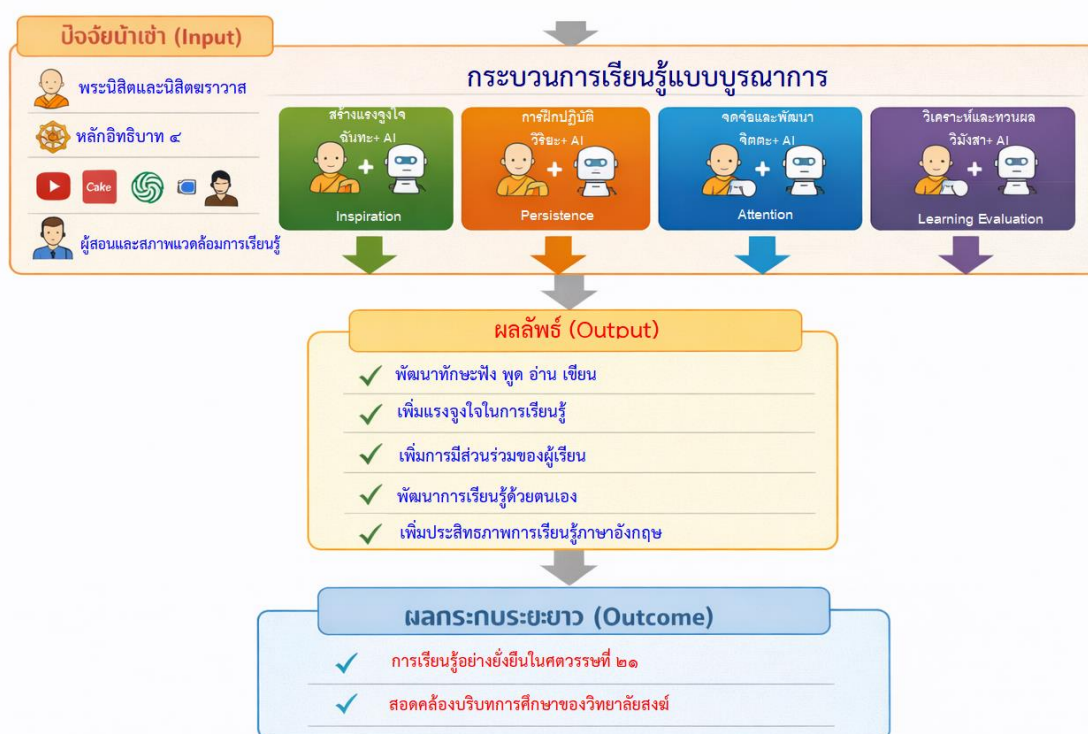
จากผลการศึกษาการบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ทำให้เกิดองค์ความรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับบริบทของการศึกษาทางพระพุทธศาสนา โดยพบว่า การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน หรือสื่อการเรียนรู้เพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับปัจจัยภายในของผู้เรียน ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ โดยเฉพาะความพอใจในการเรียน ความขยันหมั่นเพียร ความตั้งใจเอาใจใส่ และการพิจารณาปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักอิทธิบาท ๔ อันเป็นหลักธรรมที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลสามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสำเร็จ เมื่อผู้เรียนนำหลักดังกล่าวมาใช้ในการเรียนภาษาอังกฤษ จะช่วยให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน มีความตั้งใจฝึกฝน และสามารถพัฒนาทักษะของตนเองได้ดีขึ้น ขณะเดียวกัน เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มีบทบาทสำคัญในฐานะเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ โดยช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ที่หลากหลาย และสามารถฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง ทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยผู้เรียนสามารถฝึกฝนได้ตามระดับความสามารถของตนเอง มีโอกาสทบทวนและแก้ไขข้อบกพร่องได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจและความชำนาญในการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น จากผลการศึกษาดังกล่าวจึงทำให้เกิดองค์ความรู้ว่า การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพ จำเป็นต้องส่งเสริมทั้งปัจจัยภายในของผู้เรียนและการใช้เครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ควบคู่กัน โดยหลักอิทธิบาท ๔ ทำหน้าที่เป็นพื้นฐานในการเสริมสร้างแรงจูงใจ ความตั้งใจ และความเพียรในการเรียนรู้ ขณะที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการฝึกฝนทักษะภาษาอังกฤษ เมื่อมีการนำทั้งสองส่วนมาใช้ร่วมกัน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษมากขึ้น และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า แนวทางการเรียนรู้ที่ผสมผสานหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่

เป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งด้านความรู้และการพัฒนาตนเอง อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา

จากผลการวิจัยเรื่อง หลักอิทธิบาท ๔ : การเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ โดยค้นพบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิต จำเป็นต้องมี “รูปแบบการเรียนรู้แบบบูรณาการ” ที่ผสมผสาน หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อิทธิบาท ๔ ร่วมกับ เทคโนโลยี AI และกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งนำไปสู่รูปแบบใหม่ที่เรียกว่า

IPAL-AI Model

รูปแบบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยี AI

แผนภาพที่ ๔.๑ IPAL-AI Model คือ รูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ โดยบูรณาการ หลักอิทธิบาท 4 เข้ากับ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะด้านการเรียนภาษาอังกฤษ

ตารางที่ ๔.๗ แสดงความหมายของ IPAL-AI Model

IPAL-AI Model ย่อมาจากองค์ประกอบสำคัญ ๔ ส่วน ได้แก่

ตัวอักษร	ความหมาย	รายละเอียด
I = Inspiration	แรงบันดาลใจ (ฉันทะ)	การสร้างแรงบันดาลใจและความพึงพอใจในการเรียนรู้ โดยใช้ AI เช่น ChatGPT, แอปภาษา, หรือสื่ออัจฉริยะ เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจ
P = Persistence	ความเพียร (วิริยะ)	การฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ AI เป็นเครื่องมือให้ผู้เรียนสามารถฝึกซ้ำ ทบทวน และพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา
A = Attention	ความใส่ใจ (จิตตะ)	การมีสมาธิและความตั้งใจในการเรียน โดยใช้ AI ช่วยให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจ เป็นรายบุคคล และมีปฏิสัมพันธ์
L = Learning Evaluation	การประเมินและ พัฒนา (วิมังสา)	การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ โดยใช้ AI ช่วยประเมิน ตรวจสอบข้อผิดพลาด และเสนอแนวทางพัฒนา
องค์ประกอบสำคัญอีกส่วนคือ		
องค์ประกอบ	ความหมาย	
AI = Artificial Intelligence	เทคโนโลยีที่ช่วยสนับสนุนทั้ง 4 ด้าน เช่น การตอบคำถาม การฝึกภาษา การประเมินผล และการพัฒนาทักษะ	

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “หลักอิทธิบาท ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์” วิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ครอบคลุมทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อให้ทราบถึงระดับความสามารถ ข้อจำกัด และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตในบริบทของการเรียนรู้และการสื่อสาร (๒) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ (๓) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ให้เหมาะสมกับบริบทของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ จำนวน ๓๐ รูป/คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์ ได้แก่ คณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะพื้นฐานของผู้เรียนซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการทำความเข้าใจสภาพการเรียนรู้และศักยภาพในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายหรืออยู่ในสถานภาพพระภิกษุสามเณร จำนวน ๑๘ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๐๗ ขณะที่เพศหญิงมีจำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๙๓ ลักษณะดังกล่าวสะท้อนถึงบริบทของสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีพันธกิจสำคัญในการพัฒนาพระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ความสามารถทั้งด้านพระพุทธศาสนาและด้านวิชาการสมัยใหม่ เพื่อให้สามารถปฏิบัติศาสนกิจและมีบทบาทในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสังคมร่วมสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนในบริบทนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงองค์ความรู้ระดับสากล การสื่อสารกับชาวต่างประเทศ และการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนสู่สังคมนานาชาติ อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการดำรงชีวิตและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมอย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๗๙ ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสมรรถนะที่จำเป็น และสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมโลก

เมื่อพิจารณาจำแนกตามชั้นปี พบว่านิสิตส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๑๒ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๐๙ รองลงมาคือชั้นปีที่ ๒ จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๑๘ และชั้นปีที่ ๓ จำนวน ๘ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗๓ โครงสร้างของกลุ่มตัวอย่างในลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่เป็นผู้เรียนที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นระยะสำคัญของการวางรากฐานทางวิชาการและการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น ผู้เรียนในระดับชั้นปีต้นมักอยู่ในช่วงของการปรับตัวจากการศึกษาในระดับก่อนหน้าเข้าสู่ระบบการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการพัฒนาทักษะเฉพาะด้าน การที่ผู้เรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นปีต้นจึงมีนัยสำคัญต่อการพิจารณาสภาพปัญหาในการใช้ภาษาอังกฤษ เนื่องจากผู้เรียนในช่วงดังกล่าวอาจยังขาดประสบการณ์และความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษในบริบททางวิชาการ การส่งเสริมและพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบตั้งแต่ช่วงเริ่มต้นของการศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมแห่งการเรียนรู้

ในด้านการจำแนกตามสาขาวิชา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการกระจายตัวในหลายสาขาวิชา โดยสาขาวิชาการสอนภาษาไทยมีจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๖๖ รองลงมาคือสาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓ และสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ จำนวน ๙ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๐ การกระจายตัวของผู้เรียนในหลากหลายสาขาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของพื้นฐานทางวิชาการและประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งมีความสำคัญต่อการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียน ผู้เรียนในสาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษอาจมีความคุ้นเคยและมีโอกาสใช้ภาษาอังกฤษมากกว่าผู้เรียนในสาขาวิชาอื่น ขณะที่ผู้เรียนในสาขาวิชาสอนภาษาไทยและสาขาวิชาสังคมศึกษาอาจมีโอกาสนำภาษาอังกฤษในบริบทที่จำกัด ความแตกต่างดังกล่าวส่งผลต่อระดับความสามารถ ความมั่นใจ และทัศนคติในการใช้ภาษาอังกฤษ การมีตัวแทนของผู้เรียนจากหลายสาขาวิชาจึงช่วยให้ผลการวิจัยสามารถสะท้อนสภาพความเป็นจริงของผู้เรียนได้อย่างครอบคลุม และสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของผู้เรียนในแต่ละสาขาวิชา อันเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การสื่อสาร และการพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความหลากหลายทั้งในด้านเพศ ระดับชั้นปี และสาขาวิชา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียน ความหลากหลายดังกล่าวช่วยให้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมีความครอบคลุมและสามารถสะท้อนสภาพการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตในบริบทที่แท้จริงของสถาบันการศึกษา การทำความเข้าใจลักษณะพื้นฐานของผู้เรียนจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและกำหนดแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน อันจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะด้านภาษาอังกฤษของนิสิตให้มีความพร้อมต่อการศึกษาระดับที่สูงขึ้น การประกอบวิชาชีพและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ และสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๕.๑.๑ ผลการศึกษาสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๒.๖๔ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๙๑ ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่านิสิตยังมีข้อจำกัดในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งด้านการรับสารและการสื่อสาร ซึ่งย่อมส่งผล

ต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทที่การเข้าถึงองค์ความรู้จำนวนมากจำเป็นต้องอาศัยภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญ การศึกษาระดับอุดมศึกษามีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีสมรรถนะรอบด้าน สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างเหมาะสม การที่ผู้เรียนยังมีข้อจำกัดด้านภาษาอังกฤษจึงอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพดังกล่าว ทั้งในมิติของการเรียนรู้เชิงลึก การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งวิชาการสากล และการสื่อสารองค์ความรู้สู่สาธารณะ ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการทำงานในสังคมฐานความรู้ รวมทั้งมีทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่าทักษะด้านการอ่านมีระดับปัญหาสูงที่สุด ค่าเฉลี่ย ๒.๗๗ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๘๘ ประเด็นดังกล่าวมีนัยสำคัญทางการศึกษา เนื่องจากการอ่านเป็นฐานสำคัญของการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนจำเป็นต้องอ่านตำรา บทความวิชาการ และเอกสารอ้างอิงจำนวนมาก ความสามารถในการทำความเข้าใจคำศัพท์ การจับใจความสำคัญ และการตีความเนื้อหาจึงเป็นทักษะที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ หากผู้เรียนไม่สามารถอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ย่อมถูกจำกัด และอาจทำให้การพัฒนาความคิดเชิงวิเคราะห์ไม่เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ ในบริบทของสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนา การอ่านเอกสารภาษาอังกฤษยังมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาพระพุทธศาสนาในมิติเปรียบเทียบและการเผยแผ่สู่สังคมนานาชาติ ความบกพร่องในทักษะการอ่านจึงมิได้เป็นเพียงปัญหาเชิงเทคนิคทางภาษา หากแต่เป็นประเด็นที่เชื่อมโยงกับภารกิจหลักของสถาบันในการพัฒนาบุคลากรทางศาสนาให้มีความรู้เท่าทันบริบทโลก

ทักษะด้านการพูดมีค่าเฉลี่ย ๒.๖๘ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๘๗ สะท้อนว่านิสิตยังขาดความมั่นใจในการสื่อสาร มีข้อจำกัดในการเลือกใช้คำศัพท์ การออกเสียง และการเรียบเรียงประโยคอย่างเหมาะสม ปัญหาความไม่มั่นใจในการสนทนาเป็นประเด็นที่พบได้ทั่วไปในผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ความมั่นใจมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การใช้ภาษาในสถานการณ์จริงและบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการแสดงออก หากกระบวนการจัดการเรียนรู้เน้นการท่องจำมากกว่าการฝึกปฏิบัติ ผู้เรียนย่อมมีโอกาสนำไปใช้น้อยและไม่กล้าแสดงออก ผลที่ตามมาคือไม่สามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารความคิดของตนได้อย่างคล่องแคล่ว การพัฒนาทักษะการพูดจึงควรดำเนินควบคู่กับการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกสนทนา อภิปราย และนำเสนออย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและทักษะการสื่อสารที่มีความหมายต่อการใช้งานจริง

สำหรับทักษะการเขียน มีค่าเฉลี่ย ๒.๖๔ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๙๓ แสดงว่านิสิตยังมีข้อจำกัดในการเรียบเรียงความคิดเป็นภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบ ปัญหาด้านคำศัพท์และโครงสร้างประโยคเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพงานเขียน การเขียนในระดับอุดมศึกษาไม่ใช่เพียงการถ่ายทอดข้อมูล หากแต่เป็นกระบวนการจัดระเบียบความคิดอย่างมีเหตุผลและมีหลักฐานรองรับ การที่ผู้เรียนยังไม่สามารถเขียนได้อย่างชัดเจนและถูกต้อง ย่อมกระทบต่อการจัดทำรายงาน การเขียนบทความ และการสื่อสารทางวิชาการในภาพรวม ซึ่งเป็นทักษะสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพในอนาคต การส่งเสริมทักษะการเขียนจึงควรเน้นการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ การให้ข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์ และการเชื่อมโยงเนื้อหา กับบริบทการใช้งานจริง เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญและเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง

ทักษะการฟังมีค่าเฉลี่ย ๒.๔๘ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ๐.๘๗ อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าทักษะอื่น แม้จะมีระดับปัญหาน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเชิงสถิติ แต่ยังสะท้อนว่าผู้เรียนมีข้อจำกัดในการฟังบทสนทนา การบรรยาย และการรับสารผ่านสื่อดิจิทัลในระดับหนึ่ง ความสามารถในการฟังมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง คำศัพท์ และความคุ้นเคยกับสำเนียงที่หลากหลาย การที่ผู้เรียนไม่คุ้นชินกับการฟังภาษาอังกฤษในบริบทต่าง ๆ อาจทำให้การติดตามเนื้อหาทางวิชาการหรือการสื่อสารกับเจ้าของภาษาเป็นไปอย่างยากลำบาก ในสภาพสังคมที่การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากสื่อหลากหลายรูปแบบ การพัฒนาทักษะการฟังจึงมีความสำคัญต่อการเปิดโลกทัศน์และการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ภาพรวม ผลการศึกษาสะท้อนว่านิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ยังมีข้อจำกัดด้านภาษาอังกฤษในหลายมิติ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับบทบาทของการจัดการศึกษาในการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาคนไทยตามกรอบแผนการศึกษาแห่งชาติ การยกระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษจึงควรได้รับการวางแผนอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อและกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภาษาในสถานการณ์จริง และการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของภาษาอังกฤษต่อการศึกษาค้นคว้าและการปฏิบัติภารกิจในอนาคต หากสามารถดำเนินการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับบริบทของสถาบัน ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น อันจะเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการพัฒนาทางวิชาการและการมีบทบาทในสังคมอย่างมีคุณภาพต่อไป

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยการบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การนำหลักอิทธิบาท ๔ อันประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา มาประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ สามารถพัฒนาเป็นกรอบแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับ บริบทของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ได้อย่างมีนัยสำคัญ หลักอิทธิบาท ๔ ในฐานะหลักธรรมที่มุ่งพัฒนา คุณภาพภายในของบุคคล ได้รับการอธิบายว่าเป็นองค์ธรรมที่เกื้อหนุนความสำเร็จในการกระทำการกิจ การต่าง ๆ เพราะมุ่งสร้างความพอใจในสิ่งที่ทำ ความเพียรพยายาม ความเอาใจใส่ และการใคร่ครวญ ตรวจสอบอย่างรอบคอบ ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาตนเองจากภายใน เมื่อนำมาพิจารณาในมิติของการ จัดการศึกษา หลักธรรมดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบต่อการ เรียนรู้ของตนเอง มีแรงจูงใจภายใน และสามารถกำกับการเรียนรู้ได้อย่างมีสติและปัญญา อันเป็น คุณลักษณะที่การศึกษาไทยมุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามกรอบแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐- ๒๕๗๙ ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนไทยให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีคุณธรรม และมีสมรรถนะที่ จำเป็นต่อการดำรงชีวิต

ในมิติของฉันทะ การสร้างความพอใจและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษนับเป็นเงื่อนไข พื้นฐานของความสำเร็จ ผู้เรียนจำนวนไม่น้อยมองภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ยากและห่างไกลจาก ชีวิตประจำวัน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สามารถช่วยปรับประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีความ ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน เช่น การเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องกับสาขาวิชา การ นำเสนอสื่อที่หลากหลาย และการให้ผลสะท้อนกลับอย่างรวดเร็ว ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเห็นพัฒนาการของ ตนเองอย่างเป็นรูปธรรม เมื่อผู้เรียนเกิดความพอใจและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ ย่อมเกิดแรงผลักดัน ภายในที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง หลักวิริยะซึ่งเน้นความเพียรพยายามมีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อการฝึกภาษา เนื่องจากทักษะทางภาษาไม่อาจพัฒนาได้จากการเรียนรู้เพียงชั่วคราว การใช้ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ช่วยสนับสนุนการฝึกฝนซ้ำอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกฟัง พูด อ่าน และเขียนได้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน โดยไม่จำกัดสถานที่และเวลา ความต่อเนื่องในการฝึกปฏิบัติย่อม ส่งผลต่อความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเป็นลำดับ

หลักจิตตะซึ่งหมายถึงความตั้งใจและการจดจ่อกับสิ่งที่ทำ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของการ เรียนรู้โดยตรง ในกระบวนการเรียนภาษา ผู้เรียนจำเป็นต้องมีสมาธิในการฟัง การอ่าน และการเรียบ เรียงความคิด เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีลักษณะโต้ตอบและ ให้ผลสะท้อนกลับทันที ช่วยดึงความสนใจของผู้เรียนและลดความเบื่อหน่าย การเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม อย่างกระตือรือร้นย่อมส่งผลให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ขณะที่หลักวิมังสาเน้นการใคร่ครวญและ ประเมินผลการกระทำของตนเอง การใช้เครื่องมือที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของการออกเสียง การ

ใช้คำศัพท์ และโครงสร้างประโยค ช่วยให้ผู้เรียนเห็นข้อบกพร่องของตนและปรับปรุงแก้ไขได้อย่างเป็นระบบ กระบวนการประเมินตนเองเช่นนี้สอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการกำกับตนเอง ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

การบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์จึงมิใช่เพียงการนำเครื่องมือสมัยใหม่มาใช้ในชั้นเรียน หากแต่เป็นการเชื่อมโยงมิติทางจิตใจและคุณธรรมเข้ากับกระบวนการเรียนรู้เชิงวิชาการ ทำให้การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเป็นไปอย่างสมดุลทั้งด้านความรู้และคุณลักษณะภายในของผู้เรียน ในบริบทของสถาบันการศึกษาทางพระพุทธศาสนา แนวทางดังกล่าวยังสะท้อนการผานองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนากับวิทยาการร่วมสมัยอย่างสร้างสรรค์ ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของหลักธรรมในชีวิตประจำวันและในการแสวงหาความรู้ ผลการศึกษาครั้งนี้จึงชี้ให้เห็นว่า หากสถาบันสามารถออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมฉันทะ สร้างความเพียร ฝึกความตั้งใจ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใคร่ครวญประเมินตนเอง โดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือสนับสนุนอย่างเหมาะสม ย่อมเอื้อต่อการยกระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของนิสิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสังคมไทยต่อไป

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยการบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์จากการสัมภาษณ์คณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกคณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญสะท้อนให้เห็นมุมมองที่สอดคล้องกันว่า การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตให้เกิดผลอย่างแท้จริงจำเป็นต้องอาศัยทั้งปัจจัยด้านแรงจูงใจภายในของผู้เรียนและการสนับสนุนจากสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม หลักอิทธิบาท ๔ ในฐานะหลักธรรมที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของบุคคลจากภายในจึงสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีความหมาย เนื่องจากเป็นหลักที่ช่วยเสริมสร้างพลังขับเคลื่อนภายในของผู้เรียนให้มีความรักในสิ่งที่เรียน มีความเพียรพยายาม มีความตั้งใจแน่วแน่ และมีความสามารถในการใคร่ครวญตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและมีความสามารถในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) อธิบายว่า อิทธิบาท ๔ เป็นหลักธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จของการกระทำ โดยเน้นการสร้างความปลอดภัยในสิ่งที่ทำ การเพียรพยายาม การเอาใจใส่ และการพิจารณาอย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง แนวคิดดังกล่าวมีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนาผู้เรียนตามแผนการศึกษาแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๗๙ ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีคุณธรรม และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

ในส่วนของฉันทะ ผู้ให้ข้อมูลเห็นพ้องกันว่าแรงจูงใจในการเรียนรู้เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ผู้เรียนที่มีความสนใจและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้อย่อมมีแนวโน้มที่จะมีความพยายามและความต่อเนื่องในการฝึกฝนมากกว่าผู้เรียนที่ขาดแรงจูงใจ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มีบทบาทสำคัญในการสร้างแรงจูงใจดังกล่าว เนื่องจากสามารถนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบที่หลากหลายและสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน ทำให้การเรียนภาษาอังกฤษมิได้เป็นเพียงภาระหน้าที่ทางวิชาการ หากแต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง การใช้ระบบสนทนาอัจฉริยะหรือสื่อการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการใช้งานของผู้เรียนช่วยลดความวิตกกังวลและสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษา ส่งผลให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษและเกิดความพร้อมที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การสร้างฉันทะจึงมิใช่เพียงการกระตุ้นความสนใจในระยะสั้น แต่เป็นการวางรากฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของบัณฑิตในระดับอุดมศึกษา

ในส่วนของวิริยะ ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนว่าความเพียรพยายามเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนภาษา เนื่องจากทักษะทางภาษาเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ช่วยขยายโอกาสในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนได้ด้วยตนเองโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ผู้เรียนสามารถทบทวนเนื้อหา ฝึกฟัง ฝึกพูด ฝึกอ่าน และฝึกเขียนได้ตามความพร้อมของตนเอง พร้อมทั้งได้รับข้อมูลย้อนกลับที่ช่วยให้เห็นพัฒนาการของตนเองอย่างชัดเจน กระบวนการดังกล่าวช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพยายามอย่างต่อเนื่อง ความเพียรที่เกิดจากแรงผลักดันภายในเช่นนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ในส่วนของจิตตะ ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สามารถช่วยส่งเสริมสมาธิและความตั้งใจของผู้เรียนได้ เนื่องจากสามารถปรับระดับความยากง่ายของเนื้อหาให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามจังหวะของตนเองและไม่เกิดความรู้สึกกดดัน การได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างทันทีช่วยให้ผู้เรียนสามารถตระหนักถึงข้อบกพร่องของตนและปรับปรุงการเรียนรู้ได้อย่างมีเป้าหมาย ความตั้งใจที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างแท้จริงช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาได้อย่างลึกซึ้งและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

ในส่วนของวิมังสา ผู้ให้ข้อมูลเน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการประเมินตนเอง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สามารถช่วยให้ผู้เรียนตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา วิเคราะห์ข้อผิดพลาด และปรับปรุงการใช้ภาษาได้อย่างเป็นระบบ กระบวนการดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้ในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง และสามารถพัฒนาความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และประเมินตนเองเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ผลการสัมภาษณ์คณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่า การบูรณาการหลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เป็นแนวทางที่มีศักยภาพในการยกระดับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตอย่างเป็นระบบ โดยช่วยส่งเสริมทั้งแรงจูงใจ ความเพียร ความตั้งใจ และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมต่อการดำรงชีวิตและการประกอบวิชาชีพในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง การผสมผสานหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ยังสะท้อนแนวทางการจัดการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐–๒๕๗๙ ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีสมรรถนะ มีคุณธรรม และสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต.

๕.๒ อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีพัฒนาการด้านการเรียนรู้ภาษาอังกฤษดีขึ้น โดยเฉพาะด้านความสามารถในการทำความเข้าใจเนื้อหา การวางแผนการเรียนรู้ และการประเมินตนเอง ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่าการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมิได้เกิดจากการรับข้อมูลเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและการกำกับการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของสมบุรณ์ โพธิ์ประเสริฐ (๒๕๖๓)^๑ ที่พบว่า ผู้เรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษมีการใช้กล

^๑Somboon Pojprasat, “Successful Thai EFL Students and their Language Learning Strategies for Acquiring English If Clause,” *Forum for Linguistic Studies*, ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (2567): 1–12.

ยุทธการเรียนรู้เชิงอภิปัญญาอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการวางแผน การติดตาม และการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง การที่ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือในการค้นคว้า ผักผ่อน และตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงการพัฒนากระบวนการคิดเชิงไตร่ตรอง ซึ่งสอดคล้องกับหลักวิมิงสาในอิทธิบาท ๔ ที่เน้นการใช้ปัญญาในการพิจารณา วิเคราะห์ และปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความรู้และทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น และมีความกล้าในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมากขึ้น ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยไม่ก่อให้เกิดความวิตกกังวล จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธิกรธรรมพันธ์ (๒๕๖๗)^๒ ที่พบว่า ปัญหาสำคัญของผู้เรียนภาษาอังกฤษคือความวิตกกังวลเกี่ยวกับความถูกต้องของภาษา ส่งผลให้ผู้เรียนไม่กล้าใช้ภาษาในการสื่อสาร การปรับแนวคิดให้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารมากกว่าการเน้นความถูกต้องเพียงอย่างเดียว จะช่วยลดความวิตกกังวลและส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่นิสิตสามารถใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการฝึกฝนภาษาอังกฤษได้อย่างอิสระ ช่วยให้เกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักฉันทะในอิทธิบาท ๔ กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนเกิดความพอใจและเห็นคุณค่าในการเรียนรู้ ย่อมส่งผลให้เกิดความตั้งใจและความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ในด้านความเพียรพยายาม ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความกระตือรือร้นและความเพียรพยายามในการฝึกฝนภาษาอังกฤษมากขึ้น สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และได้ลงมือปฏิบัติจริง จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพยายามในการพัฒนาตนเอง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พลสิษฐ์ ทรัพย์โสภา และคณะ (๒๕๖๖)^๓ ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านทักษะภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนได้ฝึกฝน

^๒Nithikorn Hammakkhan, "An Analytical Examination of the Influence of the English Language as a Lingua Franca on Thailand's Educational, Economic, and Cultural Dynamics," *Journal of Teaching English*, ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (2567): 1-10.

^๓พลสิษฐ์ ทรัพย์โสภา และคณะ, "การพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)," *วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา*, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๖): ๔๕-๕๘.

และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับหลักวิธีในอิทธิบาท ๔ ที่เน้นความเพียรพยายามและความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนได้ตามความต้องการและสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในด้านความตั้งใจและความเอาใจใส่ในการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีความตั้งใจในการเรียนรู้มากขึ้น และสามารถจดจ่อกับการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ วงศ์ทอง และคณะ (๒๕๖๖)^๕ ที่พบว่า แรงจูงใจภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ โดยผู้เรียนที่มีแรงจูงใจภายในสูงจะมีความตั้งใจและความพยายามในการเรียนรู้มากกว่าผู้เรียนที่มีแรงจูงใจภายนอกเพียงอย่างเดียว ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของหลักจิตตะในอิทธิบาท ๔ กล่าวคือ การมีจิตใจจดจ่อและมุ่งมั่นในการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า การเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลรส เจริญพร (๒๕๖๗)^๕ ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สามารถสนับสนุนการเรียนรู้ในลักษณะดังกล่าว โดยช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างสะดวก ส่งผลให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาในบริบทของหลักอิทธิบาท ๔ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหานพรัตน์ นนทีย (๒๕๖๗)^๖ ที่พบว่า การส่งเสริมฉันทะและวิริยะช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจและความเพียรพยายามในการเรียนรู้มากขึ้น รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์

^๕ วราภรณ์ วงศ์ทอง และคณะ, “ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทย,” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่ ๔๐ ฉบับที่ ๑ (๒๕๖๖): ๑๒-๒๕.

^๕ กมลรส เจริญพร, “การเปรียบเทียบประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือต่อทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์,” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๗): ๑๕-๓๐.

^๖ พระมหานพรัตน์ นนทีย, “การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา,” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๗), หน้า (ง).

(๒๕๖๗)^๗ ที่พบว่า การส่งเสริมจิตตะและวิม้งสาช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิและสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า หลักอทิบาท ๔ เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเฉพาะเมื่อบูรณาการร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์

ในด้านการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ผลการวิจัยพบว่า เทคโนโลยีดังกล่าวช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและเรียนรู้ได้ตามความสามารถของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประกาศิต สุบุญโญ (๒๕๖๗)^๘ และ ญัฐวุฒิ ใจดี (๒๕๖๗)^๙ ที่พบว่า การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร พรหมรักษา (๒๕๖๘)^{๑๐} ที่พบว่า เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ช่วยส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้เชิงลึกของผู้เรียน

โดยสรุป ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การประยุกต์ใช้หลักอทิบาท ๔ ร่วมกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านแรงจูงใจ ความเพียร ความตั้งใจ และการใช้ปัญญาในการพัฒนาตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแสดงให้เห็นว่า การพัฒนาการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยทั้งปัจจัยภายในของผู้เรียนและการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

---

^๗ พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์, “การใช้หลักอทิบาท ๔ ในการพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๖๗), หน้า (จ).

^๘ พระมหาประกาศิต สุบุญโญ, “การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๗), หน้า (ฉ).

^๙ ญัฐวุฒิ ใจดี, “การใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๗), หน้า ๗๘-๘๐.

^{๑๐} ศศิธร พรหมรักษา, “การพัฒนาแบบแผนการเรียนรู้โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา”, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๖๘), หน้า ๑๐๒-๑๐๕.

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัย ซึ่งจะได้นำเสนอในภาพรวม โดยสรุปได้ดังนี้

๑) นำแนวทางการบูรณาการ AI ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างเป็นระบบสถาบันการศึกษาและผู้สอนสามารถนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่บูรณาการเทคโนโลยี AI ตามทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนจริง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ กระตุ้นความสนใจ และพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

๒) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทและผู้เรียนรายบุคคลผู้สอนสามารถใช้ AI เป็นเครื่องมือสนับสนุนในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น ปรับระดับความยากง่ายให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๓) บูรณาการหลักอิทธิบาทธรรม ๔ ควบคู่กับเทคโนโลยี AI ควรส่งเสริมให้ผู้สอนนำหลักอิทธิบาทธรรม ๔ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ AI เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรม และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

๔) ใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาครูผู้สอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ การจัดอบรมหรือพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนด้านการใช้ AI ทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ศึกษาผลของการบูรณาการ AI ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระยะยาวควรมีการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยบูรณาการ AI ในระยะยาว เพื่อวิเคราะห์ความคงทนของการเรียนรู้และการนำทักษะภาษาไปใช้ในสถานการณ์จริง

๒) เปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ AI กับรูปแบบการสอนอื่นการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ AI กับรูปแบบการสอนแบบดั้งเดิมหรือรูปแบบการสอนเชิงรุกอื่น ๆ เพื่อหาประสิทธิภาพและความเหมาะสมของแต่ละแนวทาง

๓) ขยายกลุ่มตัวอย่างและบริบทของการวิจัยควรขยายการวิจัยไปยังกลุ่มผู้เรียนในระดับหรือสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้ผลการวิจัยมีความครอบคลุมและสามารถอ้างอิงหรือประยุกต์ใช้ในบริบทที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

๔) ศึกษาปัจจัยด้านทัศนคติและจริยธรรมในการใช้ AI ทางการศึกษาควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับทัศนคติของผู้เรียนและครูสอน รวมถึงประเด็นด้านจริยธรรม ความรับผิดชอบ และการใช้ AI อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการใช้ AI ทางการศึกษาอย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

๑. หนังสือ

กระทรวงศึกษาธิการ. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙. กรุงเทพมหานคร:

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๐.

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, ๒๕๔๕.

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๔๕.

กรมศาสนา. พระไตรปิฎกแปลไทย ๔๕ เล่ม ฉบับหลวง. กรุงเทพมหานคร: กรมศาสนา, ๒๕๑๔.

ทิศนา ขัมมณี. ศาสตร์การสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

๒๕๖๐.

ธีระ รุญเจริญ. การบริหารสถานศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง, ๒๕๕๓.

ปุนณิษฐา มาเชค. การพัฒนาการศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๓.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ ๓๔.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑.

กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๙.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล ฉบับ ๙. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหา

จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔.

วิจารณ์ พานิช. วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ ๒๑. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสยามกัมมาจล

, ๒๕๕๕.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐).

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๖๐.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙.

กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๖๐.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. รายงานการวิจัยแนวโน้มการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๖๒.

สุนน อมรวิวัฒน์. การปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖.

๒. บทความวิชาการ

กมลรส เจริญพร. “การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือต่อทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเชิงวิเคราะห์.” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ปีที่ ๒๖ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๗): ๑๕-๓๐.

จิตติมา วรณศรี. “การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล.” วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๒ (เมษายน-มิถุนายน ๒๕๖๔): ๑๕-๑๘.

พลิชฐ์ ทรัพย์โสภณ และคณะ. “การพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning).” วารสารการบริหารและนวัตกรรมการศึกษา. ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (๒๕๖๖): ๔๕-๕๘.

วราภรณ์ วงศ์ทอง และคณะ. “ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการเรียนรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทย.” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ ๔๐ ฉบับที่ ๑ (๒๕๖๖): ๑๒-๒๕.

๓. วิทยานิพนธ์

ณัฐภูมิ ใจดี. “การใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. คณะครุศาสตร์:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๖๗.

พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์. “การใช้หลักอริยบท ๔ ในการพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย:

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๖๗.

พระมหาประกาศิต สุปญโญ. “การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.” วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต.

บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๗.
 พระมหานพรัตน์ นนทิโย. “การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน
 ระดับมัธยมศึกษา.” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย:
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๗.
 ศศิธร พรหมรักษา. “การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อส่งเสริมทักษะการคิด
 วิเคราะห์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา.” **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**.
 บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๖๘.

๔. English

Krashen, Stephen D. **Principles and Practice in Second Language Acquisition**.
 Oxford: Pergamon Press, 1982.
 Luckin, Rose. **Intelligence Unleashed: An Argument for AI in Education**. London:
 Pearson, 2016.
 Nilsson, Nils J. **The Quest for Artificial Intelligence**. Cambridge University Press,
 2010.
 Nithikorn Hammakkhan. “An Analytical Examination of the Influence of the English
 Language as a Lingua Franca on Thailand's Educational, Economic, and
 Cultural Dynamics.” **Journal of Teaching English**. Vol. 3, No.1 (2567): 1-10.
 R. Raja and P. C. Nagasubramani. “Impact of Modern Technology in Education.”
Journal of Applied and Advanced Research. Vol. 3, Suppl. 1 (2018):
 S33–S35.
 Russell, Stuart J., and Peter Norvig. **Artificial Intelligence: A Modern Approach**.
4th ed. Hoboken, NJ: Pearson, 2020.
 Somboon Pojprasat. “Successful Thai EFL Students and their Language Learning
 Strategies for Acquiring English If Clause.” **Forum for Linguistic
 Studies**. Vol. 6, No. 2 (2567): 1-12.
 Vygotsky, Lev S. **Mind in Society: The Development of Higher Psychological
 Processes**. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1978.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ใบรับรองการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

**ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย
เอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและไบนยอม**

หมายเลขข้อเสนอการวิจัย ว.๔๔๔/๒๕๖๘

ข้อเสนอการวิจัยนี้และเอกสารประกอบของข้อเสนอการวิจัยตามรายงานการแสดงด้านล่าง ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแล้ว คณะกรรมการฯ มีความเห็นว่าข้อเสนอการวิจัยที่จะดำเนินการมีความสอดคล้องกับหลักจริยธรรมสากล ตลอดจนกฎหมาย ข้อบังคับและข้อกำหนดภายในประเทศ จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยตามข้อเสนอการวิจัยนี้ได้

ชื่อข้อเสนอการวิจัย: หลักอิทธิบาท ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์
(Iddhipada 4 : Integrating AI Technology to Enhance English Learning Efficiency for Students at Buriram Buddhist College)

รหัสข้อเสนอการวิจัย: -

สถาบันที่สังกัด: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

ผู้วิจัยหลัก: ดร.กิตติชัย นาชัย

เอกสารที่พิจารณาทบทวน

๑. แบบเสนอโครงการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๘
๒. เอกสารชี้แจงข้อมูลผู้เข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๘
๓. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย	ฉบับที่ วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๘
๔. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	ฉบับที่ วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๘

(พระปัญญาวชิรบัณฑิต, รศ.ดร.)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

หมายเลขใบรับรอง: ว.๔๔๔/๒๕๖๘

วันที่ให้การรับรอง: ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

วันหมดอายุใบรับรอง: ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๙

ที่ อว ๘๐๐๗/ว.๔๔๔

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอนวน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๔๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๔๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง รับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย

เจริญพร ดร.กิตติธัช นาชัย / นักวิจัย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

ตามที่ท่านได้มีหนังสือขอใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย เพื่อทำการวิจัย
 ในเรื่อง “หลักอิทธิบาท ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้
 ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์” มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัย
 สงฆ์บุรีรัมย์

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย ได้พิจารณาเครื่องมือการวิจัยของท่าน โดยให้มีการ
 การแก้ไขปรับปรุง/เพิ่มเติมเอกสาร ตามเอกสารแนบ

จึงเจริญพรมาทราบและดำเนินการต่อไป.

ขอเจริญพร

(พระปัญญาวชิรบัณฑิต, รศ.ดร.)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบประเมินผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ชื่อนักวิจัย.....ดร.กิตติชัย นาชัย..... ส่วนงาน.....วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มจร

ชื่อโครงการวิจัย หลักอิทธิบาท ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
ของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

รหัส MCU RS.....

๑.ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

๑. โครงร่าง	- ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไม่เกิน ๕ ปี
๒. เอกสารชี้แจงข้อมูล แก่ผู้ร่วมโครงการ	ครบถ้วน
๓.หนังสือแสดงเจตนา ยินยอมเข้าร่วมวิจัย	ครบถ้วน
๔. เครื่องมือการวิจัย	ครบถ้วน
อื่นๆ	

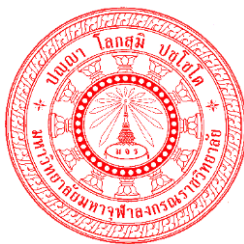
๒.ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ความเห็นเพิ่มเติม.....

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

...../...../.....

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง หลักกิตติบาท ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อ

ประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเรื่อง “หลักกิตติบาท ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษของนิสิต ตลอดจนรวบรวมข้อมูลและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปี และสาขาวิชา ข้อมูลในส่วนนี้จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และใช้ประกอบการอธิบายผลการวิจัย

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ ครอบคลุมทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยผู้ตอบแบบสอบถามโปรดพิจารณาแต่ละข้อคำถามอย่างละเอียด และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับสภาพปัญหาที่สอดคล้องกับตนเองมากที่สุด ข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์เพื่อศึกษาระดับสภาพปัญหาการใช้ภาษาอังกฤษของนิสิต

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ดร.กิตติธัช นาชัย

หัวหน้าโครงการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แบบวิเคราะห์เอกสารการนำหลักอิทธิบาท 4 ในการเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อ
ประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

๑. เพศ

☐ ๑. ชาย

☐ ๒. หญิง

๓. ระดับการศึกษา

☐ ๕. ปริญญาตรี

☐ ๖. สูงกว่าปริญญาตรี

๔. หลักสูตร

☐ ๑. การสอนภาษาอังกฤษ

☐ ๒. พุทธศาสนา

☐ ๓. การสอนภาษาไทย

☐ ๔. รัฐศาสตร์

☐ ๕. สังคมศึกษา

☐ ๖. อื่นๆ(โปรดระบุ).....

๕. ชั้นปีที่

☐ ๑. ปีที่ ๑

☐ ๒. ปีที่ ๒

☐ ๓. ปีที่ ๓

☐ ๔. ปีที่ ๔

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามสภาพปัญหาการใช้ทักษะการฟัง, พูด, อ่าน, และเขียนภาษาอังกฤษของ
นิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการใช้ทักษะภาษาอังกฤษของนิสิต
วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับสภาพปัญหาของท่านมากที่สุด
ระดับความคิดเห็น

5 = มีปัญหามากที่สุด

4 = มีปัญหามาก

3 = มีปัญหปานกลาง

2 = มีปัญหาน้อย

1 = มีปัญหาน้อยที่สุด

ด้านที่ 1 ทักษะการฟัง (Listening Skill)

ข้อ	รายการประเมิน	5	4	3	2	1
1	การฟังสนทนาภาษาอังกฤษแบบตัวต่อตัว					
2	การฟังภาษาอังกฤษผ่านเครื่องมือสื่อสาร					
3	การฟังภาษาอังกฤษแบบบรรยาย					
4	การฟังการนำเสนอเป็นภาษาอังกฤษ					
5	การฟังและเข้าใจข้อเสนอแนะเป็นภาษาอังกฤษ					

ด้านที่ 2 ทักษะการพูด (Speaking Skill)

ข้อ	รายการประเมิน	5	4	3	2	1
1	ความมั่นใจเมื่อสนทนาภาษาอังกฤษ					
2	การพูดโต้ตอบภาษาอังกฤษด้วยประโยคที่เหมาะสม					
3	การออกเสียงภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง					
4	การพูดภาษาอังกฤษถูกต้องตามหลักไวยากรณ์					
5	การแสดงความคิดเห็นที่ซับซ้อนเป็นภาษาอังกฤษ					

ด้านที่ 3 ทักษะการอ่าน (Reading Skill)

ข้อ	รายการประเมิน	5	4	3	2	1
1	การคาดเดาความหมายของคำที่ไม่คุ้นเคย					
2	การเข้าใจใจความสำคัญของข้อความ					
3	การเข้าใจความหมายของคำศัพท์ทุกคำในบทอ่าน					
4	การเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษทางเทคนิค					
5	ความเร็วในการอ่านภาษาอังกฤษ					

ด้านที่ 4 ทักษะการเขียน (Writing Skill)

ข้อ	รายการประเมิน	5	4	3	2	1
1	การสะกดคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้ถูกต้อง					
2	การสะกดคำตามเสียงที่ออกเสียง					
3	การใช้คำศัพท์ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง					
4	การกรอกแบบฟอร์มภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง					
5	การเขียนภาษาอังกฤษถูกต้องตามหลักไวยากรณ์					
6	การเชื่อมคำและเชื่อมประโยคภาษาอังกฤษ					
7	การเขียนจดหมายหรือข้อความเพื่อการโต้ตอบ					

แบบวิเคราะห์เอกสารการนำหลักอิทธิบาท 4 ในการเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

คำชี้แจง

แบบวิเคราะห์เอกสารฉบับนี้ใช้สำหรับวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักอิทธิบาท 4 มาบูรณาการร่วมกับเทคโนโลยี AI เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยพิจารณาความสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของเอกสาร

คำชี้แจง

โปรดกรอกข้อมูลรายละเอียดของเอกสารที่ใช้ในการวิเคราะห์ให้ครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนด

๑. ชื่อเอกสาร / งานวิจัย

.....

๒. ผู้เขียน / ปีที่เผยแพร่

.....

๓. ประเภทเอกสาร

- ☐ งานวิจัย
- ☐ บทความวิชาการ
- ☐ เอกสารทางศาสนา
- ☐ สื่อการสอน

๔. ประเด็นหลักของเอกสาร

.....

.....

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การนำหลักอิทธิบาท 4 บูรณาการเทคโนโลยี AI

1. ฉันทะ (ความรัก ความพอใจ และแรงจูงใจในการเรียนรู้)

ประเด็น วิเคราะห์	รายละเอียด	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
แนวคิดหลัก	การสร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษ		
เทคโนโลยี AI ที่ใช้	YouTube, Cake, ChatGPT		
ทักษะการฟัง	การเลือกฟังเนื้อหาตามความสนใจ ฟังซ้ำด้วยความสมัครใจ		
ทักษะการพูด	การฝึกพูดในสถานการณ์ที่ผู้เรียนเลือกเอง ใช้ AI เป็นคู่สนทนา		
ทักษะการอ่าน	การเลือกบทอ่านที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง		
ทักษะการเขียน	การเขียนเรื่องราวที่สะท้อนตัวตนและเป้าหมายชีวิต		
ผลที่คาดว่าจะเกิด	ผู้เรียนเกิดความรักในการเรียนและมีแรงจูงใจในการใช้ภาษา		

2. วิริยะ (ความเพียร ความพยายาม และความสม่ำเสมอ)

ประเด็น วิเคราะห์	รายละเอียด	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
แนวคิดหลัก	การฝึกภาษาอย่างต่อเนื่องและมีวินัย		
เทคโนโลยี AI ที่ใช้	YouTube, Cake, ChatGPT		
ทักษะการฟัง	การฟังอย่างสม่ำเสมอและฟังซ้ำ		
ทักษะการพูด	การฝึกพูดทุกวัน แม้ใช้เวลาสั้น ๆ		
ทักษะการอ่าน	การอ่านข้อความสั้นอย่างต่อเนื่อง		
ทักษะการเขียน	การเขียนเป็นประจำและพัฒนาเป็นลำดับ		
ผลที่คาดว่าจะเกิด	ผู้เรียนไม่ย่อท้อต่อความยากและพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง		

3. จิตตะ (สมาธิ ความตั้งใจ และการจดจ่อกับการเรียนรู้)

ประเด็น วิเคราะห์	รายละเอียด	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
แนวคิดหลัก	การสร้างสมาธิและความพร้อมทางจิตใจ		
เทคโนโลยี AI ที่ ใช้	YouTube, Cake, ChatGPT		
ทักษะการฟัง	การฟังอย่างตั้งใจหลังการทำสมาธิ		
ทักษะการพูด	การพูดอย่างมีสติ ช้า และชัดเจน		
ทักษะการอ่าน	การอ่านเพื่อจับใจความด้วยสมาธิ		
ทักษะการเขียน	การเขียนบันทึกสะท้อนการเรียนรู้		
ผลที่คาดว่าจะ เกิด	ผู้เรียนมีสมาธิและคุณภาพในการเรียนรู้สูงขึ้น		

4. วิมังสา (การคิดวิเคราะห์ การตรวจสอบ และการใช้เหตุผล)

ประเด็น วิเคราะห์	รายละเอียด	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
แนวคิดหลัก	การเรียนรู้ภาษาอย่างมีวิจารณญาณ		
เทคโนโลยี AI ที่ ใช้	YouTube, Cake, ChatGPT		
ทักษะการฟัง	การวิเคราะห์สำเนียง น้ำเสียง และอารมณ์		
ทักษะการพูด	การเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบริบท		
ทักษะการอ่าน	การตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์จากบทอ่าน		
ทักษะการเขียน	การตรวจสอบและปรับแก้งานเขียนอย่างมีเหตุผล		
ผลที่คาดว่าจะ เกิด	ผู้เรียนใช้ภาษาอย่างเข้าใจและเหมาะสมกับ สถานการณ์		

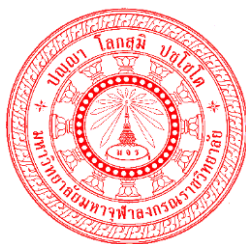
ตอนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์เอกสาร

.....

.....

.....

.....

**แบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการเรียนรู้การนำหลักอิทธิบาท 4 บูรณาการเทคโนโลยี AI ใน
การสนับสนุนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์**

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. สถานภาพผู้ให้สัมภาษณ์ .....
2. ประสบการณ์ในการสอนหรือเรียนภาษาอังกฤษ .....
3. ประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีหรือ AI เพื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ .....

ตอนที่ 2 แนวแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI ในการสนับสนุนการเรียนรู้
ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

1. ด้านการฟัง (Listening)

1. ท่านคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการนำหลักอิทธิบาท 4 และการใช้ YouTube หรือภาพยนตร์
พร้อม Subtitle และหุฟัง ในการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของนิสิต

.....

.....

.....

2. การเปิดโอกาสให้นิสิต ฝึกฟังด้วยตนเองนอกห้องเรียนโดยใช้เทคโนโลยีและ AI มีผลต่อ
ความเข้าใจภาษาและแรงจูงใจในการเรียนรู้อย่างไร และมีขั้นตอนการสอนอย่างไร

.....

.....

.....

2. ด้านการพูด (Speaking)

1. ท่านเห็นว่า การนำหลักอิทธิบาท 4 และการใช้แอป Cake ที่มีระบบ AI ตรวจสอบการออก
เสียง ช่วยพัฒนาความถูกต้องในการออกเสียงและความมั่นใจในการพูดของนิสิตอย่างไร

.....

.....

2. กิจกรรม Role-playing ร่วมกับสื่อดิจิทัล มีส่วนช่วยให้นิสิตสามารถใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงได้มากขึ้นเพียงใด และมีขั้นตอนการสอนอย่างไร

3. ด้านการอ่าน (Reading)

1. ท่านคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการนำหลักอิทธิบาท 4 และการใช้ Quizlet และสื่อดิจิทัล ในการพัฒนาทักษะการอ่านและการจดจำคำศัพท์ของนิสิต

2. การจัดกิจกรรมอ่านเป็นกลุ่มและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยส่งเสริมความเข้าใจเนื้อหา และการคิดวิเคราะห์จากการอ่านอย่างไร และมีขั้นตอนการสอนอย่างไร

4. ด้านการเขียน (Writing)

1. ท่านเห็นว่า การนำหลักอิทธิบาท 4 และการฝึกเขียนผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลหรือ AI ช่วยพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนิสิตในด้านใดบ้าง และมีขั้นตอนการสอนอย่างไร

2. การประเมินตนเองและการให้ข้อเสนอแนะผ่านเทคโนโลยี มีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพงานเขียนของนิสิตอย่างไร

ภาคผนวก ค

หนังสือนำ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

ที่ อว.๘๐๕๔.๖/พิเศษ

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

นมัสการ พระครูสุนทรวิโรจน์บัณฑิต, ผศ.ดร.

ข้าพเจ้า นายกิตติธัช นาชัย อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ได้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยจากส่วนงาน วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปี ๒๕๖๘ เรื่องงานวิจัยเรื่อง หลักอิทธิบาท ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

เพื่อให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเห็นว่าท่านเหมาะสมและเป็นผู้มีความรู้ในงานวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ผลงานมีประสิทธิภาพและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีต่อไป

(นายกิตติธัช นาชัย)

ผู้วิจัย

ด้วยพระคุณอันสูงส่ง
พระครูสุนทรวิโรจน์บัณฑิต

(พระครูสุนทรวิโรจน์บัณฑิต, ผศ.ดร.)

ประธานหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

ที่ อว.๘๐๔๘.๖/พิเศษ

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

นมัสการ พระมหาไสว สิริปัญญา, ผศ.ดร.

ข้าพเจ้า นายกิตติธัช นาชัย อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ได้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยจากส่วนงาน วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปี ๒๕๖๘ เรื่องงานวิจัยเรื่อง หลักอิทธิบาท ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

เพื่อให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเห็นว่าท่านเหมาะสมและเป็นผู้มีความรู้ในงานวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ผลงานมีประสิทธิภาพและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีต่อไป

(นายกิตติธัช นาชัย)

ผู้วิจัย

ด้วยความยินดี

(พระมหาไสว สิริปัญญา, ผศ.ดร.)

ประธานหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ

ที่ อว.๘๐๔๘.๖/พิเศษ

วันที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร. ชัชชนพงษ์ จันทวงศ์เดือน

ข้าพเจ้า นายกิตติธัช นาชัย อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ ได้รับทุนอุดหนุนงานวิจัยจากส่วนงาน วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปี ๒๕๖๘ เรื่องงานวิจัยเรื่อง หลักอิทธิบาท ๔ : การเรียนรู้แบบบูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

เพื่อให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเห็นว่าท่านเหมาะสมและเป็นผู้มีความรู้ในงานวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ผลงานมีประสิทธิภาพและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดีต่อไป

(นายกิตติธัช นาชัย)

ผู้วิจัย

ด้วยความนับถือ

(ดร. ชัชชนพงษ์ จันทวงศ์เดือน)

อาจารย์ประจำบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ภาคผนวก ง
ภาพประกอบ

ประชุมทีมงานวิจัย

ตัวอย่างภาพกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ภาคผนวก จ
แบบตอบรับการตีพิมพ์

แบบ สฟ.๐๙.

**หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**

วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๙

เรื่อง การรับรองการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

ข้าพเจ้า **พระศรีปริยัตินาถา, ผศ.** ตำแหน่ง **ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์** ชื่อหน่วยงาน **วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย** ที่อยู่ เลขที่ ๒๘๑ หมู่ ๑๓ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๘๙-๘๔๖๖๘๖๗

ขอรับรองว่าได้มีการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง **“หลักอิทธิบาท ๔: การเรียนรู้บูรณาการเทคโนโลยี AI เพื่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์”**, Iddhipāda 4: Integrating AI Technology to Enhance English Learning Efficiency for Students at Buriram Buddhist College

ซึ่งเป็นผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ของ **ดร.กิตติธัช นาชัย** และคณะ โดยนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

- ☒ การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ เช่น การบรรยาย การสอน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน
- ☒ การใช้ประโยชน์ด้านความรู้ในพระพุทธศาสนา
- ☐ การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เช่น งานวิจัยและ/หรืองานสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสิ่งประดิษฐ์
- ☐ การใช้ประโยชน์เชิงนโยบายหรือระดับประเทศ

☒ การใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์/เป้าหมายของงานวิจัย/งานสร้างสรรค์

ช่วงเวลาที่นำไปใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ **๑ ตุลาคม ๒๕๖๘** จนถึงวันที่ **๑ มีนาคม ๒๕๖๙**

ซึ่งการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ เรื่องนี้ไปใช้ประโยชน์นั้น ก่อให้เกิดผลดี ดังนี้

มีหลักฐานปรากฏชัดเจนถึงการนำการวิจัยไปใช้จนก่อให้เกิดประโยชน์ได้จริง โดยเฉพาะการนำการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษของนิสิตวิทยาลัยสงฆ์

บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีการนำเทคโนโลยี AI มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกทักษะสื่อสาร ควบคู่กับการใช้หลักอิทธิบาท ๔ เพื่อสร้างความใฝ่เรียนรู้และวินัยในการศึกษา ทำให้นิสิตมีพัฒนาการทางการเรียนดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม มีผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมระหว่างการเรียนรู้ขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในงานวิจัย

ขอรับรองว่าข้อความข้างต้นเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ .....

(พระศรีปริยัติธาดา, ผศ.ดร.)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

ประวัติและผลงานคณะวิจัย

๑.ประวัติหัวหน้าโครงการวิจัย (สัดส่วน ๘๐ %)

ดร.กิตติธัช นาชัย

ชื่อ-นามสกุล : ดร.กิตติธัช นาชัย
วัน/เดือน/ปีเกิด : ๑ มกราคม ๒๕๒๕
สถานที่เกิด : จังหวัดชัยภูมิ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน : ๔๗๓/๓ หมู่ ๑๒ บ้านหนองสำราญ ตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ

ประวัติการศึกษา

๒๕๓๘ : สอบไล่ได้นักธรรมชั้นเอกในสนามหลวง จากวัดโสธรวราราม สำนักเรียนคณะจังหวัด ฉะเชิงเทรา
๒๕๔๔ : สอบได้บาลีสนามหลวงเปรียญธรรม ๕ ประโยค จากวัดโสธรวราราม สำนักเรียนคณะจังหวัด ฉะเชิงเทรา
๒๕๕๐ : พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ) สาขาภาษาอังกฤษ (เกียรตินิยมอันดับ ๒) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒๕๕๖ : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พธ.ม) สาขาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒๕๖๓ : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พธ.ด) สาขาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประสบการณ์

๒๕๕๓ : ครูพระช่วยสอนศีลธรรมในโรงเรียน กทม.
๒๕๕๓ : ครูพระช่วยสอนศีลธรรมในโรงเรียน มมร.
๒๕๕๒ : ครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี
๒๕๖๔- ปัจจุบัน: เป็นอาจารย์สอนประจำหลักสูตรและรับผิดชอบหลักสูตรสาขาการสอนภาษาอังกฤษ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลงานทางวิชาการ

รายงานการวิจัย

๒๕๖๕ : นายอิสรพงษ์ ไกรสินธุ์ พระครูสุเมธจันทสิริ,ดร. ดร.กิตติธัช นาชัย, นางสาวบุญรัตน์ อุตสาห. (๒๕๖๕). “แนวทางการพัฒนานวัตกรรมสื่อสารเชิงพุทธ”. รายงานการวิจัย. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

บทความวิชาการ

๒๕๖๓ : พระมหากิตติธัช สิริปัญโญ (นาชัย) และพระพิทักษ์ ฐานิสสโร (แฝงโกฏี) พระสงฆ์กับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในยุคดิจิทัล.วารสารมหาจุฬานาครทรรค.ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๑๒ (ธันวาคม ๒๕๖๓)

๒๕๖๕ : พระครูสุเมธจันทสิริ, กิตติธัช นาชัย, อิสรพงษ์ ไกรสินธุ์ , สุทธิวิทย์ วิลัยริด. พุทธธรรมเพื่อสร้างการเรียนรู้วิถีพุทธในศตวรรษที่ ๒๑. วารสารภูพานสาส์น. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๕), ๑๔๕-๑๖๒.

๒๕๖๗ : พระครูสุนทรวิโรจน์จิตต,ดร.* นายอิสรพงษ์ ไกรสินธุ์ และ ดร.กิตติธัช นาชัย, การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรมวัดโพธิ์น้อยให้มีคุณค่าทางสังคม,การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาจุฬาฯ สุรินทร์ ครั้งที่ ๓ II หัวข้อ “พุทธบูรณาการการศึกษายุคใหม่สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” II ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗, หน้า ๓๐๒-๓๑๕.

๒๕๖๗ : นิกร พลเยี่ยม, กิตติธัช นาชัย, สุวิจักขณ์ ภูยศขยางกูล,อนุศาสน์ วรบูรณ์ ภูมิสุข ,การเข้าใจและจัดการกับความผิดพลาดในการใช้ภาษาอังกฤษ, โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ และนานาชาติครั้งที่ ๑ (แบบออนไลน์) และออนไลน์ หัวข้อ “ปัญญาและคุณธรรมเชิงพุทธ” (The ๒nd National and ๑st International Conference, ๒๐๒๔ “Wisdom and morality of Buddhism”) โดย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา และสถาบันภาคีเครือข่ายระดับชาติและนานาชาติ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗ หน้า ๑๙๒.

๒๕๖๗ : วิรัตน์ ภูทองเงิน, กิตติธัช นาชัย, สุวิจักขณ์ ภูยศขยางกูล,อิสรพงษ์ ไกรสินธุ์ , บุญรัตน์ อุตสาห., ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ: ภูมูแจสู่การสื่อสารในโลกไร้พรมแดน, โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ และนานาชาติครั้งที่ ๑ (แบบออนไลน์) และออนไลน์ หัวข้อ “ปัญญาและคุณธรรมเชิงพุทธ” (The

๒nd National and ๑st International Conference, ๒๐๒๔ “Wisdom and morality of Buddhism”) โดย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา และสถาบันภาคีเครือข่ายระดับชาติและนานาชาติ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗ หน้า ๒๐๗

๒๕๖๘ : กิตติธัช นาชัย, เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้ได้จริงในห้องเรียน,วารสารสหวิทยาการศึกษาศาสตร์ ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๒ (๒๐๒๕): มีนาคม - เมษายน ๒๕๖๘, หน้า ๑-๑๒.

บทความวิจัย

๒๕๖๗ : วิรัตน์ ภูทองเงิน, ไกรสินธุ์, นิกร พลเยี่ยม, & กิตติธัช นาชัย. (๒๐๒๔). การจัดการเกษตร การปรับตัว ของพุทธยูวเกษตรกรภายใต้ชีวิตวิถีใหม่ ในจังหวัดบุรีรัมย์. วารสารวันมฆองแหกรพุทธศาสตรปริทรรศน์, ๑๑(๒), ๙๗-๑๑๐.

ตำแหน่งงานปัจจุบัน

๒๕๖๔- อาจารย์ประจำและรับผิดชอบหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชา

ปัจจุบัน : การสอนภาษาอังกฤษ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สถานที่ทำงานปัจจุบัน

คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ติดต่อ

โทรศัพท์: ๐๙๓๑๖๕๒๖๖๔

E-mail: pm.kittidhat@gmail.com

๒.ประวัติผู้ร่วมโครงการวิจัย (สัดส่วน ๑๐%)

ดร.อิสรพงษ์ ไกรสินธุ์

ชื่อ-นามสกุล :ดร.อิสรพงษ์ ไกรสินธุ์
ชื่อ - นามสกุล :Mr, IsarapngKraisin
(ภาษาอังกฤษ)
วัน/เดือน/ปีเกิด :วันที่ ๘ เดือน มกราคม ๒๕๒๘
สถานที่เกิด :จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน :๓๔ หมู่ ๖ ตำบลตาวัน อำเภอบัวเชด จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๒๓๐

หน่วยงาน :วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๘๑ ถนน
บุรีรัมย์ ประโคนชัย ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

Email : Kraisin_๒๕๒๘@hotmail.com

โทร :๐๙๓-๐๙๐๙๙๕๑

ประวัติการศึกษา

๒๕๕๗ :สาขาวิชาและปีที่จบการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ครุศาสตรมหา
บัณฑิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาสังคมศึกษา

๒๕๕๕ :พธ.บ.(การสอนภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประสบการณ์

๒๕๖๗ :หัวหน้าโครงการวิจัย การเรียนรู้การผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมของกลุ่ม
ชาติ ในบริเวณอุทยานภูเขาระโดง ในจังหวัดบุรีรัมย์

๓.ประวัติผู้ร่วมโครงการวิจัย (สัดส่วน ๕%)

ดร.สุวิจักขณ์ กุลยศยังกูร

ชื่อ-นามสกุล : ดร.สุวิจักขณ์ กุลยศยังกูร

วัน/เดือน/ปี : ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๔

ภูมิลำเนาเดิม : หมู่ ๑๑ บ้านเลขที่ ๕๖ ตำบลตูมใหญ่ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
๓๑๑๙๐

ที่อยู่ปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ๒๘๑
หมู่ ๑๓ ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

Email : KONUN๒๕๒๕@gmail.com

: โทร ๐๘๖-๔๓๓-๓๓๙๑

ประสบการณ์

๒๕๖๐-๒๕๖๑ :เป็นอาจารย์สอนวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒๕๖๑-๒๕๖๓ :เป็นอาจารย์สอนประจำหลักสูตรและรับผิดชอบหลักสูตรสาขาการสอนภาษาไทย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒๕๖๑-๒๕๖๒ :เป็นอาจารย์สอนประจำหลักสูตรและรับผิดชอบหลักสูตรสาขาสังคมศึกษาวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒๕๖๑-๒๕๖๓

ประวัติการศึกษา

๒๕๔๙ :ประโยค ๑-๒ วัดบึงพระอารามหลวง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

๒๕๔๕ :นักธรรมชั้นเอก วัดโสธรวราราม อำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา

๒๕๕๒ :ปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์การเมืองการปกครอง), มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒๕๕๓ :ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สหวิทยาการเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต(ปร.ด. วัฒนธรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปัจจุบัน

:อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาสังคมศึกษาวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔.ประวัติผู้ร่วมโครงการวิจัย (สัดส่วน ๕%)

ดร.นิกร พลเยี่ยม

ชื่อ-นามสกุล :ดร.นิกร พลเยี่ยม

ผลงานทาง

วิชาการ

งานวิจัย

๒๕๖๑ :นิกร พลเยี่ยม, การพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์, รายงานการวิจัย, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๖๑.

บทความ

วิจัย

- ๒๕๖๓ :นิกรพลเยี่ยม. (๒๕๖๓). Effect on Social Media: Its Impacts on Thai Education. วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ (๒๕๖๓): มกราคม – มิถุนายน, ๒๕๖๓-๒๖๑
- ๒๕๖๓ :นิกร พลเยี่ยม. การพัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดบุรีรัมย์. วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์. ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม, ๒๕๖๓): ๑๐๙-๑๑๘.
- หนังสือ :นิกร พลเยี่ยม, ภาษาอังกฤษสำหรับวัฒนธรรมไทย, บุรีรัมย์: วินัยการพิมพ์, ๒๕๖๕.